

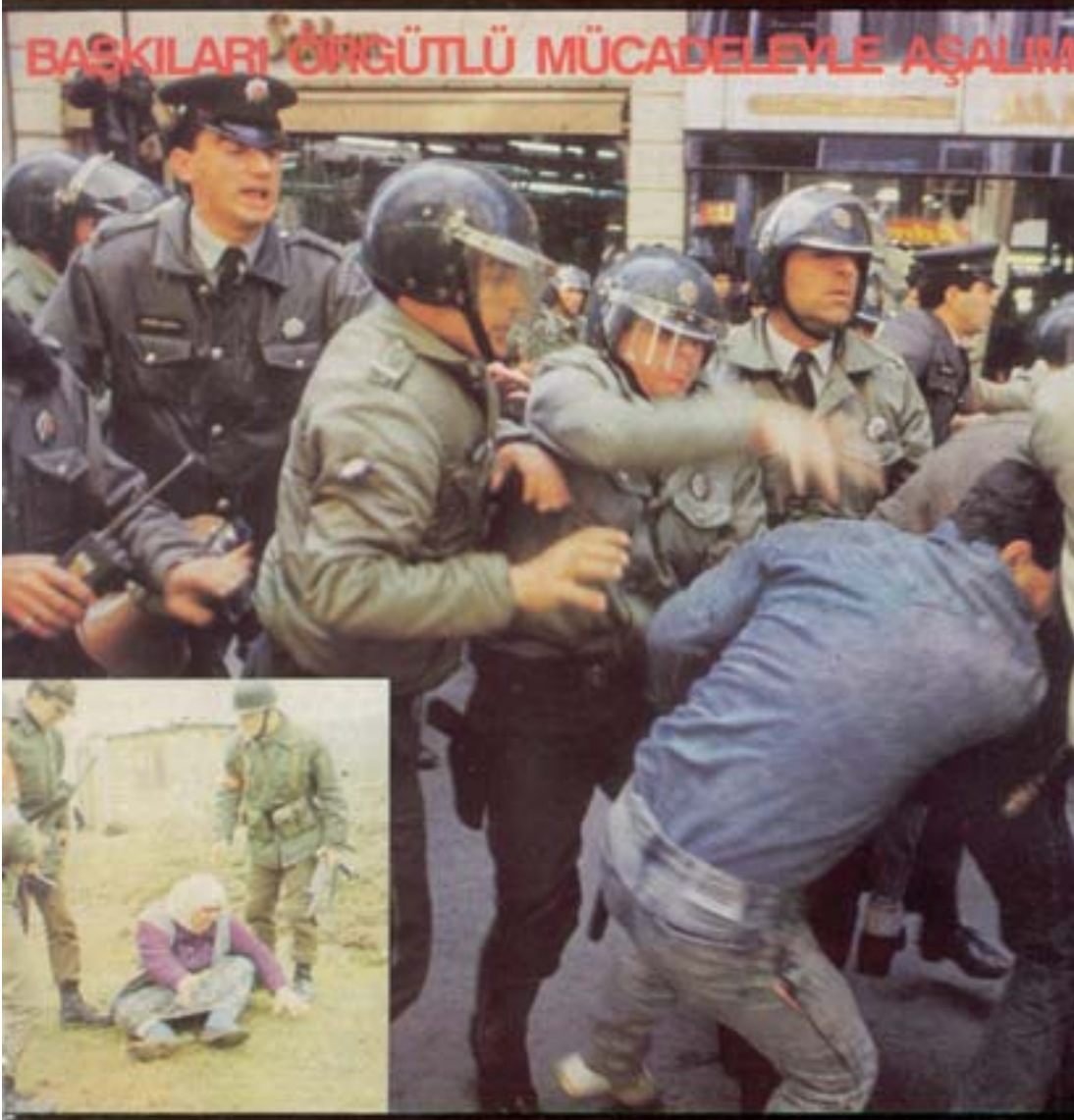
BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
MÜCADELESİNDE

ÇÖZÜM

Yeni

Aylık Siyasi Dergi 2000 TL (kdv dahil) Yıllık Sayı:28

BASKILARI ÖNGÜTLÜ MÜCADELEYLE AŞALIM



EKİM '89

ÇÖZÜM'den

Merhaba;

Ekim ayı bir yandan mücadelenin nitelik dönüşümlerini dayatırken, diğer yandan da oligarşinin saldırılarını bir kez daha doruğa tımandırdı. Gazete manşetlerine çıkartılan "operasyon haberleri", "eylem beklentileri" oligarşinin saldırın kampanyasına zemin hazırlamaya yönelikti. Yine kirli oyunlar tezgahlanmaya başlanmış, burjuva basın da yeklenmişti. Ülke genelindeki baskı ve saldırılar sürgit devam ederken, Zeytinburnu ve Esenler Halkevlerinde 12 Eylül'e ilişkin düzenlenen paneller de bu/dan nasiplendiriliyor, panelli izleyen onlarca insan gözaltına alınarak, işkenceden geçiriliyordu. Tüm bunlarla kitle pasifasyonu hedefleniyor, toplumsal gelişme dinamikleri her fırsatta köreltilmeye çalışılıyordu. Egemenler had safhaya varan krizlerini hafifletmenin yöntemi olarak baskıyı seçiyor, ama başarılı olamıyorlar. Çünkü, Haklılık ve Kazanma kaleleri vardı halkın elinde. Bu kaleleri güçlendirmenin tek yolu da saldırılara karşı

kararlı ve radikal mücadele hattının örgütlenmesinden geçiyor.

Dokuz yıldır sürmekte olan Devrimci Sol Davası'nın Avukat savunmaları başladı. Başladı ve tarihsel, örnek bir olay yaşandı mahkeme salonunda. Davayı savunan Avukatlar, ülkemizde ilk kez, Dünyada ise sayılı bir savunma örneği verdiler Demokrasi Mücadelesinde Avukatlar imzasıyla. Biz de bu savunmanın giriş bölümünü dergi sayfalarımıza katk...

Sosyalizmin şu an içinde bulunduğu olumsuzlukların objektif olarak ele alınmadığı, M-L bakış açısının değil de sübjektif saptamaların egemen olduğu günümüzde konuya ilişkin geniş bir araştırma yazısının ilk bölümünü yayınlamaya başladık. Bu sayımızın orta sayfalarını bu kez, "Parti" konusuna ayırdık. Nasıl Bir Parti? Sorusunun cevabını somutlaştıran açık. Partileşme sürecine ve parti sorununa ışık tutacak yazımız; aynı zamanda da sol'un tartışma gündemlerinden birine ideolojik perspektif sunacaktır.

Kadın-erkek ilişkileri ülkemizin feodal yapısı ve değer yargıları da gözönüne alındığında sol anlayışlar içinde de tabu olma özelliğini henüz tam anlamıyla kıra-

bilmiş değil. Son dönemde bu konuya ilişkin yeşermeye başlayan olumsuz ve zaafli eğilimlerin ortaya çıkması kadın-erkek ilişkilerini açık açık tartışmayı, bakış açımızı netleştirmeyi, olumsuzlukların giderilme yöntemlerinin kavranmasını dayatmıştır. Yaşamın her alanında olduğu gibi bu konuda da kılavuzumuz ve çözüm anahtarımız doğru devrimci tavrın ne olduğunun saptanarak, hayata geçirilmesidir. Clara Zetkin ve Lenin arasında geçen bir diyalogu da yararlı olacağı inancıyla konuyla bütünleştirerek yayınladık.

Ülkemizde yaşanan ekonomik ve siyasal kriz yoğunlaştıkça toplumsal muhalefet ağır aksak da olsa dile getirilmeye başlanıyor. Silopi'de onca baskıya rağmen halkın isyanı, gecekondulardan gelen halk, kırsal kesimdeki Manisa Mitingi bunun örneklerindendir. Görev, bu gelişmeleri siyasal bilinç ve mücadelenin kalıbına dökmek ve nitelik sıçramalarını gerçekleştirebilmektir.

Her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da ülkemizde yaşanan gelişmelere ilişkin haber-yorum yazılarımız dergi sayfalarımız arasında yer alıyor.

Kasım sayımızda buluşmak dileğiyle; Hoşçakalın.

İÇİNDEKİLER

Oligarşinin Saldırılarına Karşı Kararlı ve Radikal bir Mücadele Hattı Örgütlenmelidir	1-3
Silopi Halkının Onurunu Ayaklar Altına Alanlar Bir Dinamit Ateşliyor	4-5
Manisa Mitingi Bir Dönüm Noktası mı?	6-7
Gecekondulardan Geliyor Halk	8-9
Migros İşçileri Yeni Bir Örnek Sundu	11-12
Belde-İş Sendikası Genel Başkan Adayı Alaattin Uçar'la röportaj	13-14
Alev Alev. Halay Halay Bir Dayanışma Örneği Savage Rose ile söyleşi	16-18
Devrimci Sol Davası'nda Söz Avukatların	21
Türkiye Halklarının Yeni Tip Marksist-Leninist Bir Partiye İhtiyacı Var	23-31
Sosyalizmin Sorunlarının Çözümü Sosyalizmedir	31-51
Kadın-erkek ilişkilerinde Yanlışlar ve Devrimci Tavr	55-61
Karabük-İskenderun Demir Çelik Grevi Ziyaret ve İzlenimlerimiz	62
Sınıf ve Kitle Sendikacılığında Yeni Bir Mevzi, Tes-İş Sendikası 1 No.lu Şubesi	63
Ekim Devrimini Selamlıyoruz	64

Sahibi:Metin Yavuz

Yz.İş.Md.: Erdoğan Yaşar Kopan

Basım: Ilıcak A.Ş.

Film: Delta Grafik

Yönetim ve Yazışma Adresi: Binbirdirek
Man. Terzihane Sok. Kaleağası İşhanı No: 11
Kat: 1 Tel:516 24 14 SULTANAHMET/İST.

Yurt içi Abone: 6 Aylık 10 000,1 Yıllık 20 000 TL.

Yurt dışı Abone: 60 DM.

BÜROLARIMIZ:

Adana Bürosu: Cemal Gürsel Cad. A.Hikmet

İşhanı No:4/5

Ankara Bürosu: Marmara Sk. Kirmir Ap. No:

12/17 SİHHİYE

Bursa Bürosu: Tahtakale Çelebiler Cad. Akarsu

İpekçi İş Sarayı Kat: 2/89

Elazığ Bürosu: 1. Harput Cad. Korkmaz İşhanı

Eskişehir Bürosu: Esnaf Sarayı Kat: 1 B-59

İzmir Bürosu: Fevzipaşa Bulvarı 1367. Sk.

Köseoğlu İşhanı No: 605-606 Kat: 6 Basmane

İzmit Gebze Bürosu: Hacı Halil Man. 1218

Yasemin Sok. Yunus Emre İşhanı Kat:8 No:3

Gebze İZMİT

Kars Bürosu: KazımKarabekir İşhanı. Kat:2

No:233

Kocaeli Bürosu: Hafız Şerid Sk. Demirsoy İşhanı

Kat:4

Samsun Bürosu: 19 Mayıs Mh. Talimhane Cd.

Bozluolcay İşhanı No: 5/6

Amsterdam Bürosu: Boekhandelslagerzicht

Albertcuypstraat No: 10 Hollanda

Basel Bürosu: Pfeffinger Str. 59 4053 Basel

İsviçre

Franfurt Bürosu: Postlagerkarte Nr 013388 B

6000 Frankfurt 90 Almanya

Paris Bürosu: 38 Rue D'hautville 2 Eme

Etage/No Bureau: 30175010 Paris/FRANCE

OLİGARŞİNİN SALDIRILARINA KARŞI

KARARLI VE RADİKAL

MÜCADELE HATTI ÖRGÜTLENMELİDİR

Devrimci-demokrat güçler burjuva basın-yayın organlarının yayınlarına aldanmamalı saldırı politikasını, 12 Eylül vb, gerekçelerle alınan geçici tedbirler olarak değerlendirmelidir. Oligarşinin artan saldırılarına neden, giderek derinleşen milli krizdir. Düzen ekonomik ve politik alanda tam bir açmazın içine düşmüştür.

İbrahim CENGİZ

Oligarşi uzun süredir devam ettirdiği saldırı politikasını giderek daha üst düzeylere sıçratıyor ve dozajını artırıyor. Artık Kürt halkına yönelik katliamlar her gün 3-5 Kürt köylüsünün öldürülmesi boyutuna vardı, Demokratik mücadelenin kısmi de olsa geliştiği yerlerde sorgusuzsualsiz, keyfi gözaltılar günlük yaşamın bir parçası oldu. Vurucu timler burjuva basının eşliğinde gösteriş yapar gibi operasyonlar düzenliyor. Evler basılıyor, insanlar işkenceli sorgulardan geçirilerek, göstermelik suçlamalarla tutuklanıyor. Demokratik Kitle Örgütleri sık sık basılarak faaliyet yürütemez hale getirilmek isteniyor veya keyfi gerekçelerle kapatılıyor. Zeytinburnu ve Esenler Halkevlerinde görüldüğü gibi yüzlerce insan günlük gerekçelerle gözaltına alınıyor. En yasal, meşru, demokratik-kültürel faaliyetlere bile izin verilmiyor. Demokratik Kitle Örgütleri ve sosyalist basın

kuruluşları polis ablukası altında tutuluyor. Her gün yüzlerce ev, gecekondu halkının kafasına yıkılıyor. Sokaklar, kavşaklar adeta polis işgali altında tutuluyor, arama bahanesiyle halka baskı uygulanıyor.

Azgınca sürdürülen bütün bu baskıları halka meşru gösterebilmek için, burjuva basın yayın organları üzerine düşeni yapıyor. "12 Eylül'de eylem yapacaklar", "Okulların açılışını sabote edip, öğrenimi engelleyecekler", "Dev-Sol işyerleri ve kalabalık yerlerde eylemler yapacak" ...vb. demagojiler kimi basın organlarının manşetlerinden inmiyor. Kürt halkına karşı zaten açıkça ilan edilmiş, T.Kürdistan'ın yönetimi tamamen oligarşinin militarist kanadına devredilmiş durumda.

Devrimci-demokrat güçler burjuva basın-yayın organlarının yayınlarına aldanmamalı saldırı politikasını, 12 Eylül vb, gerekçelerle alınan geçici tedbirler olarak değerlendirmemesidir. Belirttiğimiz gibi bunlar oli-

garşinin saldırı politikasını halka meşru göstermek için başvurduğu demagojiden başka bir şey değildir. Oligarşinin artan saldırılarına neden, giderek derinleşen milli krizdir. Düzen ekonomik ve politik alanda tam bir açmazın içine düşmüştür. Derinleşen bu krizin önünü alabilmek kısa süreli tedbirlerle mümkün değildir. Ve bu durum devam ettiği, kriz her geçen gün daha çok derinleştiği oranda, oligarşinin saldırıları da artarak sürecektir.

Bugün Özal iktidarının uyguladığı ekonomik-politikanın iflas ettiği tartışma götürmez bir gerçekliktir. 24 Ocak ekonomik politikaları ve restorasyon çabaları tam bir başarısızlıkla sonuçlanmıştır. '88 Şubat-Ekim kararlarının, konvertibilite uygulamalarının çare olmadığı, 24 Ocak kararlarını kurtaramayacağı, kısa sürede ortaya çıkmıştır. Kapitalist ekonomi gününbirlik tedbirlerle yürütüle-

ÇÖZÜM İ

BASKILAR VE MÜCADELE



Yerlerde sürüklediler. Yaşlı-geç, kadın-erkek ayırt etmeden teröre baş vurdular. Yükselen seslerin kısılması için "her yol" mubah sayıldı. Ama onlar halkın haklı sesinin bastırılmayacağını göz ardı ediyorlardı.

bilmektedir. OECD'nin tavrı, IMF'nin yeni reçeteler hazırlaması, enflasyondaki tırmanış, iflaslar, tekellerin ANAP'a yönelik tavırları, bunun ifadesidir.

Ekonomik tablo böyleyken, mevcut iktidarın yıpranmışlığı ve güçsüzlüğü de işin tuzu-biberi olmaktadır. ANAP iktidarı yönetemez durumdadır. Son seçimlerde uğradığı ağır yenilgiyi ve %21,75'lik oy tabanını telafi etmek şöyle dursun, günden güne daha da gerilemektedir. ANAP içi muhalefetin kazan kaldırmasıyla, parti birliği ve Özal'ın partiye hakimiyeti sarsılmıştır, Hükümet bürokrasiye hükmedememektedir. (Nitekim Kürdistanın yönetimini Ordu hükümete rağmen dayatarak ele almıştır.)

Artan hayat pahalılığı ve yoksul-

luk halkın tahammül gücünü tüketmiş, hayat pahalılığı ve baskılara karşı mücadele etme eğilimleri gelişmektedir.

Ama tüm bunlara karşın, iktidarın mevcut krizi halka daha çok yoksulluk getirecek politikalarla aşmak-

Artan hayat pahalılığı ve yoksulluk halkın tahammül gücünü tüketmiş, hayat pahalılığı ve baskılara karşı mücadele etme eğilimleri gelişmektedir. Ama tüm bunlara karşın, iktidarın mevcut krizi halka daha çok yoksulluk getirecek politikalarla aşmaktan başka yolu yoktur. Yani yine kitlelerin ekonomik ve sosyal haklarına saldıracaktır.

tan başka yolu yoktur. Yani yine kitlelerin ekonomik ve sosyal haklarına saldıracaktır. Ve kuşkusuz bu saldırıyı siyasal saldırılarla yani bas-

kı ve terör politikasıyla birlikte yürütecektir. Saldırı politikasının ana hedefi ise halkın örgütlü gücü olacaktır.

Aralarındaki derinleşen çelişkilere karşın, oligarşinin diğer partileri de, iktidarın devrimci muhalefete ve Kürt yurtsever hareketine yönelttiği baskı politikasını desteklemektedir.

Bunlara ANAP iktidarının kendi özel hesaplarını da eklemek gerekir. ANAP bu şartlarda iktidarını uzun süre devam ettirmeyeceğinin bilincindedir, işinin bittiğini görmektedir. Ama hiç değilse mevcut meclis aritmetiğini değerlendirecek, hemen hemen iktidarın ağırlıklı kısmını oluşturan cumhurbaşkanlığını ele geçirerek oligarşiye hizmetini sürdürmek istemektedir. Bunun tek yolu bu döneme kadar



En ufak bir kıpırdanış en masum taleplerin dile getirilişi, sömürü ve zorbalığa boyun eymeyiş, inip-kalkan joplarla, gözaltılarla, işkencelerle engellenmeye çalışılıyor.

ayakta durmayı başarmak, bu sürece halk muhalefeti sindirerek girmektir.

Buradan da anlaşılmalıdır ki, önümüzdeki süreçte sınıf çatışmasının ana eksen, iktidarın 12 Eylül'de simgeleşen baskı, zorbalık ve soygun politikasını artırarak devam ettirme arzusu ile emekçi halkların 12 Eylül etkisinden silkinme, ekonomik-demokratik haklar elde etme isteği noktasında biçimlenecektir.

Bu durum Devrimci sol güçlere önemli görevler yüklemektedir. Devrimci sol güçler bu çatışmanın tam ortasında ve emekçi halk güçlerinin en önünde yer alarak, süreci geliştirmelidirler. Bu ara oligarşinin baskı ve zor politikasının özellikle Devrimci sol güçlere yöneleceğinin de bilincinde hareket etmelidirler. Oligarşi bir yandan terörü kitleselleştirirken, diğer yandan Devrimci sol güç-yönelecek, ortaya çıkan mevcut tepkileri ise reformist sol potaya yöneltmenin çarelerini arayacaktır. (Bu noktada, DEMKAD'ın şenliği dahil en meşru faaliyet biçimlerine izin verilmezken, TKP'nin 70 kuruluş yıldönümü kutlamaları dikkat çekici bir örnek oluşturmaktadır.)

Bu durumu da dikkate alarak, oligarşinin saldırıları karşısında, duraksamak veya gerilemek değil tam ak-

sine daha yüksek bir kararlılıkla karşı koymak gerekir. Devrimci sol güçler kitlelerden bir an bile kopmadan sürecin gereklerini yerine getirmeli, oligarşinin her türlü saldırılarını göğüslemeye hazır olmalı, güçlü, disiplinli, esnek taktikler uygulayarak oligarşinin saldırı politikalarının karşısına kitleleri dikebilmelidir. Mücadele geliştikçe ve kriz derinleştikçe Devrimci sol güçlerin omuzlarına daha ağır yükler bineceği gerçeği ile hareket edip geleceğe ilişkin her de-

%21 oy potansiyeliyle iktidarda kalmanın bedeli, vahşet ve sömürüyü doruğa tırmandırarak halkımıza ödettirilmek isteniyor.



neyden dersler çıkartılması da ihmal edilmemelidir.

Oligarşinin saldırılarını meşru göstermek için buşvurduğu yalan ve demagojileri açığa çıkartıcı, gerçekleri halka anlatan geniş bir teşhir faaliyeti yürütülmelidir.

Oligarşinin terörü kitleselleştirmesine karşı, legal ve illegal mücadelesinin diyalektik birliği içinde, dinamik aktif ve radikal kitlesel direnişler temelinde bir mücadeleyle karşı konulmalı, bu konuda Zeytinburnu Karakol direnişi türü eylemler iyi değerlendirilerek yaygınlaştırılmalı ve daha geniş alanlara taşınmalıdır. Devrimci sol güçlerin kastettiği nitelikli kitleler ve bunların üzerinde yükselcek kadrolaşma bu tür çatışmalar ve direnişler içinde yetişecektir.

Unutulmamalıdır ki, süreci aşmanın ve halk güçleri lehine geliştirme- nin tek yolu, ilkel yöntemleri terketmek, hantallığa asla taviz vermemek, daha enerjik, daha disiplinli, daha örgütlü, yani kısaca daha profesyonelce ve inatçı bir mücadeleyi hayata geçirmekle olanaklıdır. Kitlelere dayanan, kendi özgücüne ve kitlelere güvenen ve hergün kitleleri daha çok etkilemeyi ve devrimci mücadele saflarında toplamayı he-

defleyen bir mücadeleyle olanaklıdır... •



SİLOPİ HALKININ ONURUNU AYAKLAR ALTINA ALANLAR BİR DİNAMİTİ ATEŞLİYORLAR

İbrahim CENGİZ

**"HA BİR KÜRT ÖLMÜŞ HA BİR
KÖPEK" (özel tim)**

**"BURAYA KÖPEKLER VE ÇİNLİ-
LER GİREMEZ"**

**"BURAYA ZENCİLER VE KÖPEK-
LER GİREMEZ"**

Bu tür sözlerle veya tabelalara
kurtuluş mücadelesi veren
ülkelerde sık sık
rastlayabili-

Oligarşinin ırkçılık ideolojisiyle
beslediği "Özel Harekât Timleri"nin
Kürt halkına yaklaşımı bu. Artık Kel-
le Avcıları, Ölüm Mangaları Özel
Tim adı altında T. Kürdistan'ında
dolaşıyor, istediği insanı işkenceye
alıyor, duvar dibine geçiriyor, kurşu-
na diziyor, helikopterden cesetlerini

köyün ortasına atabiliyor. Tam bir
vahşetin örnekleri ülkemizde yaşı-
yor.

Burjuvazinin katliamcı tarihi dün
Vietnam'da, yakın geçmişte Latin
Amerika'da, Halepçe'de gözler önü-
ne serilirken, bugün T. Kürdistan'ın-
da yeni katliamların sayfasını açı-
yor. Burjuvazinin neler yapabileceği
somut olarak ortada iken, hâlâ bur-
juvaziyle uzlaşma zeminleri arayan-
lar, ezilen halkın şiddetini uygula-
yanlara karşı terörist gözüyle bak-
makta, provokasyon teorileri üret-
mekte, hümanizm (!) edebiyatı yap-
makta kararlılar mı?

Silopi'de yaşananları sadece in-
san hakları yönüyle değerlendireme-

yiz. Ortada halk güçlerinin toplum-
sal ve ulusal kurtuluş davası vardır
ve yıllardan beri bu cephenin iki ya-
nında saflaşma sürmektedir.

Silopi olayları, üzerinde çok cid-
di durulması gereken bir örnek ko-
yuyor karşımıza. Özellikle de silahlı
mücadeleden yana olduklarını söy-
leyenler için.

Silahlı cephede yürüyen savaş
ve onun karşısında oligarşinin terö-
rü kitlesel boyuta sıçratması, vahşe-
tini tüm çıplaklığı ile gözler önüne
sermesi, yoksul halkı hızla bir saflaş-
maya itiyor. Halk kendisine uzatılan
ilk ele, mücadeleye uzanıyor, ona
yöneliyor.

Bugün, Kürt halkı çok çeşitli alter-



Dün Halepçe'de, bugün Silopi'de kapılar çalıyor. Duyarsız kalırsan Silopi'leri Halepçe'leri yarın kendi kapını çalarken göreceksin.

natifler içerisinde değildir. Silahlı mücadelenin gelişimi ve yaygınlaşması yeni yeni alternatifleri sunacaktır. Artık bıçak kemiğe dayanma noktasına gelmektedir. Yoksulluğun, sefaletin, baskının her koşulda tepkiye yol açmadığı ortadadır. Bir halkın onuru ayaklar altına alınmaya başladı mı işte o zaman burjuvazi bir dinamiti ateşlemiş demektir. (Aslında pislik yedirme olayı bugünlerin habercisiydi.)

Halkı terörle sindirmeye çalışan oligarşi başarısızdır. Zaten başarması da mümkün değildir. Terör silahı geri tepmiş halkın kini ve öfkesinin dışa vurmasına neden olmuştur.

Ulusal içerikte de olsa sınıfsal içerikte de olsa gerilla mücadelesinin yığınları nasıl harekete geçirdiği Silopi örneğiyle yaşanmaktadır. Sürdürülen mücadele karşısında oligarşinin terörünün, onur kırıcı davranışlarının yığınlarda yarattığı sinmişliği nasıl parçalayıp kitle hareketlerinin boy göstereceğini ortaya koymuştur.

Bugünkü süreçte devrimci sol güçlere düşen görev: Kürt Halkının ulusal talebine karşı gerekli duyarlılık ve hassasiyet göstermek, politikalar üretmektir. Çünkü o ses bizimde sesimizdir. Önümüze uzun soluklu bir müca-

dele koyuyoruz; bu da iktidardan başka birşey olamaz. Üzerine basmak zorunda olduğumuz toprak Kürt ulusu dahil ülkemizin ezilen bütün sınıflarının kurtuluş özlemi ve umududur. Bu umudu filizlendiği her yerde yeşertmek ülkenin dört bir yanında sözünü dinletir bir halk kurtuluş hareketi yaratmak temel hedefimizdir. Sadece ezilen ulus problemi ile değil, bu ülkede oligarşinin iktidarına son vermek gibi daha büyük bir iddia ile ilgili olduğumuza göre hazırlıklarımızı buna göre yapmalıyız.

Unutmamalıyız, her an değişebilen büyük ama istikrarsız ittifaklarımız, desteklerimiz yok. Yalnızca kendi özgücümüze güvenmek, emekçi sınıflara dayanmak zorundayız.

Burjuvazinin Kürt halkı üzerindeki vahşetini her alanda protesto etmeliyiz, kınamalıyız. Halkların kardeşlik duygularını geliştirmeliyiz.

Yüreğimiz Silopi'de atmalıdır. Dün 1 Mayıs'ta, Zeytinburnu'nda, Okmeydanı'nda, Kızılderide olduğu gibi. •

TARİHİ YARGILAYAMAZSINIZ'A

"SAKINCALI" TAVRI

Ülkemizde avukatlar var: Demokrat... ilerici... Maskeli Bedel ödemekten sakınan, hukuki kaygılarını halkımızın mücadele dönemeçlerinin bile önüne diken.

Ülkemizde avukatlar var: Mücadele tarihine damgasını vurmaktan geri durmayan. Niteliklerini "diş ile tırnak ile" verilen mücadeleden alan.

22 Eylül'de dokuz yıldır sürmekte olan Devrimci Sol Ana Davasında avukat savunmaları başlamıştı. Siyasal bir davanın sonuna gelinmiş ve ülkemizde örneği ilk kez görülen bir avukat savunması başlamıştı. Savunmanın altında Demokrasi Mücadelesinde Avukatlar ortak imzası vardı. Duruşma başladığında söz alan avukatlar "Bizler Devrimci Sol davasını savunmaktan onur duyuyoruz diyorlardı".

Avukat savunması başlamadan önce, duruşma gününün duyurusunu yapan bir ilan Cumhuriyet Gazetesine verildi. İlanda mahkeme günü ve saati belirtiliyor, herkes duruşmaya davet ediliyordu. Ve ilanın içinde TARİHİ YARGILAYAMAZSINIZ yazılmıştı.

Cumhuriyet Gazetesi avukatlarından GÜLÇİN ÇAYLIGİL bu ilanı "sakıncalı" bularak yayınlanmasına engel oldu.

Bazı hukuksal kaygıları anlamak hoşgörülü olmak mümkün. Ancak gündemi belirleyen siyasal bir dava söz konusu iken TARİHİ YARGILAYAMAZSINIZ sözünü "sakıncalı" görerek, yayınına engel olmak demokratiğin hiçbir katıyla bağdaşmaz, hiçbir açıklamaya gerekçe olamaz.

Bizler ÇAYLIGİL'in bu tavrını protesto ediyor tüm duyarlı kesimlere açıklıyoruz. •

MANİSA MİTİNGİ:

BİR DÖNÜM NOKTASI MI?

12 Eylül'ün üzerine ölü toprağı serptiği halk tabakaları, yavaş yavaş bunu üzerinden atıyor. Öğrenci gençlik, işçi sınıfı, tutsak aileleri, gecekondu sakinleri, arenada her geçen gün daha güçlü adımlarla yerini alıyor. Halkımız, ulusal özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini yükseltiyor.

Ancak bu tablonun bir eksiği var...

Anadolu köylüsü 12 Eylül'ü yaşıyor hâlâ... Şok atılamadı ve depolitizasyon çemberi kınlamadı. Fabrikalardan, kampüslerden, gecekondu-lardan, cezaevlerinden, Kurdistan dağlarından yükselen türküler, tarlalarda yankılanmıyor henüz. Kır gele-neksel ağırlığı, hantallığı, suskunlu-ğu içinde..

Halbuki 12 Eylül faşizminden en çok nasibini alan kesimdir köylülük. 24 Ocak programı, baştan sona tarımsal gelirin sanayiye, ticarete aktarılmasıdır.

Köylü, bir yandan taban fiyatlarını düşük tutma politikasıyla ürünü-nü yok pahasına satmaya zorlan-mış, diğer yandan da üretim için ge-rekli sanayi girdilerinin fiyatları sü-rekli artırılarak maliyetleri yükseltil-miş ve çifte cendere altına alınmış-tır. Astronomik kredi faizleri, tefeci-tüccar baskısı köylüyü üretimi de-vam ettiremez hale getirirken, ANAP ithalat serbestisi ve ucuz ihra-

çat politikasıyla kalanı tamamlamıştır.

Yoğunlaşan sömürüyü devlet her türlü baskı aracıyla daha da da-yanılmaz kılmış, toplu aramalar, si-lah teslimat baskıları, örgütlerinin (KÖY-KOOP gibi) dağıtılması, jan-darma dayaağı ve işkencesi köylüyü canından bezdirmiştir.

"Bu sürecin sonunda ortaya çı-kan tablo şudur: Köylünün ulusal gelirden aldığı pay düşmüştür. 1980-86 yılları arasında tarım keşi-minden 7.5 trilyon liranın işbirlikçi holdinglerin kasasına aktığı hesap-

lanmıştır. Bu bile tarımdan sanayi-ye korkunç bir değer aktarımına gi-dildiğinin somut göstergesidir. 1979'da ulusal gelirin %24'üne sa-hip olan köylünün bu payının 1987'de %16.7'ye düşmesi (...), 12 Eylül'ün köylüye ne verdiğini -daha doğrusu neleri vermediğini- çok iyi anlatmaktadır." ("Haklı-yız Kazanacağız", Cilt1, syf.384) Köylülük hoşnutsuzdur, memnun değildir, dahası öfkeli. Ancak 12 Eylül aşılamamış, korku ve tedirginlik duvarı yıkılamamıştır. 12



Eylül öncesinin büyük ürün mitinglerinin, yürüyüşlerinin, protesto ve boykotlarının bugün görülememesinin tek nedeni budur. Kırsal kesimde 12 Eylül çok daha başarılı olmuş, yılgınlık, karamsarlık, pasifikasyon ve depolitizasyon daha derinleşmiştir.

Bugün aradan dokuz yıl gibi hiç de kısa sayılmayacak bir süre geçmesine karşın ekonomik-demokratik tepkilerin bile görülememesinin nedeni budur. Bu olgu ortadan kaldırılmadan ya da etkisi zayıflatılmadan kırsal kesimin "geleneksel" suskunluğu ve hantallığı yok olmayacak, hareketsizlik sürecektir. 12 Eylül'ün etkileri daha güçlü ve daha derin olduğundan bunun kırılması da daha güç daha zahmetli olacak, daha fazla zaman ve enerji gerektirecektir.

Manisa Mitingi, bu atmosfer içinde ele alınarak değerlendirilmelidir.

TZOB gibi güdümlü, toprak ağalarının ve tarım burjuvazisinin etkisini taşıyan, adeta yan-resmi nitelikli bir kuruluşun böylesine büyük bir köylü mitingi düzenlemesi, öncelikle kırsal kesimde tepkilerin geliştiğinin ve kalıpları zorlamaya başladığının belirtisi olarak görülmelidir.

Hükümetin TZOB üst yöneticileriyle tehdit-rüşvet pazarlıklarıyla, diğer yandan ise çevre illerdeki polis teşkilatının araç-plaka-isim tespitiyle mitingi engelleme politikasına rağmen 8-10 bin civarında köylünün birden fazla traktörle yürüyüşe katılması, köylülüğün memnuniyetsizliğinin ulaştığı düzeyi göstermektedir.

TZOB'un böyle "sertleşmesinde" ve hükümetle ipleri kopartmasında mevcut siyasi ortamın, ANAP'ın azınlık durumuna düşmesinin ve de DYP Demirel etkisinin rolü de gözönüne alınmalıdır. TZOB, uzun yıllardan bu yana AP'nin siyasi etkinliği altında olan bir kuruluştur.

Mitingte çıkan tek "olayın", katılımı zorlayan İzmirli devrimci sol güçlerle Manisa polislerinin kovalamaca oynaması ve beş kişinin dövülerek, yerlerde sürüklenerek gözaltına alınması olması ilginçtir. Dergilerinde işçi sınıfını ve kır proleteryasını kimsele bırakmayan tek mil sosyalistleri-



Siyasi iktidarın kırsal kesime yönelik politikası iflas ederken baskı ve sömürde katmerleşiyor. Tüm bunlara karşı örgütlü ve radikal bir mücadele çizgisi halkımızın tek alternatifi.

miz, devrimcilerimiz bu mitingi de gazetelerden okumakla yetindiler..

12 Eylül'den bu yana gerçekleştirilen ilk büyük köylü mitingi, bizlere çeşitli noktaları hatırlatması açısından oldukça olumlu işlev gördü.

Öncelikle devrimci sol güçler, kırsal kesimde dolan ve taşmaya hazır bardağı dikkatle izlemek zorundadırlar. Yakın ve orta erimli politikalar, bu gelişmeler dışta bırakılarak çizilemez. Şu anda güdümlü ve yan-resmi nitelikli kurumların çatısı altında sıkışsa da, belirli bir süre sonra köylülüğün taleplerine ve ihtiyaçlarına cevap veremeyeceğinden o çatıları yıkacak ve bağımsız hale gelecek olan tepkiler dikkatle gözlemlenmelidir.

İkincisi devrimci sol güçler, köylülüğün su yüzüne vurmaya aday ekonomik-demokratik tepkilerine ve mücadelesine seyirci kalmamalı, gırışken, atak ve örgütleyici bir müdahaleyi gündeme getirebilmelidir.

Köylülüğün özellikle topraksız ve az topraklı kesimleri, tarım sömürsünün en büyük muhatapları olduğundan daha derin bir hoşnutsuzluk içindedirler ve arenaya ilk çıkacak olan da onlar olacaktır. Bu kesimlerin ekonomik-demokratik mücadelesine, kırsal kesimi ve sorunlarını bilen, yaratıcı ve üretken biçimde müdahale etmek, yol göstermek ve ışıkt tutmak son derece önemlidir.

Bu, elbette bugünden yarına hemen gerçekleşebilecek bir şey değildir.. Ancak bugünden buna yönelik birtakım siyasi, örgütsel adımları atmak ertelenemez bir görevdir.

İçinde bulunulan yörede sömürünün biçimleniş özelliklerine uygun birtakım kırsal kurumların (koopera-tifler, üretim ve/veya satış birlikleri, yardımlaşma dernekleri, üretici dayanışma kuruluşları) yaratılmasını önüne koyan, bu yönde kendiliğinden çabalara destek olan, olumlu ilişkiler kuran, bu süreç içinde devrimci, demokrat mücadele bilincini geliştirmeyi hedefleyen bir mücadele yarının değil bugünün sorundur.

Unutulmamalıdır ki ülkemiz devriminde kırların ve köylülüğün stratejik bir yeri ve önemi vardır. Bugün devrimci sol güçlerin mücadelesinin eksikliklerinden biri kırsal kesimde mücadele ve örgütlenme de ciddi adım atamamaktır. Bugün bu eksikliğin bilinciyle gerekli müdahale ve düzenlemeleri yapmak, yarın mücadele için bize önemli avantajlar sağlayacaktır.

Bu konuda elimizde belli bir deney birikimi vardır. Aynı şekilde Devrimci Hareketin mücadelesinin yarattığı bir potansiyel de mevcuttur. Bunları en iyi biçimde değerlendirmesini bilmeli ve bugünden gerekli adımları atmaya başlamlıyız. •

GECEKONDULARDAN GELİYOR HALK

Ve yoksulların haklı öfkesi, gecekondu yıkıntıları arasından sıyrılıp çıktı; Armutlu'nun, G.Osmanpaşa'nın, Kağıthane'nin, Alibeyköy'ün, Samandıra'nın tozlu topraklı yollarından...

Akın akın, dalga dalga kopup geldiler, yalınayaklı çocukları, genç kızları ve delikanlıları ve anaları ve babaları ve yaşlıları ve akrabaları ve kapı komşuları ve duyarlı tüm kesimleriyle Anakent Belediyesi'nin önüne.

Geçtiğimiz günlerde Küçükarmutlu, Gazi Mahallesi, Habibler Köyü, Güzeltepe, Şamandıra, Alibeyköy, Kağıthane gecekondularından yaklaşık 500 kadar gecekondu yaşayanı GEYAD (Gecekondu Yaşayanları Dayanışma Derneği) pankartı ile ve çeşitli dövizlerle Belediye Binası'nın karşısındaki parkta toplanıp "gecekondu yıkımına son", "Kahrolsun SHP'nin ikiyezli politikası", "gece-

konda yıkmak şerefsizliktir", gibi sloganları haykırarak yürüdüler Belediye Binası'nın ana kapısına kadar. Kapıda sloganlara devam edip Belediye Başkanı Nurettin Sözen'le görüşmek için kapıda bekleyen zabıta memurlarıyla tartışmaya başladılar. Zabıta memurlarıyla GEYAD Başkanı Menderes Koç arasında geçen konuşmada Menderes Koç, Sözen'le görüşme taleplerinin olduğunu ve ayrıca üç gün önce yıkım bölgelelerinde başlayan kitlesel açlık grevleriyle ilgili dilekçelerini ve açlık grevlerine katılanların ve destekleyenlerin toplu imzalarını vereceklerini belirtti.

Ancak zabitanın oyalayıcı tutumu nedeniyle uzunca bir süre kapı önünde bekleyen kitle bu olayı protesto ediyor "Sözen dışarı", "Sözen istifa" sloganları atıyordu. Bu arada bölge asayiş karakolundan gelen bir grup polis kitleye yaklaşmış kapı

önünden ayrılmasını istiyor, ancak kitle buna sloganlarla karşılık veriyordu. Kitlenin kararlılığı karşısında aciz kalan polis protesto sloganları arasında uzaklaşıyordu.

GEYAD Başkanı Menderes Koç ve gecekondu yaşayanları Sözen'le görüşme taleplerini yineleyip beklerken Grup Yorum, Grup Ekin ve Danimarkalı müzik grubu Savage Rose üyeleri geldiklerinde yoğun bir alkış ve sloganlarla karşılandılar.

Son günlerde yıkım yerlerini dolayış evleri yıkılan gecekondu yaşayanlarını yalnız bırakmayan ve onlara müzikleriyle moral destek olan bu sanatçılar türkülerini söylerken gecekondu yaşayanları da hep bir ağızdan coşkuyla türkülerle katılıyorlardı.

Bu arada hâlâ oyalayıcı tutum takınan zabıta memurları, Nurettin Sözen'in yerinde olmadığını okul açılışlarına gittiğini söylüyorlardı. Ancak kitlenin ve GEYAD Başkanı Menderes Koç'un görüşme talebinden vazgeçmeyeceklerini yinelemesinden sonra zabıta görevlilerinden biri "o zaman aranızdan üç kişi seçin görüşturalım" demeye başladı. Bu istek gecekondu yaşayanlarınca hemen reddedildi ve "yıkımlara uğrayan her bölgeden bir kişi olarak görüşeceğiz" denildi. Bunun üzerine aynı görevli "tamam seçin beş kişiyi içeri alalım, ancak kapı önünden ayrılın" isteğinde bulundu. Seçilen temsilciler kitleye, görüşmeden çıkıncaya kadar Belediye Binası'nın önünden ayrılmamalarını ve oturmalarını söyleyip içeriye girmek için beklemeye başladılar.

Zabıta memurları buna rağmen oyalayıcı davranıyor kitlenin kapı



önünden ayrılmasını istiyordu. Bu tartışmalar sürerken çevik kuvvet otobüsleri geliyor ve kitlenin etrafında abluka oluşturmaya başlıyordu. Bu arada Grup Yorum, Grup Ekin ve Danimarkalı müzik grubu Savage Rose üyeleri hep bir ağızdan Venseramosu kitleyle birlikte söylemeye başlıyordu. Şarkı bittiğinde çevik kuvvete bağlı bir kaç polis ve bir komser ellerinde döviz bulunan kadın ve çocuklardan birkaçına yaklaşıp dövizleri indirmelerini ve orada beklememelerini söyleyip itip kakmaya başlıyordu. Bunun üzerine kitle kenetlenip hep bir ağızdan slogan atmaya başlıyordu. Sloganlar devam ederken başka taraftan bir grup polis daha saldırıya geçiyor ve kitleyi joplamaya başlıyordu. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar inen jop darbelerinden kendilerini korumaya çalışıyor kendilerinden kopartılmaya çalışılanları bırakmıyor, birbirlerine iyice kenetleniyorlardı.

Saldırıyla birlikte kenetlenerek Belediye Binası'nın karşısında bulunan parka doğru geri çekilen kitle yeniden toparlanıyor sloganlara devam ediyordu. Bu arada Belediye Binası'nın önünde kalan birkaç kişi polis tarafından dövülürken kitlenin bulunduğu yerden pankartların ve dövizlerin arasından taşlar savruluyordu. Daha sonra kitlenin arasından çıkan birkaç kişi polis tarafından dövülen arkadaşlarını alıp geri dönüyorlardı.

Kitlenin kararlı ve coşkulu öfkesiyle kaynaşan Grup Yorum, Grup Ekin ve Danimarkalı müzik grubu Savage Rose yeniden şarkılara başladılar ve ardından hepbir ağızdan söylenen marşlar ve türkülerden sonra yine hep birlikte halaya geçtiler.

Dünyanın tüm varoşlarıyla bütünleşen bir atmosferle kaynaşan, coştuğu coşan kitle bir süre daha burada sloganlarla, marşlarla, türkülerle ve halaylarla kaldıktan sonra (bu arada GEYAD Başkanı Menderes Koç elindeki belgelerle yeniden görüşme talebinde bulunmak üzere Belediye Binası'na gidiyor ancak talebi reddediliyordu. •

MAKDER MAMAKLILARIN DEMOKRASİ MÜCADELESİNDEKİ ÖRGÜTLÜ GÜCÜ OLDU

Her geçen gün yükselen demokrasi mücadelesinin, daha çok insana ve bu insanların örgütlülüğüne olan gereksinimi açık bir gerçektir. Bu gereksinimi karşılamak amaçlı kurulan derneklere bir yenisi daha katıldı: MAKDER (Mamak Kültür Araştırma Derneği)

Dernek başvurusu yapmadan önce ve başvuru sonrasında yoğun bir çalışma içerisine giren devrimci-demokraflar, 24 Eylül'de yapılan açılış töreniyle kendilerini geniş bir kitleye ifade edebilme olanağını buldular.

Açılışın hemen başında konuşan Geçici Yönelim Kurulu Başkanı Süleyman Özkan, amaçlarının "yoz emperyalist kültüre karşı, halkın kendi değerlerini yaratmak ve Mamak emekçilerinin örgütlü gücü olabilmek" olduğunu söyledi.

Başkandan sonra, açılışa katılan milletvekillerinden İbrahim AKSOY ve Rıza İLİMAN da birer konuşma yaptılar.

Halk ozanları eşliğinde hep birlikte söylenen türkülerle, bir anda herkes kendini ortamın sıcaklığı içinde buldu.

Diyarbakır Halk Oyunları ekibinin hareketli gösterisinin ardından, aynı coşku, açılışa katılan 200'ün üzerinde insanın birlikte çektiği halaya taşındı.

Halk müziği sanatçısı Özlem ÖZGÜR'ün sazı eşliğinde yükselen türküler ve marşlar çevreden insanların da yoğun ilgisini çekti.

Ardından demek binasının önündeki alanda yerini alan DEMKAD hakoyunlan ekibi, katılanların coşkulu tempoları He birlikte gösterisini sundu.

Açılışın sonunda yer alan Grup EKİN elemanları söyledikleri marşlarla coşkuyu doruğa çıkardılar. Grup YORUM'un son kasetinden parçalar seslendiren Grup EKİN en yoğun alkış kendi besteleri olan ve ölüm orucu şehitlerini anlatan "Dört Can" adlı marş sonrasında aldılar.

Açılış yine Grup EKİN'in müzikleri eşliğinde çekilen halayla sona erdi.

Açılış sırasında, asayiş ve dernekler masası polislerinin çok "dikkatli" oluşları kayda değerdirdi(!). Ancak, tören boyunca aralarda okunan, demokratik kurum ve kuruluşların destek mesajlarıyla yaratılan dayanışma ortamı polislerin varlığını "yok" noktasına indirdi.

Bizler de, mücadelesini mücadelemiz saydığımız MAKDER'e başanlar diliyoruz. ••

Yeni ÇÖZÜM Ankara Bürosu

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ MERKEZ KAMPÜSTE ANTİ-DEMOKRATİK DAYATMALAR BİRBİRİNİ İZLİYOR

Geçtiğimiz günlerde Hacettepe Üniversitesinde hastane personeli ve intern-doktorların yemek yedikleri salonun kapısına 13.9.1989 tarihinden itibaren int. Dr.ların yemeklerinin ücretli olarak verileceğini bildiren imzasız ve mühürlü bir duyuru asılıyordu. Bu durum karşısında duyuruyu asan makam araniyor, fakat sorumluluğu üstlenen çıkmıyordu. Tüm hastane personeli (Asistan Dr.lar, hemşireler, hastabakıcıları, müstahdemler) ücretsiz yemek yiyebilmelerine karşın int. Dr.ların aynı haktan yararlanamaması int. Dr.ların statüsü sorununa da işaret ediyordu. Gelişmeler karşısında tavırsız kalamayan int. Dr.lar 13.9.1989 tarihinde duyuruyu geçersiz sayarak ücretsiz yemek yediler, sonraki günlerde de yemeğe devam ettiler.

Aynı tür uygulama bu kez üniversite personeline dayatılıyordu. Başka bir imzasız ve mühürlü duyuruda da üniversite personelinin 20.9.1980 tarihinden itibaren ücret (500 TL) karşılığında yemek yiyebileceği bildiriliyordu.

Bunun üzerine üniversite personeli yemek boykotu yapıyor, alkışlarla birlikte rektörlüğe yürüyordu. Talepleri belirtmek için rektörlüğe giren iki temsilciden birisinin görüşmeden sonra (yemekler ücretli olarak devam edecekmiş, dağılalım!) demesinin şaşkınlığı sürerken, hakkını almak için kararlı olan kitleden, (yemekler ücretsiz olarak verilmeyeceye kadar boykota devam edeceğiz sesleri yükseliyordu)

Ertesi gün aynı sorunları paylaştan intern doktorlar üniversite personeli He birlikte mücadele etmenin yollarını arıyorlar, ortak bir platform oluşturmaya çalışıyorlardı.

Fakat yapılan eylem bir yerlerde yankısını bulmuş ve mesai saati bitiminden sonra tüm birmilerin personel şefleri rektörlüğe çağınarak gerekli uyarılar yapılmıştı.

İşçilere hakim olunacak, kanunsuz eylem yapanlar hakkında disiplin soruşturması açılacak yani bu dayatmaya ses çıkarılması önlenecektir.

Buna rağmen yemekhane önünde toplanan üniversite personeli, int. Dr.lar ve üniversitemizin devrimci-demokrat, ilerici öğrencilerinden oluşan kalabalık bir grup rektörlüğe doğru yürüyüşe geçiyordu.

Bir önceki gün süreçten uzak kalan siyasi polis nihayet sahneye çıkıyordu. Personelin arasına girip yıldınlık yaratmak istemeleri başarısızlıkla sonuçlanınca üniversite personelindeki polis korkusuna sığınıp videoları ve telsizleri ile bir başka manevra daha yapıyorlardı/Ama yürüyüşe engel olamıyorlardı. •

H.Ü. Merkez Kampüsünden Bir Grup İtern-Doktor

ÇÖZÜM 9

DEVRİMCİ DEĞERLERİN YOZLAŞTIRILMASINA İZİN VERMEYELİM



Burjuvazinin "devrimci keskinliği" giderme çabaları boş değildir. O, kendi statüsünü korumak için her aşağılık yolu deniyor, ama nafile...

Egemen sınıflar, sağlıklarında büyük devrimcileri ardı arkası kesilmez zulümlerle ödüllendirirler; öğretilerini, en vahşi düşmanlık, en koyu kin, en hayasız yalan ve iftira kampanyalarıyla karşılarlar. Ölümlelerinden sonra, büyük devrimcileri zararsız azizler haline getirmeye, söz uygun düşerse, evliyalastırmaya, ezilen sınıfları "teselli etmek" ve onları aldatmak için adlarını bir hâle ile süslemeye çalışırlar. Böylelikle, devrimci öğretileri **içerğinden** yoksunlaştırılır, değerden düşürülür ve devrimci keskinliği giderilir." (Lenin, Devlet ve İhtilâl, syf.10)

Geçtiğimiz günlerde milyonlarca lira-lık finansmanla önce İstanbul Açık Hava Tiyatrosu'nda başlayan, sonraları değişik şehirlerde devam eden bir müzikal sergilendi. Evita... Kimler yoktu ki finansmanı sağlayan isimler arasında? Hemen tüm holding patronları her şeyi bir kenara bırakıvermiş Evita için kolları sıvaymışlardı. Hem de Che Guave-ra'nın da işlendiği bir oyun için...

Che, Küba Devriminde bir önderdi. Küba ise emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmuş bir ülke. Ve Che'nin de anlatıldığı bir oyuna Holding patronlarından verilen destek...

İlk bakışta şaşılacak bir şeymiş gibi geliyordu. Aslında pekte şaşılacak bir ya-

nı yoktu. Devrimci değerler, mücadele süreci, kazanım ve başarılar sadece cepheden saldırılarla karşılaşmaz. Bu konuda çok ince taktiklerinde üretildiği azımsanmayacak örneklerle bilinmektedir.

Açıktan saldırı tepki topluyor, buna zemin yaratılmıyorsa içten içe kemirmeye, içeriğini boşaltmaya, dejenere edip, yozlaştırmaya şiddetle ihtiyaç duyulur. Devrimci mücadele ve önderlik taşıdığı değerlerden soyutlanarak düzenle çatışmayacak, çakışacak, biçime getirilmeye çalışılır. En azından zararsız hale getirilme uğraşısı içine girilir. Devrimci bilinç; demagojinin, çarpıtma ve tahrifatın, ikiyüzlülüğün tüm araçları kullanılarak olduğu gibi **değil**, burjuvazinin olmasını istediği gibi yansıtılır. Varolmanın Dayanılmaz Hafiflikleri, Prensesler, Sudaki İz'ler, Bacı'lar, Evita'lar etrafında bir talep yaratılma çabaları boş yere değildir. Emperyalizm bu taktiği önceleri de denemişti, bugün de deniyor, yarın da yabana atmayacak. 68'lerde Che'nin ABD ve Avrupa'da "romantik bir öge" olarak lanse edilmeye çalışılması ve toplumun bu yönde etkilenmesi, Che'nin savaştı, enternasyonalist ruhunun karartılması henüz belleklerden çıkmadı. Aynı şekilde kozmetik sanayi de çeşitli ürünlerinde (parfüm vb) Che'nin

resmini kullanmamış mıydı?..

Bütün bunların amacı tek bir noktada birleşmişti. Ne olursa olsun düzene hâle gelmemeli, en radikal mücadele örnekleri bile zararsız hale getirilmeliydi. Onlar "Özgürlük Anıtını" bile fahişeleştirmemişler miydi? Her yol düzene çıkmalı, insanlar düzene sayısız ve sınırsız bağlarla bağlanmalı, her şey düzenin mantığı çerçevesinde düşünülüp yorumlanmalıydı. Ekonomik, siyasi, kültürel araçların tümünü bu iğrenç emellerine alet etmekten geri durmadılar.

Devrimci değerleri, "modern" sanat görünümü altında ayaklar altına alan Evita'dan sonra şimdi de bu olay tüketim ekonomisini körüklemekte kullanılıyor.

Son günlerde TV'de ve haftalık dergilerde çıkan bir reklam var... Bir lavabo reklamı ve lavabonun yanına uzanmış Che... Ya da uzun saçları dalgalanarak yürüyen bir Che ve hemen ardından da renk renk lavabolar...

Evita müzikalinin popülaritesinden esinlenmiş bir sloganın eklenmesi de ihmal edilmemiş. Böylece bir taşla birkaç kuş vurulması hesaplanmış... Hem Che gibi devrimci mücadele tarihinin yarattığı bir önderin siyasal yanını kitleler nezdinde dejenere edip, tehlikeli (!) yanlarından arındırma gerçekleştirilmek, hem de karizması ve sempatisi satışı aracı olarak kullanılmak istenmiş.

Burjuvazinin özellikle toplumsal muhalefet ivmesinin düştüğü, depolitizasyon sürecinin etkilerinin tam olarak kırılmadığı bir dönemde böylesi iğrenç ve aşağılık bir taktikten yararlanmaya çalışması elbette tesadüfı olmaz. 68'lerin coşkun ve onurlu mücadele yılları, o mücadele ruhu bizzat o mücadeleyi karanlıklar tarafından yıllar sonra nostaljik bir iç çekmenin, arabesk bir edebiyatın konusu yapılmamış mıydı?.. Burjuvazi, baskı ve zorun her rengini gündemde tutmaktan çekinmezken saldırısını diğer alanlardan da sürdürüyor. Bu saldırı Esenler'de, Zeytinburnu'nda, her demokratik etkinlikte, jop, işkence ve gözetim olurken magazin dergilerinde de devrimci değerlerin yozlaştırılması, dejenere edilip tanınmaz hale getirilmesi biçimine bürünüyor.

Devrimci değerlerin bedelleri ödenen mücadelesinin yozlaştırılmasına, içeriğinin boşaltılarak reklam aracı haline getirilmesine izin vermemeli, böylesi taktikler karşısında duyarlı olarak devrimci değerlere her zamankinden daha fazla sahip çıkmalıyız. •

MİGROS İŞÇİLERİ YENİ BİR ÖRNEK SUNDU

1987 yılında, 132 gün süren başarılı ve örnek bir grev yaşayan Migros işçileri 2 yıl sonra işverene karşı yine grev silahını kullanmak zorunda kaldılar.

Ancak bu kez grev kısa sürdü. Kısa sürmesinin nedeni greve yol açan koşullarda ve greve niçin çıkıldığı sorusunun cevabında yatmaktadır.

1987 grevinde, 12 Eylül sonrası koşullarda "örnek bir grev sunma" perspektifiyle hareket edilirken, '89 grevinde ön planda olan amaç iyi bir sözleşme imzalamaktı. '87 grevinde bir sürü hak alınmış durumda olduğu için, Migros'ta grevi gerektirecek boyutta sorunlar yoktu. Mevcut ekonomik ve sosyal hakları daha da genişletme, idari düzenlemeleri daha fazla işçinin lehine çevirme amacı etrafında sözleşme görüşmeleri sürdürüldü. Bu amaca uygun mücadele taktikleri gündeme getirildi.

Sözleşme görüşmelerinde baskı unsuru olmak için, işçilerin gündeme getirdiği toplu vizite, sakal bırakma, sloganlı bandaj takma, toplu yemeğe çıkma gibi meşru eylemlere, işverenin tahammülsüz davranması ve intikam hırsı içinde 4 yönetici ve bir temsilciyi işten atması sözleşmeye yeni bir boyut kazandı. Şube yönetimi, işverenin eline yeni bir pazarlık kozu vermeme düşüncesiyle, işten atılmalar konusunu sözleşmenin en sonuna bıraktı.

İşveren ise, sözleşmenin imzala-

nabilir bir düzeye geldiği noktada, sınıf sendikacılığını cezalandırma, işverenler için bir örnek sunma amacına yöneldi. İşvereni bu tavra yöneltten, genel merkeze güvenmesi ve kendisine hizmet eden 5-10 piyonun "greve gidilmeyeceği" konusunda verdiği bilgilerle hareket etmesi oldu.

Sözleşmenin genelde imzalanabilir bir noktaya gelmesine rağmen, 5 işçinin işe alınmaması, demokratik-sendikal hakların savunulması ve bu konuda örnek sunulması açısından önem taşıyordu.

Şube yönetimi, yöneticilerin işe alınması talebini "iyi bir sözleşme

imzalama" amacının önüne çıkartarak grevi başlattı.

Yöneticilere iş güvencesi, sendikal hakların korunması gibi demokratik talepler etrafında başlayan grevin başarılı sonuçlanması için, bilinç unsuru, tutarlı bir önderlik ve doğru politika ve taktiklerin üretilmesi gerekiyordu. Çünkü sorun, sarı ve reformist sendikacıların sürekli gündemde tuttuğu basit bir ücret sorunu olmanın ötesine taşmış, demokratik hakların savunulmasına yönelmişti.

Bu noktada güçlüklerle karşılaşılmasına ve çeşitli dezavantajlara rağmen, şube yönetimi; işçilerin birlik halinde ve kararlılıkla greve sahip lenmelerini sağladı. İşverenin, genel merkezin ve işbirlikçi unsurların grevi kırma umudu boşa çıkartılarak, işverenin uzlaşmaya yanaşması sağlandı. 22 Eylül'de grev sona erdi.

"İyi bir sözleşme" amacına ne ölçüde ulaşıldığı; bulunulan koşullar ve yaşanan gelişmeler çerçevesinde değerlendirilmelidir.

3 no'lu şube yönetiminin, savunduğu sınıf sendikacılığı anlayışı ve yürüttüğü tutarlı politikalar nedeniyle, sürekli olarak sarı sendikacıların ve işverenin hedefi haline gelmesi ve bir dönemde 3 genel kurul yaşanması, doğal olarak belli olumsuzluklara yol açmıştı. Bu durum,

Migros işçileri uzlaşmaz, kararlı bir direnişle haklarını alırken, örnek bir grev sergiliyorlardı.





Halay halay bir coşkuydu, alev alev bir inançtı Migros grevi. Dev-Genç'iler de omuz omuza paylaşıyorlardı Migros işçileriyle inancı ve coşkuyu.

daha güçlü ve hazır bir şekilde greve başlayabilmeyi engelleyen nedenlerden biri oldu.

Diğer bir olumsuz faktör, genel merkezin bilinen sarı sendikacı yaklaşımı ve sürekli olarak grevi engellemek, kırmak için fırsat kollaması oldu. Örneğin fazla sendikal tecrübeleri bulunmayan ve genel merkezin inisiyatifinde hareket eden, İzmir Şubesi işçilerinin bir kısmının greve katılmayı işvereni umutlandırdı, grevin uzamasına yol açtı.

İşveren ve genel merkez kaynaklı grevi kırmaya yönelik, psikolojik yıpratma ve moral bozma taktikleri, bir dönem muhalefet! adına yola çıkanların el altından grevi kırmak için çalışması, yalan ve dedikodular, basının işveren yanlısı ve önyargılı biçimde kamuoyu oluşturmaları, "5 kişi için 1500 kişi sıkıntıya sokulur mu?" gibi demagojilerle işçilerin greve karşı yönlendirilmeye çalışılması, polisin mağazalarda baskı ve tehditlerle açıktan grev kırıcılığına yönelmesi, işveren yanlılarının sinsî biçimde tek tek insanları greve karşı örgütlemeye çalışması, geleneksel sol çevrelerin duyarsızlığı ve önyargılı yaklaşımı... grevi güçleştiren faktörler oldu.

Şube yönetimi, inisiyatifli sürekli elde tutarak, tüm faktörleri hesaba

katan politikalar üretmiş; grevin kilitlendiği nokta olan beş işçinin geri alınması konusunda, kararlı davranmış ve istediklerini elde etmiştir. Şube yönetiminin grevle ilgili önüne koyduğu hedefler çerçevesinde, mevcut koşullarda iyi bir sözleşme imzalanmıştır.

Grevin, başarı hanesine yazılacak asıl özelliği; demokratik talepler etrafında yükselmesi ve dayanışma ve destek konusunda da dikkate değer bir örnek sunmuş olmasıdır. Sendikacılara iş güvencesi talebi ve işten atılmaları karşı tavrı konusunda, bizzat üretimden gelen güç devreye sokularak sendikal alanda olumlu bir örnek sunuldu.

Dayanışma ve destek konusunda da, grevin örgütlülük sınırları daha da genişletilerek sendikalardan, demokratik kitle örgütlerinden, tek tek kişiler ve çeşitli kuruluşlardan greve aktif ve bilinçli destek sağlandı. Türk-İş'e bağlı bir kısım sendikaların genel merkez düzeyinde gazetele ilan vererek desteklemesi, özellikle de DKÖ taraftarlarının düzenli ve fiili destek vermesi dikkat çekiciydi. Grevler konusunda, dayanışma ve destek vermedeki duyarsızlığın, örgütlü ve programlı biçimde aşılabileceği pratikte gösterildi. •

PTT İŞÇİSİNDEN SARI SENDİKAYA UYARI ÇELENGİ

PTT işkolunda çalışan 1050 işçi işverenin deyimiyle "işlerin azalması nedeniyle işçi azaltılması yoluna gidileceğinden" denilerek keyfi şekilde işlerinden atıldılar. Son derece keyfi gerekçelerle işlerine son verilen işçiler ve diğer duyarlı işçiler bir süre için bağlı bulundukları T.Haber-İş Sendika-sının bu tutum karşısındaki tavrını gözlediler. Fakat görülen o idi ki T.Haber-İş'in işçilere sahip çıkmak gibi bir niyeti yoktu. Yaşanan işçi kıyımına karşı duyarsız kalan sarı sendikaya karşı bu anlamıyla ciddi bir uyarıda bulunmanın zamanı gelip geçiyordu.

T.Haber-İş Sendikası üyesi bir grup duyarlı demokrat işçi, sendikanın Beşiktaş Barboros Bulvarı'nda bulunan İstanbul Şubesi önüne "PTT İşçileri" imzalı siyah çelenk bırakarak protestolarını dile getirdiler.

15.9.1989 günü akşam mesai bitiminden sonra gerçekleştirilen protesto eylemine yaklaşık 50 kişilik bir işçi kitlesi katıldı. Sendika yönetiminin işverene karşı tavırsız kalmasına karşı haklı tepkilerini dile getiren işçiler, protesto öncesi yaptığımız sohbet sırasında da haklı protestolarını dile getirerek, "Bu sendika için bir uyarıdır. Bugün çalışan işçiler açlığa sefaletle sürükleniyor. Olayları baştan beri bilen T.Haber-İş Sendikası sarı sendikacılığın vermiş olduğu özelliğinden dolayı yine işverenle ortak tavrı içerisinde hareket ediyorlar. En azından sorunlarımıza karşı biraz ilgilenmesini istediğimizde kıskırtıcılıkla suçlandık. Özellikle özelleştirme çalışmalarını hızlandıran hükümet, bizleri işten atmakla özelleştirmeye taban hazırlıyor" diyerek ifade ediyorlardı. Atılan işçilerin yalnız bırakılmaması, geçmişte kazanılan hakların tekrar elde edilmesi anlamında atılan bu adım olumlu bir adımdır. Bugünden yarına özelde PTT işçisine genelde ise tüm işçilere düşen görev tabanın düşüncelerini yansıtan sendika yönetimleri oluşturmak, sarı, uzlaşmacı sendika yönetimlerine karşı ise amansız bir savaş yürütmek olacaktır. •

SINIF SENDİKACILIĞINDA YENİ BİR MEVZİ: BELEDİYE-İŞ 1. NO'LU ŞUBESİ

Uzun süredir devam eden Belediyeye-İş Sendikası İstanbul Şube Kongreleri, 17 Eylül'de yapılan 1 No'lu Şube kongresiyle son buldu.

"Alternatif Yönetim'in 53-100 gibi bir sonuçla kazandığı 1 No'lu Şube Kongresi, tam bir final havasında geçti. Baştan sona Türk-İş ve Genel Merkez'in sendikal anlayışı ile sarı sendikacılığın mahkum edildiği, sınıf sendikacılığı anlayışının savunulduğu şube kongresi, Belediyeye-İş tabanında sevinç yarattı.

Kongre sonucunda 1 No'lu Şube yönetimine gelen Alternatif Yönetim'in önünde oldukça yüklü ve zor görevler var:

-Tabanda sınıf sendikacılığı anlayışının yerleştirilmesi ve buna uygun bir örgütlenme yaratılması,

-Sarı sendikacılığa karşı mücadelenin yükseltilmesi ve işkolunda bu temelde güçlü bir birlik yaratılması,

-Yaklaşmakta olan Toplu-İş Sözleşmelerine hazırlık ve sözleşmelerde tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesinin yaşama geçirilmesi için mücadele etmek,

-Ve kendini acil olarak dayatan Sendika Genel Kurulu'na hazırlıklı ve güçlü olarak katılmak

3-4 ve 5 Kasım tarihlerinde toplanacak Belediyeye-İş Genel Kurulu, Türk-İş içindeki dengeler açısından önem taşıyor. Çünkü Belediyeye-İş'in mevcut yönetimi Şevket Yılmaz ve ekibini destekliyor. Bunun yanında, belediyelerin çoğu SHP'nin elinde. Belediye işçilerinin büyük çoğunluğu ise sosyal demokrattır ve devrimci düşüncelere açık...

Buna karşın, SHP içindeki iç çekişmeler ve Belediyeye-İş tabanında henüz sınıf bilinçli-örgütlü bir güç olmadığı için, bugüne dek yönetimde hep sağcı, sarı sendikacılar olmuştur. Şube yönetimlerinde ise çoğunlukla demokrat düşünceleri savunan, sınıf sendikacılığını savunduğu iddiasında olan insanlar olmuştur. Ancak tüm iddiaları kongre salonlarında kalıp, göreve geldiklerinde Genel Merkez yöneticileriyle birlikte davranışlarından, değişen bir şey olmamıştır. Bu nedenle de önümüzdeki kongrede mevcut yönetimin yeniden ka-

zanma olasılığı oldukça büyük.

Ancak, yönetimde birkaç kişilik bir değişiklik olabilir. Sosyal demokrat geçen bazı şube başkanlarının seçilmek uğruna, mevcut sağcı yönetimle böyle bir uzlaşmaya girebileceği geçerli düşünce...

İşte bu noktada 1 No'lu Şube yönetimine gelen Alternatif Yönetimin durumu daha da önem kazanıyor.

Savunduklarını bugüne dek tutarlılıkla hayata geçiren Alternatif Yönetim, daha görevi devralır almaz, yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında da ilk sınavını başarıyla verdi. Ve Belediyeye-İş'te birçok dengeyi bozacak gibi...

Nitekim Genel Merkez yöneticileri,



BELEDİYE-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN ADAYI ALATTİN UÇAR İLE YAPILAN RÖPORTAJ:

Y.Ç: Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

A. UÇAR: Ben İstanbul Temizlik Müdürlüğünü vekaleten yürütüyorum. İşçi statüsünde bulunmam nedeniyle altı aydır bu görevi yürütüyorum. Temizlik müdürlüğünde şu anda 807 tane işçimiz var. 807 işçinin bütün sorumluluğu bende. Sabah 6.30'da kalkarım. Gece saat 02-03'lere kadar sürekli çalışıyorum. Devamlı işçilerin başındayım. Bizim genel sorunumuz İstanbul temizliği. İstanbul temizliğinin en büyük sorunu, eğitimsizliğin verdiği bir olgu. Bu arada hafriyatlardan doğan açık araçların üstü açık olarak çektikleri toprakların yollara dökülmesi. Biz bunları genellikle iş makinalarına yüklemeye çalışıyoruz. Ancak bunlarda yetersiz olduğundan iş-

72 Şube Başkanının bir arada olduğu Başkanlar Kurulu'nda, Alternatif Yönetim'den duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir.

1 No'lu Şube yöneticilerinin başından beri izlediği ve toplantıda da koyduğu net tavır ve bu tavrın duyarlı şube başkanları arasında yarattığı etki nedeniyle, Genel Merkez, toplantıyı bir gün erkenden dağıtmak zorunda kalmıştır. Çünkü 1 No'lu şubenin diğer illerin şube başkanlarıyla ilişkisinin gelişmesi Genel Kurul öncesinde "tehlikeli" bulunmuştur.

Genel Kurul'da alternatif bir listeyle çıkıp blok tavır koymayı düşünen 1 No'lu şube ve sınıf sendikacılığını savunan az sayıdaki diğer şubeler ile İstanbul delegeleri, demokrat şube yönetimleri arasında oluşturulacak ilkel birlikle bu tavrı geniş cephede hayata geçirmeye çalışacaklar.

1 No'lu şubede bu ağır görevi omuzlayan yönetici arkadaşlarımızın yükünü paylaşacağımızı, daha ileri adımlar için her koşulda yanlarında olacağımızı belirterek, başarıları başımızdır diyoruz. *

**İstanbul Belediyesinden
Bir Grup Devrimci İşçi**



gerekir. Yanılmamak için mal varlığının büyük bölümünü sanıyorum işçilerin aidatlarından, toplu sözleşme farklarından, bir örnek olarak vermek istiyorum bu son cumartesi haklarının işçi arkadaşlarımızın itirazı üzerine mahkemeye verip mahkemeyi kazandıktan sonra emsal gösterilip arkadaşlarımıza bir ödeme yapıldı. Ancak sendikanın bu konu

nuda hiçbir katkısı olmamasına rağmen önce binde 5, daha sonra bir kararla %5 indirerek 400 milyon lira civarında bir ek gelir aldılar. Bunun bir bölümü avukatlara verilirken geri kalanı sendikaya kalıyor.

Bunun yanında Belediye-İş sendikasının işçi sınıfı mücadelesinde hiçbir varlığı yok. Sendika, merkezi şubelerinin taşradaki şubelerine doğru dürüst bir katkısı yok. Örneğin Bingöl şubesinin bir telefon parasının bile ödenmesine katkısı yok. Taşra sendika şubelerine kesinlikle bir katkısı yok. Sadece arkadaki parayı alıyor, onlara hiçbir telefon parası dahi ödemeyen genel merkez bir şubeden ne bekleyebilir. İkincisi, o şubelerin sendikal çalışmalarına hiçbir katkısı olmuyor. Tabii bu arada Belediye-İş sendikasına karşı çok hızlı bir şekilde çalışma yapan Hak-İş'e, Belediye-İş çok sessiz ve tavirsiz kalıyor. Türk-İş içinde büyük bir sendika olmasına rağmen (geliri bakımından yine büyük bir bütçesi olmasına karşın) yöneticilerinin sendikal anlayışından kaynaklanan bir hastalık ve şu an da denilebilir ki belli bölgelerde Hak-İş, Belediye-İş'i bitirme aşamasına gelmiş. Bunun da tek sorumlusu genel merkezin bu tutarsız ve sarı sendikacılığı ile mali kaynakları kendi kişisel hesapları için kullanmalarından kaynaklanıyor. Yani kendi gelecek siyasetlerini -garantiye alma açısından kullanmalarından kaynaklanıyor.

Çok enteresandır bugün genel merkezi İstanbul'da olmasına rağmen genel başkan vekilleri, yani genel yönetimin tümü, işyerlerini sorsanız kendilerine en yakın olan işyeri Edirnekapı ve yanlarında, bilmezler. Bu kadar kopuk... İşyerlerini dahi bilmezler. Şube yöneticilerini, şube yönetim kurullarının %99'unu tanımazlar. Bir şube başkanlarıyla

sık sık görüştükleri için tanırılar. Onun dışında şube yöneticilerinin hiçbirini tanımazlar.

Y.Ç: Belediye-İş'in tabanının %80'lere dayanan bir kesimi duyarlı demokrat, ilerici bir kimliğe sahipken genel merkezin sağcı olması arasında bir tezatlık yok mu size göre?

A.UÇAR: Bu seçilen yöneticilerin kaypak davranmasından kaynaklanıyor açıkçası. Genel merkez yıllardır şoven duyguları, mezhepçiliği, örf ve adetleri zorlayarak sürekli yerini muhafaza etmiştir. Genellikle böl, yönet, yut politikası çok iyi uygulanmıştır. Rahmetli Hüseyin Pala bunun çok iyi uygulayıcısıydı. Dikkat ederseniz genel merkezde üç dört yöreden insanlar var. Bu yörelerdeki insanların büyük bir bölümü kendilerini o yerlerin ağası gibi görürler. Bir Mahmut Hamitoğulları, bir Çetin Göçer, bunlar belli bir kesimi temsil eden insanlar!.. Kongreden kongreye şoven damarları kabırır, kendilerini o bölgelerin birer ağası gibi temsil eder görürler. Bunun içinde bilinçsiz olan Anadolu delegasyonu ve şube başkanlarının bu konulara vakıf olmadığı, politikayı bilmediğinden bu böl-parçala-yut politikasını çok iyi uyguluyorlar. Hatta bunlara birtakım şeyler dahi veriyorlar. Bu şekilde şube tabanını, aslında bugün İstanbul'da seçilen tüm şube başkanları genel merkeze karşı tavırlarından dolayı destek alarak kazanıyorlar. Eğer genel merkeze karşı böyle bir tavır izlemeselerdi delege arkadaşlar onları seçmezlerdi. Seçimlerden sonra ise genel merkezci bir çizgiye yöneliyorlar birçok yerde..

Y.Ç: Sendika tabanıyla tavanı arasındaki varolan kopukluk nasıl çözümlenebilir?

A.UÇAR: Bize göre sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışı doğrultusunda bir ekip çalışmasıyla genel merkezin tümünü, fakat bu insanları ayırarak değil, tümüne karşı yürütülecek bir çalışma ancak sınıf ve kitle sendikacılığı konusunda özellikle bir sıçrama kaydedilebilir. İstanbul delegasyonunun ve yöneticilerin Anadolu delegasyonu üzerinde bıraktıkları yanlış bir intibai var. Eğer bu güvensizliği aşmak için dürüst, açık ve sınıf-kitle sendikacılığı konusunda net

çil gücüyle yapmaya çalışıyoruz. İşçi gücünün tümünü yapmaya yeterli olmadığı zaman, İstanbul'da ilçelerden de destek alıyoruz. Bu destekle onların da çok kısıt imkânlarına rağmen İstanbul'un temizliğini yapmaya çalışıyoruz. Tabii bu 24 saat çalışmaya bağlı bizim araçlarımız yeterli değil.

Sendikal çalışmalarımız bu altı aylık süre içinde, hatta daha önce, seçimden hemen sonra başladı. İstanbul'da özellikle 12 Eylül'den sonra yokedilen sendikacılığı yeniden güncelleştirmek, özellikle sınıfsal sendikacılığı Türk-İş içinde aktif hale getirmek için bir ekip çalışması yapmaya çalıştık. Ancak bize karşı değişik düşüncelerde yeni bir oluşum gelişti. Biz yönetimlere karşı "Alternatif Yönetim" olarak çıktık bu çalışmalarda. İşyerlerinde yaptığımız delegasyon seçimlerinde yüzde yüzlere, yüzellilere hatta yüzde ikiyüzlere varan farkla delegasyon seçimleri kazandık.

Tüm çalışmalarımıza karşın genel il-kemiz, hem sınıf ve kitle sendikacılığını, hem de bugün Belediye-İş içindeki sarı sendikacılara karşı, genel merkeze karşı net ve açık tavrımızı. İşçilerin bize karşı gösterdiği bu ilgi ve bu duygu bu ilkelerden ileri geliyor. Her getirdiğimiz olayı, sınıfsal düşüncemizi genel merkeze karşı olan tavrımızı açık net bültenlerle işçi arkadaşlarımıza duyurduk ve bunun semeresini de son zamanlarda aldık.

Y.Ç: Belediye-İş sendikası nasıl kuruldu ve Türk-İş içindeki yeri nedir? Bildiğimiz kadanyla Belediye-İş, 150 bin dolayında üyesi ve 125 milyon TL mal varlığıyla Türk-İş'in 5. büyük sendikası durumunda, bunca kısa zamanda bu duruma nasıl geldi?

A.UÇAR: Kesinlikle ben bu olayın tabii bu olayın tam anlamıyla araştırılması

bir politikayla karşılarına çıkılırsa bunun çözümü de o ölçüde kolaylaşır.

Y.Ç: Şimdi Türk-İş genel kurulu öncesi Belediye-İş'in genel kurulu gündemde, bu genel kurulda nasıl bir program izleyeceksiniz? Yani genel kurula nasıl yaklaşıyorsunuz, nasıl bir tavır alacaksınız?

A.Uçar: Şimdi biz Belediye-İş içinde başlattığımız hareketin Türk-İş'e yansıtılabilmesi için öncelikle rahmetli Seyfi Demirsoy'un bir sözünü hatırlatarak girmek istiyorum, "Ankara'da bakanlar var, bakanlar kurulu var, hükümet var ama unutulmaması gereken bir şey daha var, o da Türk-İş". Bugün Türkiye'de her şey var. İşvereni var, hükümeti var. Cumhurbaşkanı var. Ama bir tek olmayan Türk-İş... Biz Belediye-İş olarak Ankara'da hükümetin sonra gelen bir kurum olduğunu kanıtlayabilecek bir yönetimin demokratik kitle sendikacılığını Türkiye'de en iyi şekilde yapabilecek bir yönetimin gelmesini, 12 Eylül'den sonra zincire vurulan sendikacılık hareketinin bu kısıtlamaları getiren yasaları zorlayacak, bedellerini ödeyebilecek, bu yasaları kaldırabilecek yöneticilerin seçilmesinin ve bunun içinde verilecek mücadelede ne genel merkezden, ne genel merkez yanlısı olan sendikaların üst yöneticilerinden ne de Türk-İş yöneticilerinden korkutulmamasını, özellikle Anadolu delegasyonunun kendisinin bu konuda bize güvenmesini istiyoruz. "Eğer beni desteklersen kalırsın, desteklemezsen kalmazsın" gibi desteklemeyen şube başkanlarını düşürmek için her türlü yolu denemelerinden korkulan bu korkunun tamamen ortadan kaldırılıp bugün İstanbul'da 1 no'lu şube olarak başlattığımız genel merkeze karşı açık ve net politikamızı genel merkezin tümünün delegasyonu dahil, o biraz evvel söylediğim Ankara'da Türk-İş'in de varlığını ispatlayacak bir Belediye-İş genel kurulunun yapılmasından yanayız ve öyle yöneticilerin seçilmesinden yanayız.

Y.Ç: Tüm bu söylediklerinizin dışına eklemek istedikleriniz var mı?

A. UÇAR: Son olarak şunu söylemek istiyorum. Yıllardan beri İstanbul'da başlatılan hareket genelde Türkiye'de yayılıyor. Ancak tüm arkadaşlarımızı suçlamak istemiyorum. Birtakım insanların

tutarsızlığından kaynaklanan bir güven değişirmede, Anadolu'nun da, İstanbul'da "Alternatif Yönetim" destek vermelerini istiyoruz.

Y.Ç: Biz de dergi olarak başlatmış olduğunuz bu yürekli ve demokratik çıkışı destekliyoruz, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

BELEDİ YE-İŞ'TE SARI- SENDİKACILIĞA KARŞI TEPKİ BÜYÜYOR!



ye sayısı ve mali güç açısından, Türk-İş bünyesindeki en büyük sendikalar arasında yer alan Belediye-İş tabanında, işçilerin san sendikacılığa karşı tepkileri büyüyor. Türk-İş'e paralel olarak, Belediye-İş Genel Merkezinin anlayışında somut ifadesini bulan sarı sendikacılık; genel merkezle uyum içinde çalışan ve aynı anlayışı paylaşan şubelerde de kendini gösteriyor.

Örneğin Belediye-İş içindeki en büyük şube olan Taşıtlar Şubesi'nde, şube kongresi ardından normal olarak temsilcilik seçimleri yapılması gerekiyordu. Uzun süre ne yapacağına karar veremeyen sağcı şube yönetimi, genel merkezin onayını alarak "kolay" yolu denedi ve seçimden kaçarak temsilcilerin tümünü atama yöntemiyle belirledi.

Mücadeleci bir geleneğe sahip İETT işçilerinin bünyesine hiç uymayan, ancak çeşitli nedenlerle giymek zorunda kaldıkları emanet bir efbise gibi duran şube yönetiminin; gerici-faşist kafa yapılan ve her birinin ayrı telden çalmasıyla İETT işçilerine verecek hiçbir şeyleri yoktur. Bu yüzden işçiye güvenmiyor; sırtını genel merkeze ve işverene dayamayı tercih ediyor.

Temsilcilik seçimlerinin yapılmayarak, işçinin iradesinin hiçe sayılması ve işçiye güven vermeyen, tutarsız, lümpen vb. unsurların temsilci atanması işçiler arasında yoğun tepkilere yol açtı. Tüm işyerlerinden 6000 civarında imza toplanarak şube yönetimine iletilti. Atamaların iptal edilip seçim yapılması halinde, mevcut kişilerin İETT işçilerini temsil edemeyeceği vurgulandı.

Bir başka örnek de, Belediye-İş'in Beyoğlu Yakası şubesinde yaşandı. Hıdır Bal'ın başkanlığını yaptığı bu şubeye bağlı Eminönü Belediyesinde, işyeri temsilcisi H.Ömer Yazıcı'nın yerine, şube başkanının kendi istediği bir kişi atandı. Sınıf sendikacılığını savundukları ve şube ve genel merkez yönetimine karşı çıktıkları için her fırsatta cezalandırılmak istenen Eminönü Belediyesi işçileri atama işlemine büyük tepki gösterdiler. Kendi temsilcilerini istediklerini belirttiler. Dikkate alınmayınca imza topladılar. Eminönü Belediyesindeki 760 işçinin tamamına yakını ve çevre işyerlerinden de toplanan 1000'den fazla imza şube yönetimine iletilti, uygulama protesto edildi. İşçiler topluca şube yönetimine gidip tepkilerini dile getirdiler ve aynı anda basın toplantısı da yaptılar.

Belediye-İş tabanındaki bilinçli ve kararlı mücadele, sınıf sendikacılığını her geçen gün daha da güçlendiriyor.

ALEV ALEV HALAY HALAY BİR DAYANIŞMA ÖRNEĞİ: SAVAGE ROSE İLE SÖYLEŞİ



22

yıl önce 1967'de kuruldu. 1968 ruhunu yaşatmak amacıyla, bugün de hala müzik yaşamını sürdürüyor. Müzik grubunun 1970 yılında ABD'ye yaptığı gezi, onların politika ve sanat anlayışlarında keskin bir dönüş yaşamalarına neden oldu. Savage Rose grubu üyeleri, ABD merkezli silah kartellc-riyle müzik ve sanat şirketlerinin içiçeliğine tanık oldular. Grup, bunun üzerine CBS ve RCA gibi büyük plak şirketlerince kendilerine yapılan teklifleri geri çevirdi. Şimdiye kadarki müzik çizgilerine yön veren anlayış işçi sınıfının mücadelesi doğrultusunda biçimlendi.

Savage Rose bugüne kadar bir çok ülkeyi ziyaret etti ve bu ülkelerde emekçi halkın, işçi sınıfının, gelişen devrimci hareketlerin yaratıkları türkülerini, şarkılarını inceledi. Bu ürünlerden derlediği birçok şarkı ve türküyü başarı ile Danimarkacaya uyarlayan grup, 16 kaset yaptı. Geçtiğimiz ay içinde ise TAYAD'ın davetlisi ve konugu olarak ilk kez Türkiye'ye geldi.

Savage Rose grubu üyeleri Thomas Koppel ve solist Anisette Hansen, "Yeni Çözüm" Dergisinin sorularını yanıtladı. Grup sorularımızı yanıtlarken şunları söylüyordu:

YÇ: Gerçi Türkiye'ye yeni geldiniz ama ayağınızın tozuyla da olsa bize ülkemiz hakkındaki ilk izlenimlerinizi anlatabilir misiniz?

SAVAGE ROSE: Türkiye'yi daha öncede Yılmaz Güney'in "Yol" ve "Duvar" gibi filmlerinden, Yaşar Kemal'in eserlerinden

GRUP YORUMLA DAYANIŞMA GECESİ

17.9.1989 günü, Beşiktaş Tarihi Çay Bahçesi'nde yapılan "Grup Yorum'la Dayanışma Konserinde binlerce izleyici (yaklaşık 9-10 bin kişi) sürece denk düşen bir coşku örneğiyle alkış alkış, ısıklık ısıklık, alev alev, halay halay bir muazzam türkü oluverdi kendi başına. Danimarkalı müzik grubu "Savage Rose"un (Yaban Gülü) kitleyle bütünleşen müziği, halkların kardeş türkülerini kaynaşmanın ve dayanışmanın enternasyonalizm ruhunu kitlelere taşımanın en güzel ve en önemli örneğini oluşturdu.

Ve Grup Yorum...

Yaşamı, hapishane duvarları arasında da duyumsamanın ve onu müzik anlayışlarıyla yoğurup 2 beste çalışması olarak somutlayarak, böylece süreçten kopmadıklarının ve koparılamayacaklarının mesajını kitlelere sunmanın haklı gururunu taşıyorlardı parçalarında...

Ve en önemlisi Grup Yorum bu konserinde halklarımızın coşku sınırsızlığını da açığa çıkardı ve onunla bütünleşti.

Konsere Grup Yorumla dayanışma için gelen Grup EKİN, Grup MERHABA, Grup BARAN, Ferhat TUNÇ ve Hasret GÜLTEKİN'de coşkuyla ortak oldular.

Bu yanılla da Grup Yorum, "Bir halkın türkülerini yapanlar, yasalarını yapanlardan daha güçlüdür" mesajının kitlelerdeki yankısını çok daha iyi ve açık olarak gördü ve yaşadı.

Evet Grup Yorumlar Susmaz Halaylar Sürer diyoruz...

taniyorduk. Bütün bunlarla kafamızda az çok bir Türkiye panoraması çizmiştik. İstanbul, genel olarak bakınca bizim için tam bir düş kırıklığı oldu. İstanbul son günlerde uluslararası film festivallerinde ödüllere aday gösterilen bir Hint filmindeki görüntüleri yansıtıyor; başıboş çocuklar, dilenenler... Buna karşın biz bir ülkenin ancak "kır"ından tanınabileceğini, düşünüyoruz. Ve Türkiye halkının kültürel gücünün de küçümsemeyecek bir düzeyde olduğu kanısındayız. Ayrıca İstanbul dahil Türkiye'deki birçok kentin daha çok bir cezaevini ya da kışlayı andırıldığını söylersek yanlış olmaz. Türkiye cezaevlerinin yıllardır düzelmek bilmeyen şu anda da halen süren durumu ise tam bir insanlık suçu. Binlerce, onbinlerce insan cezaevinde yıllardır bir kenara itilmiş durumda ve siyasal iktidar bu insanları sindirmeye uğraşıyor. Gördüğümüz kadarıyla bunu şimdiye kadar başaramadı ve başaracaklarını da sanmıyoruz.

YÇ: Grup Yorum'un tutuklanması, daha önce birçok soruşturmayla uğraması gibi benzer bir olay sizin başınıza geldi mi?

SAVAGE ROSE: Danimarka'daki burjuvazi, Türkiye'deki burjuvaziden çok daha "ince" çalışıyor. Yani onlar sizinkilerin kullandıkları gibi "kaba" yön-temler kullanmıyorlar, cezaevlerine atmıyorlar, soruşturmalar açmıyorlar. Ancak işçi sınıfının yanında olarak bildikleri bizleri, basın ve kitle iletişim araçlarıyla köşeye sıkıştırmaya ve tecrit etmeye çalışıyorlar. Danimarka burjuvazisinin tüm ezilen dünya halkları ve uluslararası devrimci hareketlerle dayanışma içinde olduğumuzu biliyorlar ve bunu istemiyorlar. Danimarka ve Türkiye iki farklı ülke olması-na karşın biz de Grup Yorum gibi aynı sorunları daha farklı boyutlarda da olsa yaşıyoruz.

YÇ: Savage Rose'un doğuşu ve bugünlere gelişi nasıl

oldu. '68'lilerden bugüne pek bir şey kalmadığı söyleniyor. Ne dersiniz?

SAVAGE ROSE: Bizim grubun doğuşu 1967 yılında oldu. 1968'lilerin çoğunun şimdilerde "hain" olduğunu görüyoruz. Ancak biz tüm '68'lilerin bu hainler kefesine konulamayacağını düşünüyoruz. 1968'de işçiler, öğrenciler, sosyal demokrat partiler tarafından aldatıldıklarını görerek, sınıf bilinci ile yola çıktılar, haksızlıklara karşı çıktılar. Biz de müzimiz ile buna, bu karşı çıkışa bir "ses" olmak istedik. O yüzden grubumuzun adı Savage Rose (Yaban Gülü) ile yaşamı, direnişi, mücadeleyi ve 68 hareketini simgelemek istedik. Vietnam savaşının sürdüğü ilk kuruluş dönemimizde ABD'ye yaptığımız gezide ölüm ve yaşama karar veren silah şirketlerinin plak şirketleri ile yan yana olduğunu gördük ve bize yapılan Vietnam'da ABD askerlerine konser verme önerisini de plak önerileri ile birlikte geri çevirdik. Bu olay bizim için bir dönüm noktası oldu. Ve sanat anlayışımızın benimsediğimiz bu çizgi doğrultusunda giderek işçi sınıfı ve ezilen halklar gibi kaynaklardan beslenerek geliştiğini düşünüyoruz. Önümüzde iki yol vardı. Biri yıldız olmak diğeri ise şimdi

bulunduğumuz yol. Biz ikinci ve onurlu yolu seçtik.

YÇ: Peki kültür ve sanatın kimi zaman bir yerde tıkanıp kaldığını görüyoruz. Bunu aşmak için sizce ne yapmalı?

SAVAGE ROSE: Halkın ilerici unsurları ile bizim savunduğumuz kültür ve sanat anlayışının bir yerlerde tıkanıp kalacağını - sanmıyorum. Zaman ilerleyişi ile birlikte yeni koşullar, yeni duygular, yeni durumlar ortaya çıkıyor. Sanat/kültür, halkın yüreğinde bu değişimi yakalamasını bilmelidir. Eğer bu gerçekleşir ve süreklilik kazanırsa tıkanma da söz konusu olmaz.

YÇ: Neden dünya işçi sınıfının, devrimci oluşumların yaratıkları türkülleri, ezgileri kendi dilinize çeviriyorsunuz ve sizce bu niçin gerekli.

SAVAGE ROSE: Biz böylelikle Danimarka halkının duyarlılığını arttırmayı amaçlıyoruz. İnsanlar, örneğin Filistinlileri, Kürtleri bilebilirler. Ve bunların ezildiklerinin de farkındadırlar. Ancak bir Filistin şarkısını söylediklerinde bir Kürt ezgisini birlikte mırıldandıklarında bu insanları ve sorunlarını daha fazla anlayacaklarını düşünüyoruz. Ve ardından da "bu insanlar dünyanın bir köşesinde eziliyor, bir şeyler yapmalı" diye dü-

Grup Yorum gecesinde, "bir ulusun türküllerini yapanların , yasalarını yapanlardan daha güçlü" olduğunu haykırıyordu hep bir ağızdan.



şünmeye başlayacaklar.

YÇ: Genel olarak sanat ve kültür, özel olarak müziğin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesindeki işlevi konusunda neler söylemek istersiniz. Bizde sanat-sanatçı ilişkisi genellikle bu kavramların dışında kalıyor da...

SAVAGE ROSE: Sanat ve kültür yalnızca kendi başına özgürlük ve bağımsızlığı getirmez. Ama demokratik cephede çok önemli bir araçtır. 1986'da Danimarka'da büyük bir Liman işçileri dalgası vardı. İşçilere destek olmak için konserler düzenlendi. İlk konser pop müzikçiler tarafından verildi, ikinci konser ilerici sanatçılar tarafından verildi. Ve işçiler bu arada kendi çıkarlarının, kendi kültürlerinin pop sanatçılarındaki yatmadığını gördüler. Hatta çatışmalarında sık sık yaşadığı grev boyunca işçiler kendi korolarını oluşturdular. Ve o ana kadar yaşanmayan şeyler işçiler arasında coşkuyla yaşandı. Oluşturdukları kültür yapısı grevin bu kadar güçlü ve militan olmasında rol oynadı diyebilirim. Kültür-sanat bağlamında "birlik" de çok önemli bir araçtır. Biz gerçek insanlara şarkı söylüyoruz ve onların şarkılarını söylüyoruz.

Bu görüşleri bizde biliyoruz. Bu burjuva ve küçük burjuva görüşüdür. Bize göre sanatçı bağımsız değildir. Burjuva kültürü monopollerinde sanatçının bağımsızlığını engeller. Bizzat bağımsızlığı vurgulayan burjuva sanatçıları büyük tekellerin ellerindeki plak şirketleri ve yayınevleri ile bağımsızlıkları yok ediliyor. Burjuva sanatçıları halkın sanatına ancak bireycilik getirir ama sanatçının birey niteliği farklıdır. Güçlü bir birey duygusu sorumluluk gerektirir ve üretim için gereklidir. Türkiye'de de demokratik hareket bireyci duyguları gelişmiş insanlardan oluşmalı. Sanat güçlü ve renkli bireylerden oluşmalı gri ve dört köşe olmamalı. •

GÜZEL BİR DAYANIŞMA ÖRNEĞİ

VE SAHTEKARLIĞIN

ÇİRKİN YÜZÜ

Savage Rose'nin Türkiye'de kaldığı süre içinde dostluk adına, dayanışma adına birçok güzellik sergilendi. Ancak oportünizm, küçük hesaplarla bu güzelliklere gölge düşürmeyi hedefledi-se de başarılı olamadı. Yababildikle-ri tek şey kendi iğrençliklerini sergilemek oldu.

Grup Yorum'la dayanışma konserinin birgün öncesi TAYAD'a "iki konuk" geldi. Erkek olan "konuk" çevirmen, bayan ise Danimarkalıydı. Bayan "konuk" Savage Rose'nin elemanlarıyla Danimarka'dan arkadaş! Öyle söylemişlerdi... Onlarla birlikte evimizde konuk olmak istiyordu kendisi; Aynı akşam istedikleri görüşmeyi sağladık. Ve birlikte yemeğe çıktılar. Ertesi sabah Savage Rose'lilar gece geç vakitte geldiklerinden, bizimle konuşamadıklarını - ancak, ortada bir sorun olduğu her hallerinden belli oluyordu- bize konuşma ihtiyacı duyduklarını belirttiler. Bir gün önce kendisini Danimarka'lı olarak tanıtan bayanı Danimarka'dan tanıyorlardı. Ancak bayan Türkiyeliydi. Böylesi bir yalan söylemesine gerekçe olarak şunları söylemişti; TAYAD'a defalarca telefon eden İnsan Hakları Demeği (İHD)'nin "Bayan Başkanının" talebini kendilerine "iletmemiştik" bu ise haklı olarak Savage Rose'luları üz-müştü. Ancak ortada bir sorun vardı. Hiç kimse TAYAD'ı arayarak İHD adına randevu talebinde bulunmamıştı. Kaldı ki ayrıca İHD Başkanı bir "bayan" değildi. Kendisini bize Danimarkalı olarak tanıtan bayan, İHD'nin "Bayan Başkanının" Savage Rose'lıları karşılamaya giderken gö-zaltına alındığını, üç gün sonra ser-

best bırakıldığını, kendilerini yeme-ğe davet ettiğini ve ertesi gün sabah 09'da İHD'de bir basın toplantısı düzenlemek istediklerini söylemiş-ti, ortada çirkin bir oyun vardı oynan-an. Ve biz bu oyunu ortaya çıkar-mak zorundaydık. Hemen İHD İs-tanbul Şubesi Başkanı Emil Galip Sandalcı'yı arayarak durumu anlattık. Kendilerinin bir randevu talebi olmadığını, herhangi birini karşıla-mak üzere havaalanına giderken gö-zaltına alınmasının söz konusu ol-madığını, ertesi gün, İHD'de herhan-gi bir basın toplantısında yapılma-yacağını hem bize, hem de Savage Rose'li konuklarımıza ifade etti. Oyun oynamak isteyenlerin yalanı açığa çıkmıştı. Son olarak yalanın sahiplerini Savage Rose'lularla yüz-leştirdik. Bu davranışlarının hesabını vermek zorunda olduklarını belirttik. Oynamak istedikleri çirkef oyunun açığa çıkmasından sonra, gitmek üzereyken söyledikleri son söz il-ginçti: Özgürlük Dünyası'ndan ol-duklarını belirtiyor ve TAYAD'ın ran-devuyu engelleyeceği endişesiyle böylesi bir oyuna başvurmak zorun-da olduklarını söylüyorlardı. Daha sonra Özgürlük Dünyası dergisin-den görüştüğümüz arkadaşlar, bu kişileri tanımadıklarını belirttiler.

Böylesi bir olumsuzluğa karşın, Ülkemizden sıcak ve samimi duygu-larıyla ayrılan Savage Rose'nin tüm elemanlarını konuk edebilmeyi ister-ken, diğer yandan yukarıda anlattığı-mız Çirkinliklerin sahipleri her kim-se! Protesto ediyoruz. Ve diyoruz ki, devrimci güçler arasında denen-mek istenen bu yöntem çok tehlike lidir, asla izin vermemeliyiz. •

TAYAD

OLİGARŞİNİN AÇMAZI

CEZA YASALARINDA DA

DEVAM EDİYOR

Yıllardır Türkiye'yi yönetenler bir sosyal ve hukuk devletinden bahsedip dururlar. Gerçek böyle olmamasına rağmen, bu olgu her dönem tekrarlanır olmuş-tur. Ama hep lafta kalmış burjuva anlamda bile olsa Türkiye Cumhuriyeti, tarihinin hiç bir döneminde bir sosyal ve hukuk devleti olamamıştır. Ve bu toplumsal, siyasal ve ekonomik yapısıyla olamaz da...

Modern toplumlarda devlet faaliyetlerinin büyük bir bölümü, hukuka dayanarak hukuksal biçimler altında yerine getirilir. Toplum yaşamındaki ilişkiler çeşitli kurallara bağlıdır. Bu kuralların başlıcaları dinsel, ahlaki ve hukuksal kurallardır... Ve özellikle hukuk kurallarının yaratıcısı devlettir. Devletin yaratmış olduğu hukuk "pozitif hukuk"tur. Bu ise devletin koyduğu yasa da tanımladığı hukuk anlamına

Hukuk, sınıflı toplumlara özgü bir olgudur ve sınıflarla birlikte tarih sahnesine çıkmıştır. Hukuk, aslında sınıflı toplumlarda iktidardaki egemen sınıfın sömürsünün bir kılıfıdır. Devlet gibi hukukun da "sınıf-sal" bir özü vardır. Ve her hukuk kuralları mutlaka iktidardaki sınıfın ideolojisini ve çıkarlarını yansıtır. Ve bununla egemen sınıf ayrıcalıklarını, en önemlisi sömürü düzenini korur, korumaya çalışır. Gelişmiş emperyalist-kapitalist ülkelerden, onlara bağımlı olan ve nihayet yeni-sömürge olan ülkelere kadar bu hep böyledir. Hep böyle-dir derken, bu ülke kategorileri arasında bazı farklılıkların olduğunu da

belirtmek gerekir.

Toplumsal, siyasal ve ekonomik yaşamda toplumun "örgütlenme", "düşünce özgürlüğü", "insan hak ve özgürlükleri" vb. gibi hakların bugün burjuva anlamda bile olsa emperyalist-kapitalist ülkelerde varolması bizi yanıltmamalıdır. Çünkü, gerçek anlamda bu ülkeler de "sosyal ve hukuk" devleti değildir. Bu tip ülkelerde egemen olan mali-oligarşi bu hakları emekçilere kendi eliyle vermiş değildir. Tam tersine işçi sınıfının eseri olan, canı ve kanı pahasına uzun yıllar süren mücadelesi sonucunda kazanmış olduğu bu hakları, siyasal gericiğin her türlü biçimlerini bağrında taşıyan mali-oligarşi her fırsatta geri almaya çalışmış, çalışmaktadır. Ama bu çabası tarihin gördüğü en azgın siyasal gerici olan faşizm dönemlerinde kısmi olarak başarılar kazanmışsa da, işçi sınıfının eseri olan bu hakları bir türlü yok edememiştir. Bu anlamıyla emperyalist-kapitalist ülkelerde, "burjuva" anlamda bile olsa demokratik hak ve özgürlükler, işçi sınıfının bilinçli ve yığınsal örgütlü gücü sonucu koruyuculuğu ve güvencesi altındadır.

Bizim gibi geri bırakılmış, emperyalizme tam bağımlı ülkelerde ise sosyal ve hukuk devleti olgusu sözde kalır. Bırakalım sosyal ve hukuk devleti anlayışını, burjuva anlamda hak ve özgürlüklerden bile söz edilemez. Yukarıdan aşağıya egemenler tarafından verilen "hak kırıntıları" dışında bu tip ülkelerde, demokratik hak ve özgürlükler adına ele avuca sığacak başka bir şey

yok. Egemen sınıflar tarafından "bağışlanan" "hak kırıntıları" da, yine bu hakları bağışlayanlar tarafından çeşitli dönemlerde ve biçimlerde geriye alınmıştır. Uzaklara gitmeye gerek yok. Bu söylenenleri en iyi yansıtan ve somutlayan ülkelerin başında zaten Türkiye geliyor. 12 Mart ve 12 Eylül'ün azgın siyasal gerici dönemleri; 12 Eylül sonrası ve bugünkü toplumsal, siyasal ve ekonomik ortam bunu açıkça ortaya koyuyor.

Bugün Türkiye'de birçok alanda kendini gösteren anti-demokratik uygulamaların en önemli göstergesinin ne olduğu sorulacak olsa, hiç kuşkusuz buna verilecek yanıt açıktır. Gözaltından başlayıp cezaevleriyle süren ve mahkemelerde noktalan "yargı" sistemidir. 12 Eylül sonrası açılan yüzlerce siyasal dava hala sürerken; sırf düşüncelerini, siyasal görüşlerini çeşitli biçimlerde dile getirdiklerinden dolayı, daha şimdiden yüzlerce yılı bulan hapis cezaları onaylanmış durumda. Tüm bu gerçekler ortadayken ve devletin bu alandaki açık yüzü her şeyiyle sınırtırken son günlerde gündeme gelen ve TCK'nın bazı bölümlerini değiştiren tasarı siyasal iktidarın tüm iddialarına rağmen hiç bir iyileştirme ya da olumlu bir değişimi gündeme getirmiyor. Türkiye'nin bu alandaki gerçeklerinin es geçildiği açıkça sınırtıyor bu tasarıda...

Tarasıda göze çarpan önemli noktalardan biri, Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal, siyasal ve ekonomik koşullarından dolayı suça itilenlere eskiden verilen cezalarındaki indirimlerdir. (Ki bu indirimler bile gülünç düzeydedir.) Ve hiçbir zaman uygulanmamış olan kendi içinde zaten mantıksız olan 141. maddedeki idam cezasının ömür boyu hapse çevrilmesidir. Tamamen bir aldatmaca olan bu tasarı ile siyasal iktidar acaba kimi kandıracağını zannediyor?..

Dün olduğu gibi bugün de bu alanda yapılması gereken şeyler bunlar değildir. Eğer TCK'da ve yargıda yapılacak bir yenilikten bahsedilecekse yapılması gereken şeyler bellidir: Örgütlenmeyi, siyasal dü-

şünceyi, siyasal propagandayı, siyasal faaliyetlerden dolayı verilen, verilmekte olan idam cezalarını (ve bir bütün olarak düzenin ürettiği suçlar idam cezası) vb. tüm anti-demokratik hukuksal çitleri yıkıp atmaktır. Evet yapılması gereken bu iken ortaya atılan cezaları indirme, yargıyı çağdaşlaştırma komedisinin bir anlamı olmaz.

TCK'da mevcut olan 27 idam maddesinden yeni tasarıda hemen tamamı adli suçları kapsayan 13 tanesinin ortadan kaldırılmak istenmesi, bu konuda siyasi iktidarın iki yüzölçümünü göstermekten başka bir şey değildir. ANAP iktidarının ölüm cezaları ile ilgili vermiş olduğu vaatlerin de, böylece gerçek yüzü açığa çıkmış oluyor.

Bugün Türkiye'de 12 Eylül'ün yaratmış olduğu hukuk ve yargılamanın tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılması gerekirken, siyasi iktidar tam tersine, hala bu hukuk ve yargı sistemine dört elle sarılmaktadır. Halbuki hukuk ve yargı özellikle 12 Eylül'le birlikte dumura uğratılmış egemenler kendi yarattıkları hukuk kurallarını bile hiçe saymışlardır.

"...Hukukçu olarak şunu söyleyebilirim, 12 Mart'ta da 12 Eylül'de de aynıysa oldu. Hukuku bir yana bırakıp emir-komuta silsilesi altında görev yapan adamlar durumuna getirildi hukukçular. Benim anladığım çağdaş hukuk işlememiştir 12 Eylül'de. Genelde isabetsiz, yara bırakan onarılmaması mümkün olmayacak kurallar çıkmıştır." Evet, böyle diyor 12 Eylül'ün Cumhuriyet Savcılarından Namık Kemal Buhramoğlu...

Resmi makamların 12 Eylül rakamlarında göze çarpan tabloya bir göz atarsak ortaya çıkan sonuç şöyle:

- 650 bin kişi gözetim altına alındı;
- 1 milyon 683 bin kişi fişlendi;
- 210 bin dava açıldı;
- 48 kişi idam edildi;
- 244 idam dosyası Meclis'te bekliyor;
- 1322 asker ve sivil çeşitli düzeylerde devlet görevlisi resen emekli edildi;

- 370.377 kişiye pasaport verilmedi;
- 9.400 kişi 1402 sayılı yasaya göre görevden atıldı ya da sürgün edildi;
- 177 kişinin işkenceden öldüğü iddiasıyla soruşturma açıldı;
- 8 gazete toplam 195 gün yayın hayatından uzak kaldı;
- 3 günlük gazetenin yayın hayatına tümüyle son verildi;
- 2000 basın davası görüldü, 8 yıl içinde;
- 3000 sanık 2000 basın davasının da yargılandı;
- 23.667 dernek faaliyetinden men edildi;
- 800 kişi kayıp (SHP araştırması na göre);

Bu rakamların tam gerçeği yansıtmadığı konunun ayrı bir noktasıdır. Önemli olan 12 Eylül hukukunun toplumda yaratmış olduğu erozyonun gözler önüne serilmesi. Ve işin gerçeği bu erozyonun bugün, ANAP iktidarı eliyle sürdürülüyor olmasıdır. ANAP, "demokrasicilik" oyunu maskesiyle kendisini bu sürecin dışında tutmaya çalışsa da, bunu başaramadığı ortadadır. ANAP iktidarının maskesi düşmüştür. 0,12 Eylül siyasi gericiğinin sivil alandaki devamıdır. Dolayısıyla 12 Eylül gericiğinin yaratmış olduğu hukuk, bugün ANAP iktidarı aracılığıyla sürdürülmektedir. Bu olgu o kadar açık ki, Fransa Genelkurmay eski Başkanı Antoin Sanquineti "Özal'ın Türkiye demokrasi yolundadır" gibi sözleri bizi tatmin etmiyor, hukuk kuralları değişmeyip 141,142'de somut çalışma yapılmadıkça Türkiye'de demokrasiden söz edilemez. İnsan haklarının da geçerli olmadığı bir Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na girmesine de karşımız diyebilmektedir.

Eğer Özal ve ANAP iktidarı gündeme getirdiği TCK'nın bazı bölümlerini değiştirme ve ölüm cezaları ile ilgili Anayasa değişikliği tasarılarıyla AT'ye girmeye hazırlanan Türkiye'yi Avrupalı dostlarına "şirin" göstermeye çalışıyorsa, yanılıyor. Çünkü Avrupalı dostları kabul etse bile, Avrupa demokratik kamuoyunu oluşturan güçler bu hali ile Türkiye'yi ka-

bul etmez. Kaldı ki, "has dostlar" bi-le bu haliyle kabul etmiyorlar, daha doğrusu kabul edemiyorlar Türkiye'ye'...

İnsanların evlerinden, yurtlarından sürüldüğü; işkencelerin devam ettiği; rastgele kurşuna dizilen insanların olduğu; örgütlenme, siyasal çalışma, düşünce özgürlüğüne hakkı vb. demokratik hakların hale "rafta" olduğu bir ülkede, siyasal iktidarlar hukuk ve yargı alanında ne gibi tasarılarla ya da değişikliklerle ortaya çıkarlarsa çıksınlar, inandırıcı olamazlar.

Bir ülke düşünün ki, düşüncelerinde dolayı insanlar baskılara, işkencelere, yüzlerce yılı bulan hapis cezalarına çarptırılıyorlar.

Bir ülke düşünün ki, insanlar hakları olan örgütlenme özgürlüğüne sahip olmasınlar.

Bir ülke düşünün ki, insanlar sırf Kürt olduklarından dolayı akla gelebilecek her türlü baskı ile karşı karşıya olsunlar.

Bir ülke düşünün ki, Ceza Yasası'nda, tarihin çöp sepetinde çoktan yerini almış olan Mussolini Faşizmi'nin ceza maddeleri yer alsın.

Bir ülke düşünün ki, insanlar en doğal hakkı olan yaşama hakkından yoksun olsunlar.

Ve bir ülke düşünün ki, yöneticileri her alanda ve her zaman kendi halkına karşı olsunlar...

İşte bu ülke bugünün Türkiye'sidir. Ve bu gerçekler varlığını koruduğu sürece Anayasa ve Ceza Kanunu'nda gündeme gelecek ya da getirilecek değişiklik programları hiçbir sorunu çözmez.

Yapılması gereken şey açık: Bu olguları doğuran, üreten şeylerin üzerine kararlılıkla gitmek; "yukarıdan aşağıya" verilecek "demokratik hak ve özgürlükleri" (!) beklemek tense (bazıları hala bekliyor ve bunun hayaliyle yatıp kalkıyorlar), kendi öz güçlerimizle birlikte örgütlü bir şekilde ülkemizin demokrasi mücadelesinde yerimizi almak; ve bizim eserimiz olacak olan hakları kazanıp, onlara sahip çıkıp, korumaktır..

Unutulmamalıdır ki demokratik hak ve özgürlükler verilmez alınır. •



DEVİRCİ SOL DAVASI'NDA SÖZ AVUKATLARIN

istanbul 1 No'lu Askeri Mahkemesi'nin Metris Baştabya duruşma salonunda süren davada 22.9.1989 günü avukatların ortak savunması başladı. Demokrasi Mücadelesinde Avukatlar Grubundan 7 avukatın ortak imzalarını taşıyan 305 sayfalık ortak savunma, Avukat Esin Fatma Kulaç tarafından okunmaya başlandı. Avukatlar tarafından hazırlanan ortak savunmanın okunmasından sonra, Avukatların hukuki temelde hazırladıkları kişisel savunmalar okunacak.

Duruşma sabahı, avukat ortak savunması başlamadan önce salonunda söz alıp konuşmak isteyen Av. Nebi Barlas'a müdahalede bulunan davanın tutuklu sanıklarından "Bu dava Devrimci Sol davası ise bunu kabul edenlerin Avukatların savunma yapar. Senin gibi şerefsiz, haysiyetsiz biri burada konuşamaz. N. Barlas provokasyon yapmak için burada. N. Barlas'ı dinlemek zorunda değiliz..." diyerek konuşmadılar. Av. N. Barlas'ın konuşma konusunda üsteleme üzerine "ben git malya avukatlığını üstlen, sen bizi provokasyon için mi geldin..." şeklindeki müdahaleleri karşısında konuşamayan N. Barlas, verilen aradan sonra duruşmayı terk etmek zorunda kaldı. ●

Sayın Yargıçlar

Savunmamıza başlamadan önce, Devrimci Sol Davası savunmasını üstlenen biz avukatlar, birkaç söz söylemek istiyoruz. Önce şunu belirtelim Türkiye'nin en büyük ve önemli siyasi davalarından biri olan **Devrimci Sol Davası'nın savunmasını üstlenmekten onur duyuyoruz.**

Bizlere Hukuk Fakültesi'nde sürekli hukuk-hukuk dışı, haklı-haksız, kanunilik-meşruluk, kavramları öğretilmeye çalışılırdı. Ama bunlar o yıllarda soyut kalıyordu. Belki de bu davanın savunmasını üstlenmeseydik bu soyutluk sürecekti.

Ne zaman ki Devrimci Sol siyasi dava sanıklarının savunmalarını üstlendik; işte o zaman bu kavramlar bir anlam ve bir somutluk kazanmaya başladı.

Bu davada bir müvekkilimiz, siyasi mücadelenin kişiyi olgunlaştırdığı ve tecrübesini artırdığını söylemişti. Siyasi bir dava ile uğraşmak da, bir avukatı olgunlaştırıyor ve tecrübesini artırıyor. Çünkü, avukatlık mesleği artık insan olma bilincinden sonra geliyor, hukukçu sorumluluğu artırıyor. Ve elbette, sorumluluğun yarattığı bedelin boyutu da yükseliyor.

Evet sayın yargıçlar; Bu dava siyasi davadır. Siyasi dava ise siyasa amaçlıdır ve taraflar vardır. Bir taraf kurulu düzeni savunur, diğer taraf düzeni yadılır. Bu durum, savunma makamına da tarihsel bir sorumluluk yükler. Bu nedenle savunmanın da siyasi bir kişiliği olmak zorundadır.

Böylece, savunma siyasi bir davada, tarihsel ve siyasi sorumluluğunun bilincinde olarak evrensel hukuk ilkeleri ve genel insani değerler temelinde savunmasını yapar. Ve kararı, tarihin yargısına bırakır.

Biz Demokrasi Mücadelesinde Avukatlar olarak da savunmamızda tarihsel-siyasal sorumluluğumuzun bilinciyle hareket ettik. Çünkü biliyoruz ki, tarihin akışı ve mantığı: "her zaman doğru olanın gerçek, gerçek olanın doğru olmayacağıdır." Nitekim 12 Eylül ve 12 Eylül hukuku da bir gerçek olmasına karşın, doğru olduğu anlamına gelemmez. 12 Eylül Hukuku hukuk dışıdır. Müvekkillerimiz de hukuk dışı 12 Eylül Hukukuna göre yargılanmak istemektedir.

Evet bu yargılama, tarihin akışı ve mantığına aykırıdır. Ancak kesin yargıyı tarih verecektir.

Tarihin şaşmaz yargısı ve kararına inanan biz savunma olarak, bu mahkemede;

Köleciliğe başkaldıran Spartaküs'ün,

Gerçek ve doğru olan bilimdir diyerek ateşe meydan okuyan Bruno'nun

Faşizmi Leipzig mahkemelerinde yargılayan Dimitrov'un

Tarih beni beraat ettirecektir diye haykırarak Batista diktasına boyun eğmeyen Fidel Castro'nun

1 Mayıs işçi bayramını yaratan Chicago işçilerinin

Socrates'in, Galilei'nin, Thomas Munzer'in, Baba İshak'ın, Şeyh Bedrettin'in...

Kısaca haklının, tarihin gelişen yönünü temsil edenlerin savunmasını yapacağız. •

HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!

Devrimci Sol savunması iki cilt kitap halinde yayınlandı. Üç gün sonra sansürün saldırısına uğradı, toplatıldı.

Tarih boyunca egemen sınıflar kitlelerle kaynaşmış, onun maddi gücü haline dönüşmüş halk hareketlerinden her zaman korkmuştur. İşte terör de bu noktada ortaya çıkmıştır. Egemen sınıf bu gücü yok etmek için sürekli saldırıyor, devlet eliyle terör uyguluyor ve varolan gerçekleri çarpıtarak, elindeki basın, radyo, TV vb. tüm olanaklarla bilinçlerde karışıklık yaratarak baskı-terör politikasını tamamlıyor. Ama durum ortada hem ideolojik hem fiziki saldırılar devrimci mücadeleyi yok edemedi. Zaman zaman durgunluk dönemleri yaşamış olsa da Devrimci Mücadele sürekli geliyor, serpilip büyüyor.

Sovyetler Birliği, Çin, Küba, Vietnam... İşte Nikaragua. Halkların mücadelelerinin kazanımı ise sosyalizm.

Bu haklı mücadele Lenin gibi, Stalin gibi, Mao gibi, Castro ve Che gibi büyük devrimci önderler yetiştirdi.

Sovyetler Birliği'nde yakılan devrim ateşi tüm dünyayı tutuşturdu. Bolşevik Hareketi, Vietkong'u, FMLN'yi, FSLN'yi yarattı. Türkiye'yi de saran bu alevler THKP-C ve devrimci sol güçler ile gerçeklik kazandı.

Oligarşi ne denli azgın tahammülsüzlük gösterirse gösterebilir devrimci sol güçler bugün yaşayan bir gerçek. Faşizme karşı mücadelede nice zorlu sınavlardan geçmiş, her koşulda dışı dışı örgütlü mücadele

bayrağı olarak kavgacı yüreğiyle bir gerçek. "HAKLIYIZ KAZANACAĞIZ!" işte bu gerçeğin yaşanmış ve yaşanacak kavgasının manifestosu olarak yazıldı.

Bu manifesto Spartaküs'lerden Bedrettin'lere, Chelere, Mahirlere, Apo'lara kadar uzanan koskoca bir tarihi içeriyor. Ancak yine de onu tarih diye nitelenmek eksik olur. Çünkü geçmişe dönük yüzüyle bütün mülk sahibi sömürücü sınıflarla hesaplaşma ve ezilen sınıfların mücadele tarihine her şeyiyle sahip çıkmak olduğu kadar, bugüne ve geleceğe dönük yüzüyle de proletarya hareketinin programını, stratejisini ilan ediyor.

"Herkes Konuştu Sıra Bizde" diye başlayan sözler, Devrimci Sol'un dünyamızın ve ülkemizin tarihsel ve sınıfsal analizini, yaptıklarını ve yapmayı amaçladıklarını ortaya koyarken; terörü, halka ihaneti, bütün iğrençlikleriyle, insanoğlunun geri bıraktırılmışlığı, yoksulluğu, geriliğinin baş sorumlusu emperyalizm ve oligarşinin yargılandığı, suçlarının ve suçlularının sıralandığı bir devrimci "mütalaa" olarak haykırılıyor.

Oysa oligarşi kendilerini savunmalarını istiyordu. Dahası, af dilemelerini, "biz yapmadık" demelerini bekledi. Beklentisi boşa çıktı.

Mahkeme salonu sınıf mücadelesinin bir başka alanıydı şimdi. "Oligarşi bizi tutsak etti ama yenemedi. Çünkü biz halkız. Haklıyız kazanaca-

ğız!" sloganlaştı, dalga dalga yayıldı ülkenin dört bir yanına.

Devrimin ve emekçi halkın sosyalizm davasını genel geçer sözlerle değil, yaptıkları her devrimci eylemi sahiplenerek, halka karşı suç işleyenlerin suçlarını faşizmin suratına haykırarak savundular.

Yasal duvarları aşarak devrimciliği savunmak. İşte böylesi bir savunma geleneği yaratılıyordu Türkiye'de. Oligarşi buna izin veremezdi. Emekçi halk üzerindeki depolitizasyon zaten kırılmaya başlamıştı. Bir de gerçeklerin gün ışığına çıkması, kendisine eylemiyle programıyla alternatif olan bu anlayışın emekçi halkımız tarafından öğrenilmesine rıza gösteremezdi. Savunma engellenmeliydi.

Savunma okunurken yargılanmaya başlandı. Haziran Yayınevi tarafından iki cilt halinde yayınlandıktan üç gün sonra da toplatıldı.

"Haklıyız Kazanacağız" tutsak edildi.

Okunması sakıncalı görüldü. Şimdi o da yargılanacak. Şimdi savunma da savunmasını yapacak.

Ama unutulmamalıdır ki tarih yargılanamaz, yargılar.

"Güçsüz değiliz, gücümüz inancı-mızda, tarihsel ve siyasal haklılığımızdadır.

"Biz Kazanacağız! Çünkü Biz Halkız Haklıyız.

"Biz Yeni Bir Dünya İçin Yola Çıktık ve O Dünyayı Kuracağız!" •

TÜRKİYE HALKLARININ YENİ TİP MARKSİST-LENİNİST BİR PARTİYE İHTİYACI VAR

Sezgin TEMEL

Filozoflar dünyayı yalnızca çeşitli şekillerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu değiştirmekdir."

"Marksizm bir dogma değil, eylem klavuzudur."

"Devrimci teori devrimci pratik içindir."

Bugün Marksist olduğunu iddia eden herkesin dilinde bu genel doğruların en keskin savunusunu görmemiz mümkündür.

Diğer yandan somuta baktığımızda, bu keskin savunuların sadece sözde kaldığını, bir çoğunun "ne varsa dilinde var" örneği, pratikleriyle bu genel doğrulardan fersah fersah uzak olduklarını görürüz.

Kimileri için "dogmatik" sıfatı bile yeterli olmaz. Çünkü dogma haline getirdikleri Marksizmi lafzen de olsa anlayabilecek kapasiteden uzaktırlar. Ortaçağ skolastiklerinin dogmatizmi bile bunlarınkinin yanında "yorum" açısından daha zengindir.

Kimileri ise ilk çağ sofistlerini bile mumla aratırlar. Yalan demagoji ve çarpıtma tek işlevleridir. Geçtikleri her yerde, arkalarında bıraktıkları kafa karışıklığı ve ideolojik bulanıklıktır.

Kimileri şabloncudur. Sadece çözüm yollarını değil, bu çözümün uygulandığı ülke tahlillerini de aynen aşırıp karşınıza tanıyamadığınız bir ülke panoraması getirebilirler.

Ortak özellikleri ise pratikten, yaşamdan kopuk oluşlarıdır. Teori, onlar için polemiktir, tartışmadır, aka-

demik çalışmadır. Marks'ın 11. Tez'de reddettiği filozofluk misyonu bile bunlar için fazladır. Çünkü kendilerine ait bir tek düşünce kırıntısına bile rastlamak zordur. Teori adına savundukları herşey lafazanlık, sağdan soldan devşirme ve çarpıtmadan ibarettir.

Türkiye Solu'ndaki 60 yıllık kısır döngünün altında yatan da oportünizmin bu "genetik" özellikleridir.

Devrimci hareketin 1970'lerde sistematize ettiği Türkiye devriminin yoluna ışık tutan tezlerinin, oportünizmin yarattığı bu kısır döngüyü parçalamaya başlamasıyla birlikte, tüm silahlarını kuşanan oportünizmin bütün kesimlerince hedef seçilmesi bu anlamda dikkatle değerlendirilmelidir.

Ancak skolastik dogmaların, sofiist yöntemlerinin devrimci hareketin gelişimi karşısında tutunabilmesi pek mümkün değildi. Nitekim öyle de oldu. Çünkü yaşamın kızgın pratiği tek belirleyiciydi ve oportünizm orada yoktu.

Ancak oportünizmin devrimci hareketin tezlerini hedef alan saldırıları kolay kolay bitemezdi. Nitekim 12 Eylül sürecinin yarattığı desteklerle, bugün bu saldırı yeniden başlamış ve giderek düzeyini yükseltmektedir.

Amacımız ne oportünizme cevap vermek, ne de onlarla polemik girişmektir. Bizler açısından önemli olan Türkiye devriminin yolu- na ilişkin temel konularda bir açıklık

sağlayabilmektir. Bu anlamda çabamız devrimci kadrolara, samimi unsurlara ve kitleye bir perspektif sunabilmek çabasıdır. Oportünizmin susmasını da beklemiyoruz, eşyanın doğasına aykırı olur bu. Giderrek mücadelenin dışında kalmalarıyla orantılı olarak sesleri kısılrsa da, gazete-dergi köşelerinde, "dost sohbetlerinde" aynı teraneleri tekrarlamaya devam edeceklerdir. Çizmeyi aşmamak şartıyla, bunu da onların en "yaşamsal" hakkı gördüğümüzü ve garipsemeyeceğimizi de ilave olarak belirtelim.

Bugün örgütlenmek, daha fazla örgütlenmek DEVRİMCİ SOL GÜÇLER'in en hayati sorunudur.

DEVRİMCİ SOL GÜÇLER, radikal bir tarzda sürece müdahale etmelerinin, devrimci pratiklerinin, kitleleri harekete geçirme çabalarının açığa çıkardığı potansiyeli örgütlemek ve kadrolaştırmak sorunuyla karşı karşıya bulunuyor.

Bu süreç aşılmadan, her koşulda tüm mücadele biçimlerini hayata geçirecek Leninist bir parti yaratılamayacaktır. Devrimci mücadelenin nitelik sıçraması yaparak doğrudan iktidarı hedefleyebilmesinde, yaşanan süreçte örgütlenme, kadrolaşma yönünde atılacak hızlı ve kararlı adımların büyük bir önemi vardır.

Bu sorunlar ise, parti, partileşme sorunuyla doğrudan ilgilidir. Nasıl bir Leninist örgüt sorusunun cevabını öncelikle net bir biçimde ortaya



koymamız gerekiyor. Günümüzde oportünizm, reformizm, revizyonizm ve hatta burjuvazi tarafından ne olup ne olmadığı karmakarışık hale getirilen, bir çok tanımla yapılan Leninist örgüt anlayışını özgün ve evrensel yanlarıyla, ortaya çıktığı nesnel zeminde çözümlemek, devrimci ilkelerini, kriterlerini bir kez daha hatırlatmak başlı başına devrimci bir görev haline geldi.

Leninist örgütlenmenin çeşitli siyasi güçlerce devrimci özünün törpülenerek burjuvazi tarafından kabul edilebilir bir şekle büründürülmesi ve kolunun-kanadının budanarak devrimci işlevinden koparılması çabalarına, bugün işçi sınıfının "40 çeşif partisi olabileceği gibi sorumsuzca üretilen teoriler eklenmiştir.

Leninist örgütlenme sağa-sola çekiliyor, ilkeleri çarpıtılıyor, özü karartılıyor ya da temelden değiştiriliyor. İşin ilginç yanı bütün bunlar Leninizm adına yapılıyor. Dogmatikliği de, taklitçisi de, hazır reçetecisi de Leninist örgütlenme ilkelerini kökten değiştirip menşevizmden de öte liberal bir parti anlayışını pratikte uygularken Leninistliğine toz kon-

durmuyor! Sadece, bu sapkın akımlarla Leninist örgüt anlayışı arasındaki kesin sınırları çekebilmek ve kitlelerin kafalarının daha fazla bulandırılmasını önlemek için bile, Leninist örgütlenmeyi yeniden açmak ve tartışmak zorunlu hale geliyor.

LENİNİST PARTİ İLKELERİNİ REDDETMENİN BİR YOLU!

12 Eylül yenilgisi sol'da ideolojik, politik, örgütsel öyle şiddetli bir deformasyon yarattı ki, 12 Eylül öncesi sözde de kalsa Leninist örgütlenmeyi savunanlar yenilgiyle birlikte Stalin döneminden başlayarak Leninist örgüt anlayışına karşı bir saldırı kampanyasını başlatmış bulunuyorlar. Yenilgilerinin nedenlerini Bolşevizmin kaba ve ilkel bir karikatürü olmalarında arayacakları yerde, Troçkizmin aşıladığı sivil toplumculuk, Avrupa Komünizmi gibi sapma akımların etkisinde kalarak Stalin dönemini ve Leninist örgüt modelini hedef seçip kendilerini aklamaya yolunu seçtiler.

Bugün asıl tehlike, Leninist örgütlenmenin özüne ve devrimci ilkelerine değil de biçimine ve şemalarına

lop reçetecilerden gelmiyor. Bu anlayış sahiplerini 12 Eylül süreci iflas ettirdi. "Bir Yoldaş Mektuptaki örgüt modelinin aynısını model olarak almanın ülkemiz sınıf mücadelesine uymadığı, bu anlayışla kitleleri devrim saflarına çekecek bir örgütlenmenin yaratılmadığı anlaşıldı. Bunun savunucuları 12 Eylülle birlikte daha baştan mücadeleyi tatil ederek 12 Eylül karşısında yenilgiyi kabul ettiler. Bu örgütlenmelerle 12 Eylül'e karşı mücadele edemeyecekleri çok çabuk ortaya çıktı. 12 Eylül süreci onlara Bolşevik partinin hangi nesnel zeminde ortaya çıktığını, evrensel ve özgül niteliklerinin neler olduğu, farklı koşullarda RS-DİP'ni tekrar etmeye çalışmanın bir işe yaramayacağını açıkça gösterdi. Bazıları dogmatikliklerinin ve hazır reçeteciliklerinin farkına vardı. Ancak bundan kurtulmak isterken, bu kez de Troçkist tezlerin ağına düşmekten kurtulamadılar. Daha büyük yanlışlara sürüklenerek reformizme, giderek küçük burjuva sosyalizmine yöneldiler. Kendi kafasıyla düşünemeyen, kendi özgün pratiğinin

sorunlarını çözümleyemeyenlerin taklitçilikten ve ödünc teori peşinden koşmaktan bir türlü kurtulamadıkları görüldü, görülüyor.

Bugün Leninist örgütlenme açısından asıl tehlike, Leninist örgüt anlayışını Stalin döneminden başlayarak eleştirenlerden, "koşullar değişti, artık Leninist örgüt anlayışını terketmek gerekir" diyerek doğrudan soldan yöneltenlerden geliyor.

Öyle ki, herşey legal, açık, geniş, demokratik ve kitlesel bir partileşme odağında sınırlandırılıyor. Leninist örgüt kavramı yozlaştırılıyor. Bu, en somut biçimde legal örgütlenme ile illegal örgütlenme karşı karşıya getirilerek yapılıyor. İlegalite tümünden reddediliyor. Herşey yasalık sınırına hapsedilerek burjuvaziyle uzlaşmaya bütün kapılar acılıyor. İlegalite neredeyse burjuvazinin söy-

çok partiliği sosyalist demokrasinin ilkesi durumuna çıkarabiliyorlar. Sosyalist demokrasiyi çok partililikle açıklamaya kalkanlar eleştirilerin de Stalin dönemini hedef gösterirken, Lenin'e yapılan eleştirilerin ip uçlarını da veriyorlar. Tek partililiği Sovyetlerde iç savaşın dayattığını ve sonuçta sosyalist demokrasinin bu süreçte işlemez hale geldiğini söylüyorlar. Burada şunu sormak gerekiyor: Onların anlayışına göre iç savaş sonrası tek partililiğin zorunluluğu kalktıktan sonra Lenin ve Bolşevikler neden çok partiliğe yol açmamışlardır? Sadece Stalinle değil, Lenin'le de hesaplaşmaya girişmeden çok partililiği savunmanın yolunu açamayacaklarını hatırlatmak gerekiyor. Bu anlamda Lenin'i Stalin'e karşı kalkan olarak kullanmaya kalkmaları da ahlaki yönden

tirilerini açıktan açığa yapanlar, doğrudan Lenin'in Bolşevik partisini eleştirenler de var. Bugün dogmatik, anti-demokratik, despot damgası vurup: yasal, herkese (!) açık, geniş, kanatlar ve hizipler barındıran koalisyon partilerine duyulan özlem moda oldu. Her şeye Stalin dönemine karşı olmak noktasından bakıldı, giderek Lenin dönemine varıldı. Doğal olanı buydu. Lenin'te Stalin arasına Çin Şeddi çekmenin bir anlamı yoktu çünkü... Bolşevik örgütlenmenin dogmatikliği, despotluğu, bürokratikliği, lider sulıtaclığı "keşfedilince", Troçkizmin, sivil toplumculuğun, Avrupa Komünizminin kendini bile kurtaramayan teori cephaneliğinden ikmal yapmakta geçer yol sayıldı. Avrupa koşullarında ehlileşenler, "dar sınıf bakış açısını terkedelim" diyerek sınıfsallıktan uzak, saf demokrasi ve özgürlük tutkunu olup çıkıverenler, bu teorileri yine de çağdaş ve Leninist değilse de Marksist etiketle propaganda etmekten çekinmiyorlar. Bunlar bu kez Marks'tan kendilerine dayanacak bir yer arıyorlar. Bunların saldırılarını doğrudan Leninist parti anlayışına ve Leninizme yönelttikleri ortadadır. Ne kadar Marks'tan yardım umsalarda, Marksizme de karşı çıktıklarını, çıkmak zorunda olduklarını gösteriyor. Marks! Lenin'den ayırmak, Marks! Lenin'e karşı çıkarmak bayatlamış reformist taktiklerdir.

Kendi küçük dünyalarında yaşayan bazıları da bugünden merkezizetçiliği temel alan örgütleri katı, sekte, lider sultasında örgütler olarak niteliyor. Örgüt disiplini birey özgürlüğüne son veren bir baskı aygıtı gibi gören aydınların yıllardır tekrarladıkları teranelerdir bunlar. Bazıları bu "bilimsel", aydınca tahlillerini böyle örgütler iktidar olunca katı merkezizetçiliği, anti-demokratlığı sürdürüyor, despotikleşiyor, bürokratlardan oluşan partilere dönüşüyor, "kışla sosyalizmi" uyguluyor sosyalizm de tikanıklıklar bunlardan kaynaklanıyor diyecek kadar ileri götürüyorlar. Onların savunduğu proletarya sosyalizmi değil, küçük burjuva sosyalizmidir. Leninist parti anlayışı değil, menşevik hatta daha

Leninist örgütlenmenin çeşitli siyasi güçlerce devrimci özünün törpülenerek burjuvazi tarafından kabul edilebilir bir şekle büründürülmesi ve kolunun - kanadının budanarak devrimci işlevinden koparılması çabalarına, bugün işçi sınıfının "40 çeşit" partisi olabileceği gibi sorumsuzca üretilen teoriler üretilmiştir.

lemiyse **karanlık güçlerin alanı** olarak nitelendirilmeye başlanıyor.

Kendi durumlarını oligarşinin kurumları nezdinde meşrulaştırmaya çalışan ve illegaliteyi yadsıyarak yasalılık içinde mücadele etmek ve mücadeleyi burjuva demokrasisi sınırlarında dondurmak kararı alanlar hiç bir dönem kendi özgüçlerine güvenerek hareket edemeyenlerdir. Bunların savundukları sınıf savaşı ve devrim partisi değil, reform ve uzlaşma partisidir. Diğer yandan partide çok seslilik, çok kanatlılık, birleşik ve güçlü olma adına hizip özgürlüğü, burjuva partileri gibi hizipler koalisyonu bile savunulur hale geliyor. Dahası da var. Çok kanatlılığı, hizip özgürlüğünü yeterli bulmayanlar, sosyalist demokrasinin uygulamadaki tikanıklığının tek partilikten kaynaklandığını keşfederek

tartışılmalıdır. Çok partili işleyiş sosyalist demokrasi değil, ikiyüzlü burjuva düzenini açıklayabilir. Bir taraftan birlik çıgıllıkları atar, proletaryanın tek bir merkezi güç halinde örgütlenmeden devrim yapamayacağını söylerlerken, diğer taraftan proletarya diktatörlüğü altında burjuvazi dışında her sınıfa örgütlenme özgürlüğünü savunmak, proletaryanın güçlerini parçalamak ve karşı devrimin kapitalizmi restorasyonuna elverişli ortam hazırlamak bunların nasıl kafa karışıklığı içinde olduklarını gösteriyor. (Bazıları daha "demokratik" davranarak burjuva partilerine de örgütlenme özgürlüğünün tanınmasını savunabiliyor.) Bu iki iddianın birinde, ama asıl olarak Leninist örgüt konusunda, Türkiye'deki statükoculuğun, reformizmin samiyetsiz olduğu çok açıktır. Bu eleş-

da gevşek liberal niteliklere sahip bir partidir. Onlar devrim, savaş örgütü değil, kendilerini tatmin edecek, beyin jimnastiği ve akademik tartışma yapacakları sosyal kulüpler arıyorlar. Onlar kitleler içinde sivrilmiş, kitlelerin güvenini kazanmış, uzun mücadele yılları içinde olgunlaşmış tecrübeli kadrolarla, liderlerle kitleleri karşı karşıya getirmek istiyorlar. Yaptıkları doğrudan örgüt düşmanlığıdır. Kitlelerin kafasını "despot liderler", "sürü kitleler" demagojisiyle karıştırmak, devrimci örgütleri zayıflatmak onların bugün sarıdıkları işidir.

Alternatif olarak getirdikleri bir şey de yoktur. Tek yaptıkları Troçki'den, burjuvaziden ve küçük burjuva aydınlardan aşırıdıkları eleştirileri papağan gibi terarlayıp durmaktır. Fakat tüm söylediklerine ve iddialarına rağmen siyasi olarak iflas etmişlerdir. Bu iflaslarını açıklayamamakta ve bunun nedenini araştıracaklarına Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine, devrimin belirli önderlerine saldırmayı seçmektedirler. Ancak bu burjuva yöntemi de onların iflaslarını gizleyemiyor.

LENİNİST PARTİ İLKELERİ BOLŞEVİK PARTİNİN TARİHSEL EVRİMİ İÇİNDE BELİRLENMİŞTİR

Bolşevik partisinin oluştuğu ve geliştiği nesnel koşullar, özgünlüğü ve evrenselliği anlaşılmadan, 1921 Kronştad Ayaklanması ve X.Kongre'den başlayıp sosyalizmi inşa sürecinde, sınıf çatışmasının keskinleştiği her tarihi dönemde Leninist çizgiye bağlı olanlarla, küçük burjuva sağ ve sol sapma akımlar arasındaki hesaplaşma ve 1938'e kadar süren parti içi mücadeleler anlaşılmaz.

Bu noktayı açıklamak bakımından Stalin'in "Mücadele yoluyla parti içi çelişkilerin giderilmesinin partimizin gelişme yasası olduğu"(1) deyişi çok şey ifade ediyor. Bolşevik partisinin tarihi evrimi içerisinde başından geçenler, iç çelişkiler ve hizipleşmeye vararak partinin pratik adım atmasını engelleyen bloklaşmalar ve bunlardan arınarak gelişip güçlenmesi; başka proletarya parti-

leri için de gelişme güçlenmede karşılaşılabilecek bir deney olarak duruyor. Proletarya partilerinin küçük burjuvazinin ideolojik, kültürel etkisini uzun süre üzerlerinde taşıyacağı düşünüldürse, dönem dönem özellikle sınıf mücadelesinin zorlaştığı, güçlüklerle karşılaşıldığı noktalarda bu tür iç çelişkileri kendi özgüllükleri içerisinde yaşayacaklardır. Ama Bolşevik partisi bu konuda hemen ilk deney olmasıyla ve Rusya'da küçük burjuvazinin güçlü olması nedeniyle iç çelişki ve çatışmaları çok yoğun ve karmaşık olarak yaşamak zorunda kalmıştır.

Bolşevik partisinin tarihi evrimindeki bu çelişki ve çatışmalara bakarak, Lenin'in partide çok kanatlılığa, çok başlılığa, hizip özgürlüğüne destek verdiğini söylemek, sorunu çarpıtmak olur. Bunun için 1912'ye

lik gibi sorunların partiden tam bir kopuşa yol açacak kadar kendini dayatmaması, bu sorunların canlı somut olarak geriye çektiğinin, devrime müdahale etme iradesinin önünde engel oluşturduğunun sürece içinde yaşanarak; kendinden önce bir Marksist parti tecrübesi olmaksızın yaşanarak görülmesidir. Bu deney tarihsel bir olgudur ve bir sorun olarak olgunlaştığı noktada kopuş sağlanmıştır. Birlikteliğin o dönem için devrime engel olmaması bu anlamda sonuçtur. Zaten Lenin ve Bolşeviklerin, birlikte oldukları süreçte Menşeviklerin devrimci gelişime ters düşecek taktikler geliştirdikleri ve örgütün ilkelerini tasfiye etmeye giriştikleri her aşamada ayrı hareket etmeleri, bunu yeterince açıklıyor. Hizip özgürlüğünün, çok merkezliliğin partinin irade ve eylem birliği-

Kendi durumlarını oligarşinin kurumları nezdinde meşrulaştırmaya çalışan ve illegaliteyi yadsıyarak yasalık içinde mücadele etmek ve mücadeleyi burjuva demokrasisi sınırlarında dondurmak kararı alanlar hiçbir dönem kendi özgüçlerine güvenerek hareket edemeyenlerdir. Bunların savundukları sınıf savaşı ve devrim partisi değil, reform ve uzlaşma partisidir.

kadar Bolşevik ve Menşeviklerin birlikte oldukları RSDİP örnek teşkil etmiyor.

RSDİP'in daha baştan II.Kongresinde iki fraksiyona bölünmesi ve örgüt anlayışından başlayarak, devrim taktiklerine kadar ters düşen bu iki fraksiyonun 1912'ye kadar ki birliktelikleri -zaman zaman ayrı kongreler ve konferanslar toplamış olsalar da- Rusya koşullarının özgünlüğü ile açıklanabilir ancak. Bolşevik partisinin böyle bir sürecin içinden çıkıp gelmesi, başka proletarya partilerinin de aynı süreci yaşayacağı anlamına gelmiyor. Farklı süreçleri aynılaştırmaya kalkışmak çok kaba bir determinizmdir. Sınıf mücadelesinin tarihselliği ve nesnelliği böyle anlayışı reddeder. 1912'deki kesin ayrılığa kadar RSDİP içinde, fraksiyon, çok kanatlılık, yer yer merkezili-

ni sabote ederek devrimin gelişmesini engellediğini, 1912'ye kadar Menşeviklerle birlikte hareket ettikleri dönemde çok yakından öğrenmişlerdir. Lenin Menşeviklerle birlikte oldukları dönemden çıkardıkları sonuçları şöyle ifade ediyordu: "Saflarında reformistler, Menşevikler bulundukça proleter devrimi muzaffer kılmak, bu devrimi korumak olanaksızdır.(...) Eğer Menşevikler, reformcular, küçük burjuva demokratlar partimizde kalsaydı, Sovyet rejimi kesinlikle devrilirdi.(...) Böyle bir anda yalnızca partiden ihraç edilmeleri kesinkes zorunlu olan Menşevikler, reformcuları, Turaticileri kovmak yetmez; duraksamaya eğilimi olan ve reformcularla 'birliği' bozmamak için bunları bütün önemli mevkilerden uzaklaştırmakta duraksama eğilimi gösteren kusursuz komünistleri de

partiden çıkmak yararlı olabilir.”(2)

Eğer burada Lenin'e ve Bolşeviklere dayanılacaksa yapılması gereken RSDİP'in yaşadığı tüm deneyleri tekrarlamaya çalışmak değil, Lenin'in bu deneylerden sentezleyerek çıkardığı evrensel ilkelere sahip çıkmaktır.

Lenin devrimin ve sosyalizmin çıkarlarına ters düşen her tavır karşısında, başka deyişle parti içi eleştiri ve tartışma özgürlüğü sınırı aşıp irade ve eylem birliğinin engellendiği noktada en kararlı ve sert tavrı almaktan çekinmemiştir. Kim olursa olsun parti ilkelerini onlara karşı uygulamıştır. Kamenev ve Zinovyev'in Ekim Devrimi arefesi ihanetlerini Lenin, "İşçiler böyle grev kırıcılarını kendi çevrelerinden kovmakta duraksıyorlar mıydı?"(3) diye sorarak karşılıyordu.

Brest Litovsk barış görüşmelerinde, sol muhalefetin Sovyet devletinin ölüm kalım sorunu olan barışı baltalayıcı tavırları karşısında da Lenin, partiden kopmayı bile göze alacak noktaya gelmişti. 1921'deki Kronştad Ayaklanması ve işçi muhalefeti karşısında takındığı tutum da böyledir. Partinin fraksiyonlarla sosyalizmi ilerletemeyeceğinin, hizipleşmenin düşmanlara parti içinde destek vermek anlamına geldiğinin ısrarla altını çizen Lenin, "Her türlü fraksiyon oluşumunun kökünün kazınarak"(4) yok edilmesini, "şu ya da bu platform üzerinde oluşmuş bütün grupları ('İşçi Muhalefeti', 'Demokratik Merkezçilik' vb. grupları gibi) tümü ile dağıtıldıklarını"(5) kesin karara bağlıyordu.

Brest Litovsk, İşçi Muhalefeti ve Kronştad Ayaklanması gibi tarihsel olaylarda, Bolşevik parti içindeki hiziplere, pratiği engelleyen gruplara kesin tavır alınarak dağıtılmaları, tek tek bu olayların özgün sonuçları gibi gözükabilir, dar anlamda da doğrudur. Fakat Lenin 1921'e kadar yaşanan bu tür olaylardan, Leninist partinin evrensel ilke ve tutumlarına ilişkin dersler çıkarmıştır. Şimdi aradan geçen 70 yıldan sonra kalkıp birileri hala evrensel ilkeleri özgünlükle, özgün olaylarla açıklamaya kalkışırsa, ilkel ve geri bir yaklaşım-

la kendisini komik bir duruma düşürür. Hangi tarihsel kesitlerde yaşanmış olaylardan çıkarılmış olursa olsun, evrensel ilkeleri reddetmeye kalkmak, "dogmatizme düşmemek" uyarıları yaparken dogmatizme saplanıp kalmaktır.

HER DEVRİMCİ HAREKET KENDİ LENİNİST PARTİSİNİ KENDİ ÜLKE KOŞULLARINDA YARATIR

Bolşevizmin mücadele tarihi, diğer ülkelerin Marksist-Leninistleri için parti konusunda zengin deneylerle doludur. Marksizmin parti anlayışı Bolşevik partinin mücadelesi içerisinde yerli yerine oturmuş, örgüt ilkeleri belirlenmiştir. Leninizmin parti anlayışını kendi özgül koşullarına uygulayarak yeniden yaratan diğer ülke Marksist-Leninistleri Leninist

gün koşulları içerisinde küçük bir gerilla grubu olarak mücadeleye başlayan 26 Temmuz Hareketi Marksist-Leninistlerin iradi çabalarıyla süreç içinde partileşmiştir. Ve Leninist parti anlayışına kendi özgünlüğü ile katkıda bulunmuştur. Bu de ney de Leninist parti konusunda dogmatik olunamayacağını, şablonlara göre hareket edilemeyeceğini, her ülke Leninist partisinin o ülkenin koşullarının, devrimin rotasına göre biçimleneceğini göstermektedir. "...Bizim devrimimiz taklitçiliğiyle değil, yaratıcılığıyla ayırd edilir.(...) Hazır kalıpları olduğu gibi uygulamaya kalksaydık.... 26 Temmuz ol mayacaktı. Bu yarım kürede bir sosyalist devrim olmayacaktı."(7)

Nikaragua ve El Salvador devrimlerinde de geleneksel bürokratik parti anlayışının ve dogmatizmin if-

Marksizmin parti anlayışı Bolşevik partinin mücadelesi içerisinde yerli yerine oturmuş, örgüt ilkeleri belirlenmiştir. Leninizmin parti anlayışını kendi özgül koşullarına uygulayarak yeniden yaratan diğer ülke Marksist-Leninistleri Leninist örgüt teorisini zenginleştirmiştir.

örgüt teorisini zenginleştirmiştir.

Çin Komünist Partisi Leninist parti anlayışının yarı-feodal, yarı-sömürge, silahlı mücadelenin temel çarpışma biçimi olduğu Çin'de yeniden yaratılmasının ürünüdür. Çin'de Bolşevik partisinin pratiğinde olduğu gibi, uzun bir barışçıl mücadele döneminden geçerek büyük kentlerde ayaklanmayla iç savaş başlatılmıştır. ÇKP daha baştan uzun süreli savaşa göre askeri niteliklere sahip bir örgütlenme olarak oluşmuş, savaş içerisinde çelikleşmiştir. Temel çarpışma alanı kırlar olduğu için kadro kaynağı genellikle Bolşevik partisinden farklı olarak yoksul köylülerden oluşmuştur. Silahlı mücadele olmadan proletaryanın ve Komünist Partisinin Çin'de hiçbir yeri olmazdı."(6)

Yeni sömürge Küba'da kendi öz-

las ettiğine tanık oluyoruz. İşte mazaffer devrimcilerden Wheelock'un sözleri: "... Devrimci mücadeleyi çok küçük bir savaşçı çekirdeği temelinde ve son derece ters koşullarda geliştirmeye başladık."(8)

Örnekler Leninist partinin evrensel parti-örgüt ilkelerini, kendi ülkesinin koşullarına yaratıcı bir tarzda uygulamasını bilen, hazır reçetelere bağlı kalmayan Marksist-Leninistlerin zafer kazandığını gösteriyor.

Bugün tüm dogmatiklerin, reformistlerin Marksist-Leninist parti anlayışlarını çeşitli biçimlerde reddedenlerin, Leninist parti ilkelerini hangi noktalarda reddettiğini göstermek gerekir. Leninist parti-örgüt ilkeleri ve Leninist örgütün önemli niteliklerini şöyle maddeleştirebiliriz:

1 - Partinin örgütsel işleyişini sağlayan temel ilkesi, örgütün iskeleti,

demokratik merkeziyetçiliktir. Demokratiklik bağlayıcı kararlar alınmaya ve eyleme dönük irade birliği sağlanıncaya kadar süren tartışma ve eleştirilerle sınırlı değildir. Aynı zamanda aşağıdan yukarıya partinin bütün organlarını seçme ve seçilmeyi de içerir. İdeal işleyişi böyledir.

Azınlığın çoğunluğa, alt parti kurumlarının üst parti kurumlarına bağlılığını ifade eden demokratik merkeziyetçilik konusu, Lenin'in özellikle üzerinde durduğu bir konudur. Ve partinin varlığı ile yokluğu bir anlamda bu ilkenin gereğince uygulanmasına bağlıdır.

Lenin bir partide demokratik merkeziyetçiliğin önemini şu şekilde ortaya koyar: "Şimdi örgütlenmiş bir parti haline geldik, bu bir otoritenin kurulmasını gerektirir, fikir gücünün otorite gücüne dönüştürülmesini ge-

dişileri' haline getirilmesi gibi görür ve bu davranışa traji-komik feryatlarla karşı çıkar; (...)partinin örgüt tüzüğünden söz etmek insanı tüzüğün tümünden vazgeçirecek aşağılayıcı bir tiksintiyle karşılanır"(10)

Aynı "traji-komik" feryatları bugün de duyuyoruz. Ama bu canhıraş feryatların kuru gürültüden başka birşey olmadığını ve olamayacağını RSDİP deneyinden çok iyi biliyoruz. Sovyet devriminin belirli dönemlerine baktığımızda Leninist parti modelinin bu ilkesinin ne denli yaşama ve mücadeleye uygun olduğunu daha iyi kavrayabiliyoruz.

1905 Şubat Devrimine kadar Bolşevik partisi katı bir merkeziyetçilik uygulamasaydı, siyasi arenada kendisine yaşam şansı bulamazdı. Partinin merkezini ve kadrolarını Okraha-na'dan korumak, her koşulda kesin-

si ilkesinin işlerliğini mutlaklaştıranlar, Bolşevik partisinin çelik gibi bir disiplini nasıl sağladığını ve dünyada ilk kez proletarya devrimini gerçekleştirdiklerini, sözde ne söylerlerse söylesinler anlayamamışlardır. Merkezilik onlar için anti-demokratiklikle, bürokratiklikle, parti diktatörlüğüyle özdeşdir. Merkeziliğin demokratikliğe kurban edildiği noktadan sonra, çok kanatlılık, çok merkezilik, meşrulaşacak ve örgüt disiplininin ortadan kalkması kaçınılmaz olacaktır. Bu da zaferi değil hüsranı getirecektir.

2-Leninist parti koşullara ve zamana göre illegal ve legal örgütlenme arasındaki ilişkiyi en iyi biçimde kurabilen partidir. Baskı koşullarında parti, gövdesini illegaliteye oturur. Legal faaliyetler çeşitli biçimlerde kitle örgütleri ve kitlelerle bağlantı içerisinde sürdürülür. Illegal örgütlenme legal örgütlenme içerisinde geniş bir ilişki ağı kurar. Koşulların değişmesi, burjuva yasallığının zorlanması ile legal örgütlenmenin yolu açıldığı durumda ise parti, gövdesini legale taşır. Legalde mücadeleyi sürdüren parti, devrimi gerçekleştirip iktidarı aldığı sürece kadar illegal örgütlenmesini dağıtmaz. Illegal örgütlenme proletarya partisinin her koşul altında mücadeleyi sürdürmesinin temel güvencesidir. Böyle yapılmazsa koşulların değiştiği ve yasallığın ortadan kalktığı noktada, parti tamamen hareketsiz duruma düşer ve burjuvazi karşısında mücadeleyi sürdüremez hale gelir. Avrupa'da faşizmin yükseldiği dönemde legal ve illegal ilişkiyi kuramayan ve legalitedeki başarılarından başı dönen komünist partileri, faşizmin iktidarı sırasında çok kısa sürede yenilmişlerdir. Faşizm legalde olan komünist örgütleri çok kısa sürede dağıtmıştır. Ülkemizde de buna benzer örnekler çokça yaşandı, yaşanıyor. Sömürge tipi faşizmi ve demokrasi oyununu kavrayamayan reformistler oligarşinin çok sık tuzağına düşüyorlar. Zamanlarını parti açıp kapamada harcıyorlar. Yasallığın dışına çıkmama üzerinde burjuvaziyle uzlaşan reformist partiler varolan sınırlı demokratikliği açık faşizmin

DEVRİMCİ SOL GÜÇLER'in bugüne kadarki gelişiminin, en geniş kitleleri kucaklayabilmesinin altında yatan gerçek ise illegal mücadele ve örgütlülüğün temel alındığı legal-illegal mücadele ve örgütlenmenin diyalektik birliğidir. Bu da her türden reformist ve oportünistin bir türlü anlayamadığı bir olgudur.

rektir, alt parti kurumlarının üst kurumlara bağlılığını gerektirir."(9)

Ancak bugün olduğu gibi dün de küçük burjuvazinin "otorite" düşmanlığı sözkonusudur ve bugün olduğu gibi dün de küçük burjuvazinin örgütsel işleyişten anladığı herkesin "kafasına yatana" yapmasıdır. Ve başı bozukluk teorik ve pratik sorunlarıyla Lenin'in ve Bolşevik partinin önünde kimi zaman çözülmesi gereken acil konulardan biri olmuştur! Şöyle tanıtıyor bu başı bozukları Lenin: "Aristokratik anarşizm özel olarak Rus nihilistinin niteliğidir. Rus nihilisti, parti örgütünü ürkünç bir 'fabrika' olarak düşünür; parçanın bütüne ve azınlığın çoğunluğa bağlılığını 'kölelik' olarak görür; (...)bir merkezin yönetiminde iş bölümü yapılmasını insanların 'çark

tisiz mücadeleyi sürdürmek, gizli, dar profesyoneller örgütünü gerektirdiği gibi, parti kararlarının alınmasında ve parti kademelerine atamalarda katı bir merkeziliği gerektiriyordu. Koşullar değişince örgütsel işleyiş de değişti.

1905 Şubat Devrimi sürecinin getirdiği özgürlük ortamında partide demokratik yan ağırlık kazandı. Daha sonra koşullar değişince bu işlerlik farklı biçimlere büründü. Yaşanan deneylerde görüldüğü gibi Leninist partide demokrasi her zaman ve her koşul altında geçerli değildir. Bolşevik partisinin devrimci özünü almak yerine, şemalarına bağlı kalarak uygulamaya koyanların anlayamadıkları nokta, işte bu demokrasinin hangi zamanda ve koşulda işlerlik kazanacağıdır. Partide demokra-

gelişle birlikte ortadan kaldırıldığından açıkta kalmışlar ve faşizme teslimiyetten başka bir şey yapamamışlardır. Böyle partilerce illegalite tehlikesi görüldükçe kendilerine yaşadıkları koşullarda burjuvaziye uzlaşmaktan, yaşadıkları ortadan kalkınca da burjuvaziye teslimiyeti seçmekten başka yapacak bir şeyleri yoktur. Ülkemizde oynanan demokrasi oyunu soldaki reformist partilere iki rol biçiyor. Uzlaşma ve yasalık içerisinde demokrasi mücadelesi! Düşüğün çalınıp yasalığın ortadan kaldırıldığı noktada teslimiyet!

DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER'in mücadelesi geçmişinde ise ne bu türden bir anlayışa ne de böyle bir misyona rastlanıyorduk. DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER'in bugüne kadarki gelişiminin, en geniş kitleleri kucaklayabilmesinin altında yatan gerçek

parti DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER açısından bir önem taşıyor mu?

Soruya cevap vermeden önce her türlü yanlış anlaşılma karşı DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER açısından konuya ilişkin temel noktaları bir kere daha sıralamak gerekir.

-Faşizmin egemen olduğu bizim gibi ülkelerde Marksist-Leninist bir partiye damgasını vuran illegalitedir.

-Bugünkü aşamada DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER'in önündeki ana görev, kadrolaşmada ifadesini bulan partileşme sürecini tamamlayabilmektir. Bu partinin illegal olması tartışılmaz bir olgudur.

Bu iki ana noktayı vurguladıktan sonra yasal bir partinin DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER açısından bir önem taşıyıp taşımayacağına gelebiliriz.

Evet legal mücadelenin her alanında olduğu gibi, parlamenter mü-

ise bir bütün olarak mücadelenin ulaşmış olduğu seviye belirleyecektir. Legal parti devrimi yapacak örgüt değildir. Ancak illegal partiye yardımcı bir fonksiyon görebilir.

-Temel işlevi oligarşinin çeşitli manevralarında figüran olmak değil, bu manevraları iflas ettirecek bir çizgiyi uygulamak şeklinde biçimlenecektir. Bu anlamda çizgisini belirleyecek olan kıstas uzlaşma-diyalog vb. değil, devrime hizmet olacaktır.

-Bu koşullar mevcut olmadıkça, yaratılmadıkça legal parti bir aldatmacadan başka bir şey değildir ve devrime değil, düzenin meşrulaşmasına, sınıf çatışmasına değil, sınıf işbirliğine hizmet edecektir. Bu tür partilerin varlığı ve kime hizmet ettikleri sırtı değil. Bugünkü koşullarda legal bir parti oligarşiye hizmet etmekten başka bir işlev göremez.

3-Leninist parti RSDİP'in tarihsel evriminin belli bir aşamasında hizip özgürlüğüne, çok merkezliliğe gereken kesin tavır almıştır. Hizipleşme, bloklaşma ve partinin eylem birliğini ortadan kaldıran her türlü gruplaşmayı bizzat yaşayan Bolşevikler, hizip özgürlüğünün devrime ve sosyalizme verdiği zararları öz deneyleriyle öğrenmişlerdir. Leninist parti burjuvaziye parti içerisinde destek vermek anlamına gelen hizip özgürlüğünü reddeder. Birleşik Sosyalist Parti, Komünist Parti yaratma adına bugün ülkemizde illegalite terk edilip legaliteye çekilip kalınıyor. Partinin disiplinini ortadan kaldıracak şekilde demokratik merkezîyetçilik ilkesinin merkezi yanı törpüleniyor. Her şey demokrasikleşme ölçülmeyle başlanıyor. Örgütlenmeler gevşek liberal örgütlenmelere dönüştürülüyor. Bugün çok kanatlılık, çok seslilik sözlerinin altında yatan gerçekler bunlara yol açıyor. Bu tavırlarını sürdürenlerin Leninist partinin adını ağızlarına almaları bir şeyi değiştirmeyecektir. Onların yaptığı tam iki yüzlüce bir tavırla Leninist örgütlenmenin ilkelerini kökten ortadan kaldırmaktan başka birşey değildir.

4-Leninist parti bütün mücadele biçimlerine açıktır. Hiçbir mücadele biçimini reddetmez. Çarpışma bi-

Faşizmin egemen olduğu bizim gibi ülkelerde Markist-Leninist bir partiye damgasını vuran illegalitedir.

Bugünkü aşamada DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER'in önündeki ana görev, kadrolaşmada ifadesini bulan partileşme sürecini tamamlayabilmektir. Bu partinin illegal olması tartışılmaz bir olgudur.

se illegal mücadele ve örgütlülüğün temel alındığı legal-illegal mücadele ve örgütlenmenin diyalektik birliğidir. Bu da her türden reformist ve oportünist bir türlü anlayamadığı bir olgudur. Burjuvazinin ve küçük burjuva aydınlarının etki alanında kaldıkça da kavrayamayacaklardır. Bu gelişim karşısındaki çaresizliklerinin sonucu ise şaşkınlık ve DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER'e daha fazla saldırıdır.

DEVİRİMCİ SOL GÜÇLER açısından bugünkü koşullarda ana görev partileşme sürecinin temel halkası olan kadrolaşmayı sağlamak ve bu yönde katedilen mesafeye orantılı olarak illegal yapıyı sağlamaktır- mak olmalıdır. Bu sürecin tamam-

lanmasına, yani amaçlanan partinin oluşturulmasına bağlı olarak legal

cadele alanında da Marksist-Leninistlerin bir kolu olması teorik olarak yadsınmaz. Bu kolun gelişmelerin seyrine bağlı olarak nasıl biçimleneceğini bugünden belirleyebilmek olanaklı olmasa da, teorik olarak yasal bir parti halinde biçimlenmesi de ihtimal dışı değildir.

Ancak legal mücadelenin bir parçası olarak (Duma'daki Bolşevik grup hatırlansın) ihtimal dahilinde düşünebileceğimiz bu durumun hangi ihtimallerde sözkonusu olmayacağını da kesinlikle ortaya koyarak konuyu kapatmak istiyoruz.

-Legal parti, illegal yapının belirleyiciliğinde sürdürülen legal-illegal mücadelenin, legal platformunun bir parçası olmanın dışında bir işleve sahip olmayacaktır. Bu işlevin legal alan içindeki önemini ve yerini

çimlen sorununu tarihsel ve iktisadi açıdan ele alır. Lenin'in bu konuda söyledikleri çok açıktır "iktisadi evrimin değişik aşamalarında siyasal, ulusal-kültürel, canlı koşullardaki değişimlere bağlı olarak değişik biçimleri ortaya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimlen olurlar, bununla ilgili olarak ikinci dereceden tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir.(!)

İşte bunu anlayamayan bütün ülkelerin oportünist-revizyonist-reformistleri Bolşevizmin tarihsel gelişiminin özgünlüğünü şemalaştırıyorlar. Kendi ülke devrimlerinin yolunu bu şemalara bakarak çiziyorlar. Onlara göre her ülkenin devrimi Bolşevik Partisinin izlediği yolu izlemek zorundadır. İşte bunun için silahlı mücadelenin temel mücadele biçimi olduğu ülkelerde ne devrimin gelişimini, ne de devrimi gerçekleştirecek partinin oluşumunu kavrayamazlar. Silahlı mücadelenin zorunlu olduğu tüm sömürge, yeni-sömürge ülkelerde, yani iktisadi evrimin farklı geliştiği ülkelerde partinin silahlı mücadelenin temel oluşuna göre örgütlenmesi daha baştan politik-askeri niteliklere uygun olarak oluşması bu oportünist anlayışlarca hep narodnizm, maceracılık olarak görülüyor. Şunu söylemek gerekir, Rusya başkadır, Çin, Küba daha başkadır. Farklı nesnel koşullarda Bolşevizmin örgüt şemasını ve mücadele evrimini olduğu gibi kopya etmek, bir yanıyla dogmatizm ise diğer yanıyla reformizmden başka bir şey olmayacaktır.

Baştan savaş örgütü olarak kurulmayan, Bolşevik partisini taklide çalışan bu tür örgütler, kitlelerle hiç bir zaman bütünleşememiştir, onların mücadelesini iktidara yöneltememişlerdir. Hep geride kalmışlardır.

Nitekim Bolşevik parti modelini karikatürleştirerek tüm güçlerini merkezi bir yayın organı etrafında yürütülecek ajitasyon-propagandaya yöneltten bu yapılar 70 yıllık sol hareketin tarihinde ancak 'bir arpa boyu' yol alabilmişlerdir. Ülke gerçeklerinden kopuk bir anlayışla merkezi yayın organı etrafında örgütlenme çalışmaları da kötü bir taklit ol-

maktan öteye gidilememiş, Türkiye devrimci hareketine değeri ölçülemeyecek zaman ve eleman kaybının acısı yaşatılmıştır.

Bugün ise dogmatizmden kurtulmak adına burjuva ideolojisinin açtığı şemsiyenin altına sığınarak II. Enternasyonal dönemlerini aratacak bir örgütlenme ve mücadele anlayışı savunulmaktadır. Bu durum devrimci hareketin iç sorunu gibi bir görünümle ortaya çıkmış olsa da fazla zaman geçmeden burjuvaziyle birlikte devrimci mücadeleye cephe-den saldıran çeşitli yapılanmaların vücut bulmasıyla sonuçlanacak bir gelişimin başlangıcı sayılmalıdır.

Şimdiye kadar dillerinden düşürmedikleri, bireysel terörist, maceracı, narodnik anarşist vb. suçlamaları, bn süre sonra bazılarının literatüründe "Komünist, Marksist-Leninist,

kapitalizmin restorasyonundan, karşı devrimin kışkırtmalarından bir şey anlamamaktır. Kronştad Ayaklanması bu konuda derslerle doludur. Bu karşı devrimci ayaklanma Bolşeviklerden daha sol sloganlarla örgütlenmiş ve proletaryanın iktidarını yıkmaya yönelmiştir. Bu, parti içinde gelişen bir durum olmasıyla daha kısa sürede etkisiz kılınabilmiştir. Parti dışında örgütlenen ve başka bir parti önderliğinde gündeme gelen bir ayaklanmanın, karşı devrim girişiminin çok daha tehlikeli olacağını söylemek için kahin olmaya gerek yoktur.

DEVRİMCİ SOL GÜÇLER YENİ TİPTE LENİNİST BİR PARTİ YARATMAK İSTİYOR

DEVRİMCİ SOL GÜÇLER yeni tipte Leninist bir parti yaratmak isti-

Legal mücadelenin her alanında olduğu gibi, parlamenter mücadele alanında da Marksist-Leninistlerin bir kolu olması teorik olarak yadsınamaz. Bu kolun gelişmelerin seyrine bağlı olarak nasıl biçimleneceğini bugünden belirleyebilmek olanaklı olmasa da, teorik olarak yasal bir parti halinde biçimlenebilmesi ihtimal dışı değildir

Stalinist" şeklindeki "küfürlere" dönüşmesi sürpriz olmayacaktır. Çünkü bugün Marksizm adına piyasaya sürdükleri örgütlenme ve mücadele anlayışları onları bu platforma itecek kadar burjuvaziye yakındır.

5-Leninist parti anlayışı proletaryanın tek parti ile temsil edilmesini gerekli kılar ve proletarya partisi iktidarını hiçbir parti ile paylaşmayı kabul etmez.(12) Devrim düşmanlarının, proletarya diktatörlüğüne karşı kullanacağı bir güçten başka bir şey olmayacak olan diğer sınıfların partilerine örgütlenme özgürlüğü tanımak burjuva demokrasisine, soyut özgürlüklere özenmekten başka bir anlama gelmez. Proletarya diktatörlüğü şartları altında sınıf mücadelesi değişik biçimler altında sürerken, örgütlenme özgürlüğünü kabul ettikten sonra burjuvazinin bu örgütlere sızmayacağını söylemek,

yorlar. Ve bunu ülkemizde gerçekleştireceklerdir.

Burada biraz durmak ve yeni tipte Leninist parti kavramının ne anlama geldiğini açıklamak istiyoruz.

Yeni tipte Leninist parti Emperyalizmin III.bunalım döneminde yeni-sömürge ülke devrimcilerinin örgütlenme biçimidir. Leninist örgütlenme ilkelerinin yeni-sömürge ülke somutuna uygulanması, yeni tipte Leninist parti kavramının özüdür. Leninist örgütlenme ilkelerinin kesinlikle korunmasına karşın "Yeni Tipte" nitelemesinin kullanılması, esas olarak oportünist dogmatizmin ve şablonculuğun yarattığı bulanıklık içinde özgünlüğü ve Marksizm-Leninizmin esas yönünün yaşayan özü olduğu-nu vurgulamaya yöneliktir.

Yeni tipte Leninist parti ile klasik Leninist parti arasındaki en önemli fark yeni tipte Leninist partinin ön-

gütlenme ilkesinin politik-askeri birlik ilkesi olmasıdır. Bu örgütlenme ilkesi, yeni-sömürge ülke koşullarında temel mücadele biçiminin silahlı mücadele olmasının sonucudur. Bu temel mücadeleyi sürdürecektir örgütlenmenin politik-askeri niteliğe sahip bir örgütlenme olması zorunludur.

Bugün ülkemizde "Marksist-Leninist iddialı birçok "parti" var. Ama bunların hiçbirisi Leninist savaşı partinin ruhuna uygun ortaya çıkmamıştır. Bunların çoğu üç beş küçük burjuva aydınıyla üç-beş sendika bürokratinin bir araya gelerek oluşturduğu partilerdir. Bunların hiçbirinin Leninist partiyle bir ilişkisi yoktur. Ülkemizde halkın adlarını bile telaffuz edemediği bir parti enflasyonu vardır. Ve yıllardır faaliyet gösterdikleri halde hiçbir kitlelere gidememişlerdir. Kısır döngü içerisinde dö-

lesinin silahlı-silahsız tüm biçimleriyle örgütleyecek, kitlelerin en küçük bir muhalefetini devrime kanallı edecek, her koşulda savaşı sürdürecektir bir örgütten söz ediyoruz.

Açık faşizm geldi mi mücadeleyi tatil etmeyen, göçmenliği seçmeyen, burjuvaziye teslim olmayan, halkın önünde savaşan bir örgüt hedefliyoruz.

Bizim partimizde, devrimci mücadelesinin parçalanmasına yol açan hizip özgürlüğü kendisine yer bulamayacaktır, tartışma klübü olmayacaktır. Bizim partimiz faşizmin baskı koşulları gözönüne alındığında merkezîyetçiliği katı biçimde uygulamak durumunda olacaktır.

Doğmatik ve taklitçi olmayan, yaratıcı ve kitleleri örgütleyici bir parti olacaktır. Bugün böyle bir partiye iradi bir süreç yaşanarak varılmak

revizyonistlikle, hainlikle suçlayarak tasfiye eden, parti içi darbeciliği ve hizipleşmeyi meşrulaştıran, birbirinin kuyusunu kazanların yer aldığı bir parti olmayacaktır. Leninist örgüt anlayışının yıllar önce mahkûm ettiği parti içi hizip özgürlüğünü baştan kabul edenlerin ve bunu savunmalarının karşısında olacaktır.

Ama öncelikle de bizim partimiz, uzlaşmacı, statükocu bir düzen partisi gibi değil, devrime öncülük edecek savaşı bir parti olacaktır.

Her koşul altında yasallaşmak için burjuvaziden icazet dilenen, mücadelesini burjuva demokrasisinin sınırları dışına taşımayan her türlü reformist parti ile mücadele edecektir. Sosyalist demokrasinin işleyişindeki tıkanıklığı sözde açmak için, Troçkizmin cephaneliğinden yararlanarak sosyalizm şartlarında çok partililiği savunulara karşı çıkacaktır..

Bizim partimiz halkımızın örgütlü gücü, emperyalizme ve oligarşiye karşı bir savaşı örgütü, halk devriminin öncü, devrimci halk iktidarının sosyalizme ve sınıfsız topluma ilerleyişin motoru olacaktır.

Bizim partimiz, Türkiye'nin şartlarında yaratılan Marksist-Leninist savaşı bir parti olacaktır. •

Yeni tipte Leninist parti ile klasik Leninist parti arasındaki en önemli fark, yeni tipte Leninist partinin örgütlenme ilkesinin politik-askeri birlik ilkesi olmasıdır. Bu örgütlenme ilkesi, yeni-sömürge ülke koşullarında temel mücadele biçiminin silahlı mücadele olmasının sonucudur.

nüp duruyorlar. Kitleler edebiyatını dillerinden düşürmedikleri halde, kitlelerin dışındadırlar.

Biz böyle daha baştan ölü doğmuş partiler kurmayacağız. Bizim kuracağımız parti sınıf mücadelesinin her alanında kitleleri devrim mücadelesine çekmek için savaşan bir parti olacaktır. İşçi ve emekçi sınıflara güven verecek, devrim umudu aşılayacak, kitleleri silahlandırıp savaşa ve iktidarı almaya hazırlayacak bir parti olacaktır.

Bizim partimiz silahlı mücadelelenin temel olduğu ülkemizde askeri alanı da içinde taşımak zorundadır, bugün ülkemizde parti, sınıf mücadelesi emperyalizme bağımlılıktan, faşizmin baskı ve terörünün varolmasından dolayı daha baştan politik ve askeri bir örgüt olmak zorundadır.

Biz, silahlı mücadeleyi hayata geçirecek, kitleleri politik kitle mücade-

zorundadır. Partileşme sürecinde merkezîyetçilik ilkesi kendi örgütsel özgünlüğü içerisinde egemen olmak zorundadır. İdeolojik birlik sağlamak ve kadrolaşma olarak da tanımlanan bu süreçte, savaşı bir partiye uygun örgütlenmeler oluşturulacaktır.

Partileşme süreci her şeyiyle kendisini devrime adanmış, özverili kadroların birikiminin sağlanmasına ihtiyaç duyuyor. Kadroları birbirine yoldaşça ilişkilerle bağlayan, soyut tüzüklere ve başka ülke partilerinden kopye edilmiş programlara sarılmayan, onları sadece bir deney olarak kavrayan bir parti olacaktır. Onları birbirine bağlayan, mücadele içerisinde yaratılan devrimci gelenekler, değerler, ilkeler ve devrimci yaşamın bir yaşam felsefesi olarak benimsenmesidir.

Bizim partimiz her kongrede veya konferansta merkez komitesi

DİPNOTLAR

- 1)Stalin, Örgütlenme üzerine, S.: 165
- 2)Lenin, Aktaran Stalin, Leninizmin İlkeleri, Sy:113
- 3)Lenin, Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi
- 4)Lenin, Örgütlenme Üzerine, S.:118
- 5)Age,S.:117-118
- 6)Mao, Yeni Demokratik Devrim, Sy:9
- 7)F.Castro, Castro Konuşuyor, Sy:11
- 8) Nikaragua, Sandinist Halk Devrimi, Sy:45
- 9)Lenin, Bir Adım İleri İki Adım Geri, Sy: 199-200
- 10)Lenin, Age, Sy:228
- 11)Lenin, Aktaran W.Pomeroy, Gerilla Savaşı ve Marksizm, Sy:93
- 12) Anti-emperyalist, anti-oligarşik devrimde Proletarya partisi iktidarı ele geçirdiği çeşitli halk kesimlerinin örgütleriyle iktidarı paylaşmak zorunda kalabilir. Bu nesnel bir durumdur.

Sosyalist dünyada bugün Marksist-Leninist teori, ideoloji, politika, ilke, değer ve geleneklerle bağdaşmayan, Marksizm-Leninizmin önüne koyduğu yeni bir dünya hedefiyle, sınıfsız topluma ulaşma amacıyla çelişen olaylar yaşanıyor.

Bu olaylar bir yerde, emperyalist dünyanın sosyalizme karşı yönelttiği yalan ve demagojilerle, adice karalamalarla örülmüş ideolojik, politik saldırılarına arayıp da bulamadığı değerde büyük bir kaynak yarattı. Bu olaylar emperyalizmin ideolojik-politik saldırılarına aynı koro da katılan sabık Marksistlerin eleştirileriyle de birleşince, sosyalizmin ne olup olmadığı, Marksizm-Leninizmin neleri başardığı adeta bu kesimlerce "tartışılır" hale getirildi. Ve Marksizm-Leninizmin hedefine ulaşip ulaşamaması konusunda burjuva cephesinden bir kuşku ve güvensizlik sürekli pompalandı, canlı tutuldu.

Ama önemli olan burjuvazinin bu yola başvurmaması değil, sosyalist dünyada, sosyalizmin geleceğine ilişkin yaratılan kuşku ve güvensizliktir. Sosyalist dünya, bugünkü süreçte her zamankinden daha çok içerden hançerleniyor. Emperyalizmin ideolojik saldırısına, giderek sosyalist cepheden bir ideolojik saldırının eşlik etmesi, konunun gelinen noktada Marksist-Leninistler açısından kazandığı ciddiyeti gösteriyor.

Daha somut ifade edilirse, sosyalizme yönelik ideolojik saldırıların solda yankı bulması saldırının gücünü gösteriyor. Bu güç, sosyalist dünyada tartışmasız etkileri olan, sosyalizmin iki büyük gücünde (Sovyetler Birliği ve Çin) ortaya çıkan ve onlardan tüm sosyalist dünyaya yayılan politikarlardan ve bu politikaların sorunlar karşısında çözümsüzlüklerinden kaynaklanıyor.

Sosyalist devrimini yapmış birçok ülkenin. Marksist-Leninist sağlamlıklarını, saflıklarını, yaratıcı ve devrimci ruhunu koruyamamaları, proletarya partilerinin sağa sola sapmaları sonucu sorunları birikti ve birçok noktada sosyalizmi yıpratıcı tıkanıklıklar haline dönüştü. Sorun bu kadarla kalmadı. Daha kötüsü, bu çözümsüzlükler karşısında sosyalist güçlerin ve proletarya partilerinin bu tıkanıklıkları açacak formülleri ve yöntemleri, sosyalizmin dünyanın yansına yakınında uygulanan 70 yıllık deneyimi içerisinde arayıp bulacakları yerde, daha da sağa kayarak kapitalist reçetelere yeniden başvurmakta aramalarıdır.

Açıkçası, sosyalist dünyada, burjuva liberalizmine kapıları açan reform rüzgarları esmeye başladı. Piyasa ekonomisi, bireysel zenginleşmeye öncelik tanıma, kâr ve rekabet hırısı, maddi özendirme yöntemlerinin artışı; "demokratikleşme" adına çok partilliliğe, bağımsız sendikalaşmaya, burjuva parlamenterizmine dönüş yolunu açma; "dışa açılma", "modernleşme", "yeni teknolojileri getirme" adına sosyalist ekonomiyi açgözlü emperyalist tekellerin yatırım yapacakları kadar elverişli alanlar haline getirme çabaları, sosyalizmin tıkanıklıklarını açacak yöntemler olarak görüldü. Sosyalist değerler, ilkeler, bu kapitalist yöntemlere bulaştırıldı. Marksizm-Leninizmin saflığı bozuldu. Sosyalist değerler yozlaşmaya, gelenekler unutulmaya başlandı. Kısacası kapitalizm bütün pis-

ÇÖZÜM 32

SOSYA SORUNLARI SOSYALİ

liklerini, çürüme ve kokuşmasını, bunalımının sonuçlarını bu ekonomik politik reçetelerle birlikte sosyalizme taşıdı. Ve sosyalist değerlerden çok şey alıp götüren ve liberal çözümlerde ısrarlı olundukça da götürecektir olan yolsuzluk, rüşvet, adam kayırma, bireysel zenginleşme hırısı, lüks yaşama tutkusu ve kapitalist değerlere özenme gelişti.

Kapitalist dünyayı yıkıma uğratan ve altyapısından üstyapısına derinden sarsan 1929-1933 dünya bunalımından hemen hiç etkilenmeyen, kapitalist dünyada üretim gerilemeleri ve yıkımlar yaşanırken, tarım ve sanayide dengeli bir biçimde dev adımlarla ilerleyen güç Sovyetler Birliği'ydı. Sosyalist dünya; bunalım, üretimde gerileme, yıkım, enflasyon, işsizlik diye bir şey tanıımıyordu. Stalin "Bizim rejimimiz bu hastalıklara yakalanmaz. Çünkü iktidar bizim elimizdedir. Çünkü biz ekonomiyi planlıyoruz" derken bu farkı ifade ediyordu. Merkezi planlamayla işsizliği, rekabet anarşisini ve enflasyonu yenen sosyalist dünyada bu tür hastalıklar ortaya çıktı. Kapitalist dünyadan alınan yöntemlerle sosyalist ilerlemenin önündeki engellerin aşılabacağı sanılırken, yeni engellerle karşılaşıldı. Çözümsüzlüklere uygulanan yanlış politikalar, yeni çözümsüzlüklerin kaynağı oldu ve çö-

LİZMİN NİN ÇÖZÜMÜ ZİMDEDİR-İ

Arif SOYLU

züksüzlüklerin sınırlarını genişletti.

İçte, sosyalist ekonominin inşası için kültür devriminin kesintisiz sürdürülmesi ve sosyalist insanın yaratılması görevinin öne çıkarılması yerine, ekonomizmin sığ düşüncelerinden hareketle "daha çok sanayileşme ve daha çok makineleşme"nin öne çıkarılması, kolektif ilişkilerin zayıflatılması, devrimci dinamizmin giderek köreltilmesi ve insanların hantallaştırılması, bireycilik... Ya da zaman zaman salt politikayla, ideolojiyle insanların kararlarını doyuracağını sanan çocuklukların yarattığı boş hayaller...

Dışta, enternasyonalizmin devrimci kardeşliğini, dostluğunu, sosyalist güveni güçlendirip, halkların mücadelesini ve devrimleri desteklemeyi başat politikalar haline getirmek yerine; pragmatizm, büyük ulus şovenizmi ya da "tek sosyalist ülke" milliyetçiliği, dargörüşlülüğü, sübjektivizm, içe kapanma, ideolojide suni ayrımlar yaratmak ve uluslararası politikalarda düşman kardeşler pozisyonuna düşmek gibi yanlış ve sosyalizmle çelişen politikaları sosyalizm adına uygulamak.

Daha da ilerisi, sosyalist halklar, güçler ve partiler arasında zorlama, tepkisel düşmanlıklar yaratmak, çatışmalara girmek; adeta "enternasyonalizm yoktur ve ol-

mayacaktır" düşüncesini yayan emperyalist beklenti ve demagojik propagandaları haklı çıkarırcasına, enternasyonalizmi geliştirici devrimci girişimlerin öncülüğüne soyunmamak; emperyalizm karşısında savunmaya geçmek, devrimlerden uzak durmak anlamına gelen "barış") korumayı her şeyin önüne koymak, emperyalizmi çöküşe götürecek çelişkilere çözüm aramak ("tek dünya sistemi" görüşleri vb.), burjuvaziye doğrultulan silahların indirilmesi çağrıları, uzlaşma, olaylara sınıfsal değil salt insansal açıdan bakmaya başlamak...

Tüm bunlar: Marksizm-Leninizmin değil ama. Marksizm-Leninizmi, emperyalist ülke ve güçlerin kabul edeceği noktaya kadar revizyona tabi tutmanın ve temel ilkelerin ve değerlerin bozulmasının sonuçlarıdır. Bu ise pratikte toplumsal gelişmeye bürokratlaşma, işsizlik, rüşvet, milliyetçilik, bireycilik vs. biçimlerinde çok yönlü yansımıştır.

Bir bunalımı atlatabadan peşinden bir yerlisiyle sarılan, insanı topluma yabancılaştıran ve inşam değerleri sömürü, kâr ve açgözlülükle ezip gecen, insanlığa verecek hiçbir şeyi kalmamış olan kapitalizmin hamileri, sosyalist dünyada, kendi durumlarına benzer çözümsüzlükler ve olumsuzluklar gördükçe zafer çılgınlıkları atıyorlar. "Vietnam, Sovyet, Çin, Etopya, Polonya, Macaristan halklarının özgürlük mücadeleleri"ne (1) kesin destek vaadediliyor. Boğazına kadar pislik ve çirkefe batmış kapitalizme herhalde sosyalist ülkeler tarafından bugüne kadar böyle büyük bir iyilik yapılmamıştı! Sosyalist dünyadan uzatılan yardım eli. kapitalist dünyada çılgınca bir sevinç yarattı. Boş bir umut olsa da halkların kafasını bulandırmak, tatlı kârlarıyla biraz daha safahat sürmek için kapitalist dünyanın sözcüleri, ideologları ve bu dünyayla göbek bağı olan aydın bozuntuları; sosyalizmi bir cennet sanıp hayal kırıklığına uğrayan Marksizm örnekleri, hepsi birden "sosyalizmin iflas ettiği"ni. "Marksizmin öldüğünü" haykırıyorlar. Sosyalist dünyada sınıfsız topluma doğru -yöneleneceği yerde, kapitalist uygulamalardan medet ummanın, can çekişen emperyalist kapitalizme taze bir kan olduğu artık saklanamaz bir gerçek. Oysa uygulanmayan bir Marksizm-Leninizm ölmez!

Gorbaçov'un açıklık ve yeniden yapılanma politikalarına, ekonomik politik reformlarla kapitalist unsurları sosyalizme yamamasına, aynı yolda daha önce yürümeye başlayan Deng'in piyasa ekonomisine ve bireysel zenginleşmeyi toplumsal zenginleşmenin önüne koymasına. Çin'in kapılarını emperyalistlere ardına kadar açmasına en büyük alkış, ezilen halklardan değil emperyalistlerden geliyor. Kapitalist reçetelerin, sosyalist yoldan kapitalist yola savurduğu Macaristan'a emperyalistler kucak açıyor. AET'ye katılma davetiyesi çıkarıyor. Avusturya. Macaristan'la arasındaki tel örgüleri kaldırıyor. Dayanışma'ya iktidar yolunu açan Polonya yönetimine her türlü ekonomik destek ve yardım sunuluyor. ABD Başkanı Polonya ve Macaristan parlamentolarında kendi evindeymiş gibi rahatça konuşuyor, reformlara ve reformculara destek vaadiyle birlikte, daha

ileri gitmeleri için övgüler diziyor.

Emperyalizm restorasyon beklentisi içerisinde, bütün dikkatlerini Gorbaçov ve Deng üzerinde; Macaristan ve Polonya'daki giderek kendisine yaklaşan anti-sosyalist değişimlerde topluyor. Emperyalizm sosyalist dünyadan önemli bir şeyler koparmayı umuyor. Somut gerçeklere bakıldığında pek haksız da sayılmaz! Polonya, Macaristan, Çin, Sovyetler Birliği, henüz hiçbirini kaybetmemiş değil. Ama buralardaki olumsuz gelişmeler haklı olarak emperyalizmin iştahını kabartıyor. Gelişmeler tüm sosyalist ülkeleri kapsamadığı gibi, olumsuzlukların içinden, her sosyalist ülkenin ve gücün kendi ayakları üzerine basması gibi olumluluklar da geliyor. Buna bağlı olarak birçok parti "konsolosluk" olmaktan çıkma yönünde adım atıyor ki bunlar sevindiricidir.

HATALARIYLA SORUNLARIYLA VE KAZANIMLARIYLA SOSYALİZM KAPİTALİZMİN TEK ALTERNATİFİDİR

Marksizm dünyayı yorumlamakla kalmadı, dünyayı değiştirmeye de yöneldi. Sınıf mücadelesi tarihinde yeni bir çağa damgasını vurdu. Ezilen ve sömürülen sınıflara iktidar yolunu gösterdi. Marksizmi emperyalizm çağında geliştiren Lenin "çağımız proleter devrimler çağıdır" dedi. Emperyalizm aşamasında kapitalizm, "çürüyen ve tarihsel olarak ömrünü doldurmuş bir sistem haline döndü" dedi. Kapitalist dünyayı, proletarya ve ezilen halkların sosyalizmle değiştirmesinin artık pratik bir sorun haline geldiğini ortaya koydu. Toplumsal pratik Lenin'i haklı çıkardı. Lenin'in bilimsel öngörülleri gerçekleşti. Kapitalist dünyanın sömürü zincirleri kırıldı. Büyük Ekim Devrimi'yle ilk kez işçiler, yoksul köylüler ve ezilen halklar iktidar oldular. Kendi geleceklerini kendi ellerine aldılar. Ekim Devrimi'nin açtığı yoldan ilerleyen halklar, kendi ülkelerinin devrim-sosyalizm yolunu, kendi özgün koşullarında, kendileri yaratarak emperyalizmin boyunduruğunu birbiri ardına kırdılar.

Çağın bir diğer büyük devriminde, feodalizmin uyumsuzluğu, cehaleti ve sopası altında açlık ve sefalet içinde yaşayan 600 milyon Çinli, emperyalizmi kovarak feodalizmin gerici kabuğunu parçaladı. Özgürlüğünü kazandı. 20. yy'ın sonlarına gelindiğinde, dünyanın yarıya yakını yeni bir dünyada saf tuttu. Ne Rusya'da "Çarlığın halklar hapishanesi" kalmıştı, ne de milyonlarca insanın kıtlıktan ve açlıktan, cehalet ve sefalet içinde yaşaması ve ölmesi duyuluyordu... Ve ne de bu ülkelerde sırtını Çarlığa ve feodal despotluğa dayamış bir avuç kapitalist ve toprak ağası asalak vardı.

Evet sonuçta Marksizm bilimsel öngörülleri gerçekleştirdi ve dünyayı değiştirdi. Emekçi sınıfları, sınıf mücadelesi sahnesinde başka sınıflara figüranlık yapmaktan başrole çıkardı. Hiçbir ideoloji ve sistem ezeni de ezileni de ortadan kaldırıp halkları Marksizm ve sosyalizm kadar eşit ve özgür bir temelde, gönüllü olarak birleştirip yeni bir dünyanın kuruluşuna yöneltmedi. Sovyet iktidarı halklar hapishanesini yüz'ün üzerinde halkın özgürlükler ülkesine çevirdi. Hiçbir sistem, emek sömür-

rüsünün her biçimine son verip emeğin yaratıcılığını sosyalizm kadar özgürleştiremedi. Dünyanın ve toplumsal emeğin yarısının sahibi olan kadınları, üretim dışına itilmekten, ev köleleri olmaktan kurtarıp, toplumsal saygınlığına kavuşturamadı. Sovyet iktidarı burjuva devriminin kadınlara 130 yılda kazandırdığı özgürlükten çok daha fazlasını 2,5 yılda sağladı.

Sosyalizm çok büyük projeler gerçekleştirmiştir. İnsınlık tarihinin en bilinçli, katılımlı kitle eylemleri sosyalizm bayrağı altında gerçekleşti. Kapitalizmin ekonomik anarşisine, sosyal yıkımına son verip ilk planlamayı sosyalizm başardı. Milyonlarca insanı yıkıma uğratan, açlık ve sefaletle karşı karşıya getiren, işsiz ve topraksız bırakan kapitalizmin bunalımı, artık sosyalizmde yaşanmıyordu. "Emek kahramanlığı", emek yaratıcılığının sınırsız özgürlüğü sosyalizmin doğal sonucuuydu. Kapitalizmin yüz yılda gerçekleştirebileceği sanayi ve tarım projelerini, sosyalizm on yıllara sığdırdı. Paylaşım savaşından ve iç savaştan geçmiş, emperyalist işgal yaşamış Rusya'da, milyonlarca işçi ve köylüyü sosyalist sanayi-leşme ve tarımda kolektifleştirmeyle harekete geçiren

Emperyalizm restorasyon beklentisi içerisinde; bütün dikkatleri Gorbaçov ve Polonya'daki giderek kendisine yaklaşan anti-sosyalist değişimlerde topluyor. Emperyalizm sosyalist dünyadan önemli bir şeyler koparmayı umuyor.

sosyalizmdi. Yeni bir ülkeyi, kapitalizmin düşünce ve alışkanlıklarından sıyrılmış yeni insanları yaratan; geri Rusya'yı 20 yılda sanayi gücü olarak kıta Avrupası'nda birinci sıraya ve dünyada ikinci sıraya yükselten sosyalizmdi.

Açlıktan sokaklarda ölen, çekçeklerde hayvan yerine konan, "buraya Çinliler ve köpekler giremez" yazılılarıyla aşağılanan Çinliler, sosyalizmle ulusal onurlarını kazandılar. Proleter kültür devrimi yarattılar.

Sosyalizmin başarıları bunlarla sınırlı kalmadı. Sosyalizm kapitalist dünyanın çehresini de değiştirdi. Sosyalizmin işçi ve emekçi kitleler ve halklar içinde kazandığı saygınlıktan ve prestijden etkilenen kapitalist sistem, sosyalizmin başarılarını örnek alarak, çökmekte olan düzenini korumaya çalıştı. Ve sosyalizmin gelişen gücü karşısında, bunalımını biraz olsun hafifletebilmek için sosyalizmin başarılarından etkilendi ve yararlandı. Örneğin, sosyalist planlama ile aynı şey olmasa da planlamayı gündeme getirdi; piyasa ekonomisinin anarşisini, ekonomik ve sosyal yıkımını sınırlandırmaya çalıştı. İşçi ve emekçi sınıfların toplumsal muhalefetiyle sosyalizmden aldığı "sosyal devlet"olgusunu kendi düzenine ya-

mamaya çalıştı. Sosyalizm her şeyiyle tarih sahnesine çıktıktan, kendisini tehdit eder duruma geldikten sonra, kapitalizm, sosyalizmin başarılarına bakarak kendisine yeni çıkış yolları, nefes boruları aradı.

Sosyalizm her şeye rağmen geliyor, güçleniyor. İnsanlığın önüne yeni ve sömürsüz bir dünyanın ufuklarını açıyor. Kapitalizm, nesnel ve tarihsel gerçekliğin sonucu olarak proletarya devrimleriyle yerini karşıtı sosyalizme terk ediyor. Sosyalizmin, bütün eksikliklerine, hatalarına, henüz önüne koyup da çözemediği sorunlarının varlığına karşın, bunlar, kapitalizmin yerini alacağı gerçeğini değiştirmiyor. Bugün sosyalizmin sorunlarına bakarak, sosyalizmi ve Marksizmi yargılamaya kalkmak, sosyalizmin kapitalizme tarihsel üstünlüğünü görme-mektir. Bir geçiş toplumu olarak sosyalizmin sınıfsız topluma varıncaya kadar, çeşitli sorunlarla karşılaşacağı, düz bir hat izlemeyeceği gerçeğini kavramamaktadır.

Kapitalizmin bireyciliğiyle, ekonomik ve sosyal yıkımıyla, anarşisiyle ve bunalımlarıyla bugün, insanlığın temel sorunlarını çözemediği anlaşılmıştır. İnsanlığa sunabileceği bir alternatif kalmamıştır. İnsani ve toplumsal

Marksist-Leninistler, emperyalistler şöyle diyor böyle diyor diye salt karşı-devrimin söylemlerinden yola çıkarak teori üretmez, davranış belirlemezler. Emperyalistlerin yaratmak istediği karamsar dünya tablosuna 20 yıldır fırça sallamışsak, biraz durup düşünmenin zamanı hâlâ gelmedi mi?

olan her şeyi çürüten, yozlaştıran, çirkinleştiren kapitalizm neyi çözümleyecektir? Dünyanın sorunlarını sosyalizmin kolektifliği, kitleleri fedakarca, bilinçle harekete geçirebilme yeteneği, kitlelerin gücüne ve yaratıcılığına güvenmesi çözebilir. Evet bugün altını çizmek gerekir ki, eksiklikleriyle, hatalarıyla, yaptıkları ve yapamadıklarıyla sosyalizm, tarihsel olarak ömrünü doldurmuş olan kapitalizmin tek alternatifidir. Sosyalizm henüz varamadığı ideallerine, kapitalist bataklığı tamamen kurutarak, kendi sorunlarını düşe kalka kendi gücünü kullanıp çözerek varacaktır. Sosyalizm kendi sorunlarını çözecek kadar güçlü dinamiklere sahiptir.

Kapitalizm bugün bu düzeyine tam dört yüz yıl sonra ulaştı. Özgürlük, demokrasi, eşitlik vb. ideallerinin, halk kitleleri açısından tamamen biçimsel bir anlama geldiği gerçeği bir yana, değerlerini, kültürünü, ekonomik ilişkilerini kabul ettirebilmesi için yüzyıllar geçti.

Sosyalizm tarih sahnesine bir sistem olarak çıkması-nın üzerinden henüz 70 yıl geçmiştir. Sosyalizm kapitalizmin bataklığından çıkıp yükseldi. Sosyalizmin, kapitalizmden arta kalan düşünce, davranış, alışkanlık ve kültür artıklarını, yerleşmiş değerleri ve gelenekleri, emper-

yalizm hâlâ dünya üzerinde bir güç olarak varlığını korurken; sosyalizme karşı en aşağılık ve rezilce çarpıtma ve saldırılarını sürdürürken; 70 yıl gibi bir sürede sökülüp atmasını ve önüne koyduğu lekesiz, pürüzsüz yeni bir dünya hedefine varmasını beklemek saf bir idealizmdir. Aksi, sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik değişmeler arasında bire bir ayniyet arayan mekanik materyalist anlayışların ürünüdür. Bu türden burjuva anlayışlara Türkiye solundan, ürettikleri ya da ithal ettikleri çeşitli teorilerle objektif olarak prim verenler, ne yazık ki hiçbir zaman eksik olmadı.

SOSYALİZMİN SORUNLARI, SOSYALİZMİ İNKAR TEORİLERİNE VARDIRILMAMALIDIR!

Türkiye solunda da bugün bazıları "proletarya ele ge çirdiği tüm iktidarları birer birer yitirmişti" diyerek, emperyalistlerin "sosyalizm öldü, artık yaşamıyor" propagandalarına objektif olarak soldan destek vermektedirler. Teorisini yapanların dahi artık adını anmadığı ve tamamen tepkiselliğin ürünü olan teori kalıntılarıyla (sosyal emperyalizm, sosyal faşizm) günümüz gerçekliğini açıklamaya çalışanların da geldiği nokta, ne yazık ki objektif olarak, artık sosyalizmin yeryüzünde yaşamadığını ispat etmek (!) çabası olmuştur, Lenin, "Çağımız proleter devrimler çağıdır" derken, kimilerinin ısrarla vazgeçmedikleri "hiçbir sosyalist ülke yoktur" tekerlemelerine rağmen Leninistliği kimseye bırakmamalarını ise anlamak gerçekten güçleşiyor.

Günümüzde hiçbir sosyalist ülke yoksa, sosyalizm bugüne kadar insanlığa bir umut, bir kurtuluş yolu olmamış demektir. Bunlara göre Çin karşı-devrimci, Sovyetler kapitalist, Küba küçük burjuvalar ülkesi vb, vb... Ne kaldı geriye? Doğunun "özgürlük savaşçıları" Afganistan mücahitleri, milyonlarca Kamboçyalının öldürülmesinden sorumlu olan Kızıl Kmerler Batının gözdesi Dayanışma, Çin'de büyük bir sevinçle karşıladıkları burjuva talepli öğrenci ayaklanması mı? Ezilen halklara bunlar mı umut ışığı görüyorlar? Bu tespitleri yapanların, günümüz sosyalizmine başarı ve başarısızlıklarda bir bütün olarak "var olan sosyalizm" diye burun kıvrırlardan ne farkları kalıyor? Ya da "hiç sosyalist ülke yok, hepsinde geriye dönüş oldu" propagandasıyla, emperyalistlerin, gericiilerin karşı-devrimci ideolojik saldırılarının yarattığı sonuçlardan, hangi farklı sonuçları elde ediyorlar? Bu görüşlerinde ısrar edenlere şunu sormak gerekir: Madem 70 yıllık bir geçmişe sahip sosyalizm insanlığa ve emekçi halklara, proletaryaya bir şey veremedi yıkıldı ve yerine yeniden kapitalizm geldi ise, yarı-n sizin kuracağınız sosyalizmin yaşayacağını ve bir kurtuluş umudu olmasının garantisi nedir? Bu kesimlerin bu ve benzeri sorulara verebilecekleri yanıtları yoktur. Elbette Marksist-Leninistler, emperyalistler şöyle diyor böyle diyor diye salt karşı-devrimin söylemlerinden yola çıkarak teori üretmez, davranış belirlemezler. Emperyalistlerin yaratmak istediği karamsar dünya tablosuna 20 yıldır fırça sallamışsak, biraz durup düşünmenin zamanı hâlâ gelmedi mi? Objektif olarak karamsarlık

ÇÖZÜM SOSYALİZMDE



Sosyalizm bir süreç olarak kavranmalı Polonya'da olduğu gibi revizyonist politika sonuçları sosyalizme mal edilmemelidir.

yaymanın ve bunda ısrar etmenin sonu buraya kadar varıyor, varacaktır.

Diğer yandan sosyalizmin proletarya ve ezilen dünya halklarına kazandırdığı tüm değerleri gözardı eden "var olan sosyalizm" teorisi de farklı bir işlev görmemiştir. "Var olan sosyalizm" de küçük burjuva sosyalistlerinin, sosyalizmi bir süreç olarak değil de, bugünden yarına hemen kuruluvorecek bir sistem olarak kavramalarının, kitabi sosyalizm anlayışlarının, hayatın gerçekleri karşısında hayal dünyalarıyla birlikte yıkılmasının ürünüdür.

"Var olan sosyalizm" kavramı sosyalizmin sorunlarını anlamada yeterli olmadığı gibi, üstelik kitlelerin kafasını bulandırmaktadır. Teoride öngörülen sosyalizmle (ideal olan), gerçeklikte var olan karşılaştırılarak, gerçeklikteki yanlışlar sonucuna varan mekanik, toptancı mantık, gerçekliğe ışık tutmaktan uzaktır. Bu mantık, teori ile pratik arasında ayniyet arayan -ki aramak gerekir- ama bulamadığında, pratiği teoride öngörülene dönüştürme çabasını sürdürmek yerine "yanlıştır" deyip işin içinden sıyrılıvermektedir. Böyle davrananlar, sosyalist sistemdeki var olan tüm olumlu gelişmeleri ve yaratılan değerleri ve gelenekleri de reddediyorlar. Marksist-Leninist politikaları, enternasyonalizm örneklerini ve diğer olguları bir çırpıda yadsıyorlar. "Var olan sosyalizm" kavramı adı altında, sosyalizmi örgütlemeye ve Marksist-Leninist politika ve ilkeleri benimseyip benimsememe, daha da önemli uygulayıp uygulamama konusunda, birbirlerin-

den farklı gelişme düzeylerini temsil eden tüm sosyalist ülkeler, birbirinden farklı günah ve sevaplarıyla bir araya konulmaktadır ki, bu bile başlı başına nesnel bir değerlendirme olmaktan uzaktır. Örneğin, en azından, bu kavramla Küba ile Polonya ve Macaristan aynı kefeye konmaktadır. Böylece sosyalizmin kapitalizme karşı kazandığı somut kazanımlar bir kalemde reddedilmektedir.

Günümüz sosyalizminin gerçekliği, bu nedenlerden dolayı var olan sosyalizm-var olmayan (teorideki) sosyalizm kriterleriyle değil, ama sosyalizmin pratikteki örgütlenmesini Marksizm-Leninizmin şaşmaz temel ilkeleriyle karşılaştırmayı ihmal etmeyen, Marksizm-Leninizmi uygulayıp uygulamama, Marksizm-Leninizmden sapmalar ve bunlara karşı oluşturulan devrimci politikaların varlığı yokluğuyla açıklanabilir. "Sosyalizmin neresindeyiz?" sorusu ancak böyle yanıtlanabilir. Aksi halde "var olan sosyalizm" toptancı kavramının içerdiği yadsıma ve bu yadsıma dolayısıyla bu görüşte ısrar edenler, "sosyal emperyalizm-faşizm", "bürokratik-totoliter-revizyonist-burjuva diktatörlükler kavramlarında diretenlerin, bu kavramlar etrafında ördükleri teorilerin gördüğü işlevden farklı bir işlev yüklenemezler.

Proletarya diktatörlüğünü ise, "totaliter", "bürokratik", "despotik" diyerek, sınıfsal özünden değil de biçimindeki benzerliklerden yola çıkarak, burjuva demokratik ya da faşist diktatörlüklere benzetmek çabaları da, yukarı-

daki bakış açısının bir başka kategorideki uzantısıdır.

Bugün gelineen noktaya bakarsak, sosyalizmi başarı- siz ve ideallerini gerçekleştirememiş olarak ilan edenler- den kimileri de, bunun bütün sorumluluğunu, proletar- ya diktatörlüğüne bağlıyor ve bu nedenle proletarya diktatörlüğü uygulandığı için sosyalizm bunalıma girdi diyorlar. Şu gerçeğin altını tekrar tekrar çizmek istiy- roz: Proletarya diktatörlüğü Marksizm-Leninizmin teme- lini oluşturur. Marksizm-Leninizmden bu teori çekip alın- dı mı Marksizm-Leninizm çöker. Ve proletarya diktatör- lüğünü kabul etmeyen bir "Marksizm" Marksizmden başka herşeydir. Ancak sınıflar mücadelesini, kaçınıl- maz olarak proletarya diktatörlüğüne kadar götürülen Marksisttir. Dolayısıyla hem proletarya diktatörlüğünü yadsıyan, hem de sosyalistliği kimseye bırakmayanlarla tartışma, sosyalizmi sosyalizm yapacak çözümlerin tartı- şıldığı Marksistler arası bir tartışma değildir. Proletarya diktatörlüğünü ve son tahlilde Marksizmi yadsıyarak - sözde ne kadar keskin ve "bilimsel" yetkinlikte sosyalist geçinirlerse geçinsinler-sosyalizmin sorunlarına çözüm aranamaz.

"ÇOK PARTİLİLİK" VE "PARTİDE ÇOK KANATLILIK" SORUNLARIN ÇÖZÜM YOLU DEĞİLDİR

Bugün sosyalizmin sorunlarının tartışılması, bazıların- ca, sosyalizm öğretisinin temel bazı konularının tartışıl- masına kadar vardırılmıştır. Kimi, tüm sorunların kayna- ğını "tek partililik"te, kimi tek partide "çok kanatlılığın ol- mamasında", kimi "parti diktatörlüğünde" arıyor! Sosya- list demokrasiyi yeniden "keşfediyor" ve tartışıyor. Ve bunu 70 yıllık sosyalizmin inşa pratiğini sosyalist de- mokrasiinin normlarını çarpıtarak yapıyor. Sonuçta bu anlayışlar da proletarya diktatörlüğü ve onun teori ve pratiğiyle çelişen anlayışlardır. Proletaryanın sosyalizm- de iktidarı hiçbir parti ile paylaşmayacağı gerçeğine kar- şın çok partililiği savunmak; proletarya demokrasisine değil, burjuva demokrasisine doğru adım atmadır. Bu- gün sosyalizmin sorunlarını proletarya diktatörlüğüne, politik yanıyla tek partililiğe bağlayıp da, çok partililiği çözüm olarak güdeme getirenlerin, nereye doğru sürük- lendiği ortada!

Proletarya partisinde çok kanatlılık sorununa farklı bakmak gerekiyor. Partide çok kanatlılık denilince "çok kanatlılık"ın havarilerince hemen Bolşevik Partisi'nin ör- gütlenme ve mücadele deneyi öne sürülüyor. Bolşevik- lerin ve Menşeviklerin iki hizip olarak 1903'den 1912'ye kadarki beraberlikleri, daha sonra Bolşevik Parti içindeki sol muhalefetin durumu buna örnek olarak gösteriliyor. Bolşevik Partisi'nin kendi özgül-nesnel ger- çekliğinden kaynaklanan bu geçici çok kanatlılık olgu- su, parti ve örgütlenme konusunda evrenselleştiriliyor. Öncelikle söylemek gerekir ki, Bolşevik Parti'nin bu öz- günlüğü evrensel bir şema olarak alınıp tekrarlanamaz. Bu kaba bir dogmatizmdir. Özgül koşulları ve tarihsel süreçleri ayırtlaştırmak, bu özgün deneyi her kapıyı açan bir anahtar olarak görmektir. İkinci olarak, çok ka- natlılık bugün kendi subjektivizmlerini ve sapkınlıklarını

kanıtlamak isteyenlerin öne sürdükleri gibi 1912 sonra- sında parti içinde hizipler özgürlüğü, hizipler koalisyo- nu demek değildir. Bloklaşmak, partinin irade ve eylem birliğini ortadan kaldırmak, partiyi, merkezi karar alma ve uygulama gücü olmayan gevşek bir örgütlenmeye dönüştürmek hiç değildir. Bolşevik Partisi, içinde çok kanatlılık gibi görünen şey, bağlayıcı karar alıncaya ve irade birliği sağlanıp hayata geçirilme aşamasına getiril- linceye kadar, tartışma ve eleştirilerin çeşitli gruplaşma- larla birlikte yoğun bir şekilde sürdürülmesidir. Grupla- rın eleştirilerini ve savundukları görüşlerini saklı tutarak, pratiği, irade birliğini engellememesidir. Bu demokratik işleyiş sınırlarının aşıldığı ve parti kararlarının bağlayıcılı- ğının kalktığı noktada, partinin irade ve eylem birliği tah- rip edilmiş olur. Ki, Lenin'in, irade ve eylem birliğini orta- dan kaldıran tavırlara ve gruplaşmalara en sert tutumu almış olması bununla ilgilidir. Ekim Devrimi öncesi parti- nin kararlarına karşı çıkıp, ayaklanma kararını açıklayan Kamanev ve Zinovyev'in partiden derhal atılmasını öne- ren Lenin'dir. Lenin, Brest-Litovsk anlaşmasını engelle- meye kalkan sol muhalefetle tüm bağların kesilip atıl- masını isteme noktasına gelmiştir.

Sonuçta, X.Parti kongresi, partinin birliğini koruma yönünde iyi niyetli olsalar bile, partinin pratik adımların- daki uyumluluğu zayıflatanlara, düşman güçlerin parti- ye yanaşıp karşı-devrimci amaçları için bu çatıktan ya- rarlanmasına yol açanlara, Kronştad ayaklanmasından sonra karşı çıkarak, fraksiyonların yasaklanmasını karara bağlamıştır. Bolşevik Partisi tartışma kulübü olmamıştır. Kaldı ki, RSDİP dünyada ilk proletarya partisi deneyidir denebilir. Lenin'in partisinden önce sağlıklı bir deney yoktur. Hiçbir proletarya partisi, Marksist-Leninist parti ilkelerinden sapmadıkça çok kanatlılık görüntüsü altında tartışma kulübü, fraksiyonlar koalisyonu ve blok- laşması olmayacaktır. Bu noktada bir gerçeği daha açıklamak gerekiyor. Çok kanatlılık ya da fraksiyonculu- ğun meşru görülmesi anlamında değil ama, devrimden sonra, proletarya partilerinde sınıf mücadelesinin aldığı yeni biçime göre, demokratik merkezîyetçiliğin tam an- lamıyla işletilmesi koşullarının güçlenmesiyle birlikte, proletarya partileri yeni bir görünüm alırlar. Parti içinde demokratik işleyiş, en geniş tartışma ve eleştiri ile birlik- te yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya sağlanır. Parti- nin tüm organlarına seçme ve seçilme, parti içi olağanlı- lık ve zorunluluk olur. Tartışma, eleştiri ve özeleştirinin zenginliği ve demokratiklik, görünüşte, birçok kanatlılık olarak aklanabilmektedir. Ama sürekli baskı, terör ve takip koşullarında (legal olarak yaşayabilecek demokra- tik koşulların olmadığı) faşist-gerici yönetimler altında parti, illegal örgütlenmek zorunluluğu bir yana, demok- ratik merkezîyetçiliği tam olarak uygulayamaz. Merkezi yan öne çıkar ve hatta öyle olur ki, çoğu kez askeri bir örgütlenmede olduğu gibi partinin merkezi kararları emir yerine geçer. Bolşevik Partisi'nde Şubat 1917 Dev- rimi'ne kadar, 1905 Şubat Devrimi dönemi dışında, de- mokratik yan yeterince işletilememiş, partide merkezi- yetçilik egemen olmuştur. Çok özgün bir gelişme ola-

ÇÖZÜM SOSYALİZMDE

rak Sovyetlerde, iç savaş döneminde parti kararları merkezi olarak alınmış ve tam bir askeri emir gibi uygulanmıştır. Marksist-Leninistler, bizim gibi sürekli baskı, terör ve takip koşullarında savaşacak olan bir partinin örgütlenme ve yönetim ilkelerinden, böylesi somut koşullara uygunluğu anlıyorlar.

SOSYALİZMİN SORUNLARI KAPİTALİST YÖNTEMLERLE ÇÖZÜMLENEMEZ!

Evet, hiç tartışmasız, sosyalizm 70 yılda proletarya ve ezilen halklara çok şey kazandırmıştır. Ama bu süreçte hatalar da yapılmıştır. Sosyalist ideallere ters düşen uygulamalara da düşülmüştür. İstenilen sonuçların elde edemediği, sorunların gerektiği gibi çözülmediği olmuştur. Bunların temelinde proletarya partilerinin Marksist-Leninist politikadan sağa ya da sola sapmaları vardır. Sosyalist dünya esas olarak sağ sapmadan, sorunların çözümünü kapitalist yöntemlerde aramaktan etkileniyor. Ve idealleri sağdan bulanıklaştırılıyor.

Sorunların özünde, kapitalist yöntemlerin ve önlemlerin, sosyalist dünyada üretici güçler teorisinin sosyalizmi modernleştirme, kapitalizmle yarışma adına fetişleştirilmesi, tek çözüm yolu olarak görülmesi vardır. Sosyalist dünyadaki bu durumu ne abartmak ne de küçümsemek gerekiyor. Sorunlar nesnel gerçekliği içinde ele alınıp çözüm yolları bulunmaya çalışılmalıdır. Sosyalizm kendi sorunlarını aşacak kadar dinamik, üretken ve gelişmeye açık bir toplumdur.

Sosyalistler hatalarından kurtulmak ve eksikliklerini kapatmak için sosyalist dünyadaki tüm deneyleri, değişimleri eleştirel bir gözle incelemelidirler. Sosyalist dünyadaki deneyleri taklit etmeden, olduğu gibi alıp kendi pratiğine uygulamaya kalkmadan, yaratıcılıklarını ve inisiyatiflerini kullanarak kendi program ve taktiklerini ülkelerinin toplumsal sürecinin karakterine göre kendileri çizmelidirler. Toplumsal süreçler farklıdır. Her ülkede sosyalist inşada karşılaşılan sorunlar farklıdır. Tarihsel aşamalar, halkların gelenek, görenek ve yaşam biçimleri, toplumsal örgütlenişleri farklıdır; sorunlarının çözümü de farklı olacaktır. Toplumsal süreçler, halkların karakterleri aynılaştırılmaz ve dolayısıyla sorunların çözüm yolları da aynı olamaz. Hazır reçetelerle ve şemalarla sorunlar çözülemez.

Öte yandan karşılaşılan sorunların çözümünde sosyalistlerin kapitalizmden alacakları bir şey yoktur, olmalıdır da. Sosyalistler sorunların çözümü için gözlerini sosyalist dünyanın 70 yıllık deney birikimine ve başarılarına çevirmelidirler. Sorunlarının çözümünü sosyalizmin içinde bulacaklardır. Che bu gerçeği somut ve açık olarak şöyle ifade ediyor: "Sosyalizmi kapitalizmden arta kalan çürümüş silahlarla (temel iktisadi çekirdek olarak meta, kâr yapma, bireysel maddi özendiriciler vd.) gerçekleştirmeye çalışmak gibi çılgınca bir düşünce insanı ancak ölü bir noktaya vardırır... Toplumumuzun maddi temeli ile eş zamanlı olarak komünizmi inşa etmek için yeni bir insan yaratmalıyız."(2)

Bugün her şeyden önce sosyalizm, yeni insan ilişkileri,

yeni bir kültür, ahlak anlayışı, sömürüyü doğuracak tüm ilişkilerin kaldırıldığı yeni ilişkiler, yeni bir bölüşüm ilişkileri ile daha eşit, daha özgür bir toplum yaratmalıdır. Makinalaşma, maddi istemlerin tatmini, sosyalizmin manevi değerleri üzerine çıkarıldığına geri ülkelerde sosyalizm kurulamaz, geliştirilemez.

SOSYALİZM KENDİ SAYGINLIĞINA KENDİSİ LEKE SÜRMEDİKÇE EMPERYALİZM BUNU BAŞARAMAZ!

Kapitalist sistem, sosyalizmin açıklarından yararlanıyor, sosyalizmin çözümsüzlüklerini kullanıyor, sosyalizmin mevcut sorunlarına kapitalist çözüm yolları aramasından güç alıyor. Marksist-Leninist politikalarından sapan ülkelerin uzlaşma köprüleri kurmaları sayesinde, kapitalizm, geçici soluklanmalar ve rahatlamalar yaratabiliyor. Bu, kapitalizmin devrimler yoluyla sosyalizme geçit verdiği gerçeğini değiştirmese de, kapitalizmin toptan çöküşünü ve dünya devriminin gerçekleşmesini, sınıfsız topluma ilerleme mücadelesini geciktiriyor. Kapitalizmin son on yıldır krizi derinleştiği, kitleler bunalımın tüm sonuçları karşısında kapitalist işleyişe karşı seslerini yükselttikleri halde, sosyalist dünyada ortaya çıkan tıkanıklıklar ve bunları çok iyi kullanması sayesinde emperyalizm, kendisine soluklanacak kanalları açabildi. Sosyalizm dünya halkları gözünde prestij ve saygınlığını kendisi düşürmedikçe, emperyalizmin bunu başarmaya gücü yetmez. Ama işte bugün, bazı sosyalist ülkelerde olduğu gibi, sosyalizm yüzünü kapitalizme çevirdiği noktada, bunu kendisi yapmış oluyor.

Barış, detant politikasının yanında ulusal kurtuluş savaşlarına yaklaşımdaki soğukluk, emperyalizmi rahatlatan politikaların başında geliyor. Ama kapitalist sistemi en çok rahatlatan şey; sosyalist dünyanın büyük bölümünde sağ ekonomist çizginin egemen olmasıdır. Kültürel değerleri de ihmal ederek, sosyalizmin üretici güçlerin sınırsız gelişmesine, sanayi ve tarımda üretimin artırılmasına indirgenmesi, kapitalizmle aynı yöntemlerle yarışa girip üstünlük sağlamaya kalkışılması politikalarından emperyalizm memnundur. Kapitalizme özgü koşullarda ve yer yer kapitalist yöntemleri devreye sokarak yarışa girmek, geline aşamada sosyalizmin tıkanmasıyla, sosyalist güçlerin ve genelde sosyalizmin prestij ve saygınlığına gölge düşürmekle sonuçlanmıştır. Bu sorunlar bugün "sosyalizmin kapitalizmden ne farkı var?" tartışmasını gündeme getiriyorsa, bu gerçeği enine boyuna incelemek zorundayız.

Sosyalizmin prestij ve saygınlığının yara almasında, Sovyet-Çin kutuplaşmasının ve bunların birbirlerini düşman görece kadar nesnellikten uzaklaşmalarının, Sovyetlerin Afganistan'a müdahalesinin, Polonya'da ordu darbesinin, Vietnam'la Çin'in sınır savaşına girmesinin, Pol Pot deneyinin, Macaristan'daki son gelişmelerin de payı olduğu bir gerçek.

Ama ne olursa olsun bunlar sosyalizmin sorunlarıdır ve sosyalizmin kuruluşunun düz bir hat izlemeyerek, sınıfsız topluma kolayca ilerlenemeyeceğinin kanıtıdır. Che'nin dediği gibi "yol uzundur ve bir kısmı hiç bilin-

memektedir". Bunları kendi nesnelliği ve tarihsellikleri içerisinde görmek zorundayız. Bunlar bir tek şey ifade ediyor ve kanıtıyor: Marksist-Leninist politikalar terk edilerek sosyalizm dışı yöntemlerle sosyalizmin sorunlarına çözüm aramak, bir ülke Marksist-Leninistlerini ancak sosyalizm imajını olumsuzlaştırmaya götürür; Marksist-Leninist politikaları sıkıca sarılmak ise gerçekten örnek bir sosyalizm deneyi yaratmakla sonuçlanır.

İşte bugün sosyalist dünyada üretici güçler teorisine bağlı gelişme bir yere kadar gelip tıkanıp kaldı. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere bazı sosyalist ülkelerde, ekonomik-sosyal sorunların çözülmediği ve sosyalizmin ilerleyişinin durduğu ortaya çıktı. Kitlelerin bilinçli bir şekilde sosyalizmin örgütlenmesine gönüllü ve kitlesel olarak katılımının sağlanması gerçekleştirilmeden, insanlar sosyalistleştirilip kapitalizmden kalan düşünce ve alışkanlıklarından tamamiyle arındırılmadan, sosyalizmin sınıfsız toplum yönünde somut ve ileri adımlar atamaya çağı anlaşıldı. Devrim yapmak önemliydi ama insanların devrimci ruhunu çelikleştirmeden, coşku ve inancını yükseltmeden devrim hedefine emin adımlarla ilerlemiyordu. İleri adımlar atarak gelişmek ise Marksist-Leninist politikalarla tavizler vererek değil, aksine Marksist-Leninist politikaları sıkı sıkıya sarılmakla mümkündür. Var olan kapitalist sistemden apayrı bir sistem ve değerler yaratılmadan, kitlelere nasıl apayrı, ideal bir dünya (sosyalizm) örneği gösterilebilir? Bunun üzerinde durmak gerekiyor.

Sağ ekonomist çizginin egemenliği altındaki komünist partilerin sosyalizmin gelişmesini durdurduğu ve giderek geriye çektiği, kazanılan başarıları kaybettirdiği ya da zedelediği, Gorbaçov'un SBKP'nin başına geçtikten sonra yaptığı açıklamalarla da bir gerçek olarak karşımıza çıktı. Bunlar Türkiyeli Marksist-Leninistlerin 20 yıldır söylediklerinin doğrulanması anlamına da geliyor.

Çin'de de parti, geçmişte parti ile sağ ekonomist çizginin temsilcisi olarak tescillenmiş olan Deng Şiao Ping'in iktidarıyla sağa çark etti. ÇKP, Deng ile birlikte, yıllarca karşı çıktığı ve bu nedenle Sovyetleri "revizyonist", "karşı-devrimci" ve giderek "sosyal emperyalist" ilan ettiği üretici güçler teorisine kendisi dört elle sarıldı. Hem de bu en büyük üretici güç kitlelerin kolektif çalışma disiplini, toplumsal fedakârlığı ve gönüllü bilinçli, sınırsız yaratıcılığı ihmal edilerek yapıyordu. Kapitalist yöntemler katılarak üretici güçleri geliştirmeye yönelindiğinde, üretici güçlerin bu yanı, insan unsurunun kolektif dinamizmi ve yaratıcılığı giderek zayıflıyordu. Bu gelişimi sosyalizmin tedricen zayıflatılması olarak almak gerekiyor. Çünkü bireysel yaratım gücü, kolektif kitlesel yaratımın bir parçası ve itici bir unsuru olmadıktan sonra, kapitalist ilişkileri ve bireyi öne çıkaracaktır. Kitlelerin kolektif yaratıcı gücüne fazla değer vermeyen üretici güçler teorisini böylesi bir akıbet ve kapitalizmin olumsuzlukları bekliyor.

Sosyalizmi yaratacak, koruyacak olan parti ve onunla bütünleşmiş kitlelerdir. Burada kültür devriminin sosyalizm koşullarında, proletarya diktatörlüğü altında in-

sanları dönüştürmek ve yüzlerce yıllık geçmişin gerici, bireyci ve yoz ilişkilerinden, alışkanlık ve düşüncelerinden kurtarmak, kapitalizmden zorunlu miras kalan üretim ilişkilerinin yerine kolektif üretim ilişkilerini geçirip üretim güçlerini geliştirmesinin önemi ortaya çıkıyor. Burada, insanları kapitalizmin hastalıklarından kurtarmasını ve yeni bir kalıba dökmenin, üretici güçleri geliştirecek dinamizmin, en çok üretim ilişkileri olduğu gerçeğinin, ama herşeyden önce sosyalist inşanın ve proletarya diktatörlüğünün motor gücü partinin, her dönem kitleleri bu dönüşümleri sağlayacak şekilde harekete geçirecek doğru bir politikaya sahip olmasının zorunlu olduğu anlaşılıyor. Sosyalizmin kapitalizmden temelde farkı, artı-değer sömürsünü kaldırmanın yanında, toplumsal örgütleniş ve dönüşümde kitlelere her türlü insiyatifi parti aracılığıyla sunmuş olmasıdır. Başlangıç amaçlarına tam anlamıyla ulaşamasa da ve yer yer mekanikliğe düşerek uç noktalara savrulmuş olsa da, Mao'nun ve ÇKP'nin milyara yaklaşan sayıda insanı, toplumsal ilişkiler ile birlikte kendilerini de yenilemek için bilinçli ve gönüllü harekete geçirmesinin önemini anlayamayanlar, sosyalizmin kapitalizmden farkını göremiyorlar. Sosyalizmi; üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti kaldırma, üretici güçleri geliştirmeye ve kapitalizmi sanayi ile tarımda geride bırakmaya, yaşam standartlarını yükseltmeye, tüketimdeki artışa indiriyorlar.(3)

Bu anlayışta olan Deng'le birlikte Çin'de, insan ilişkilerinin sürekli yenilenmesi, kitlelerin yaratıcı gücünün belirleyiciliği ve sosyalizmin manevi değerlerinin önemi hep gözardı edildi. Kültür devriminin basanları milyonlarca insanı sosyalizmi örgütlemek için sevk etmesi, "komünlerle, "işçi yönetim grupları"yla, "devrimci komitelerde vb. kitleleri yöneten konuma yükseltmesi tamamiyle reddedildi. Kültür Devrimi Çin devriminin kara bir sayfası, devrimi geriye götüren bir dönem olarak lanetlendi. Zaten Kültür Devrimi'yle bu düzeyde hesaplaşmadan, kitlelerin sosyalizmin kuruluşundaki belirleyici rolü devreden çıkarılmadan, Çin'de sağ ekonomist çizgi ve üretici güçler teorisine tapınma siyaseti egemen kılınmaz; ÇKP 13. Kongre Raporunda olduğu gibi "sosyalist bir toplumun temel görevi üretici güçleri geliştirmektir" diye her şeyin makineleşmek ve ağır sanayii kurmak olduğu açıkça söylenemezdi.

Aynı şekilde emperyalist dünyaya uzlaşma köprüleri atılırken, üretici güçler teorisini sınıfsız topluma yönelişte her şey olarak gören ve insanların üretici güçlerin gelişimiyle kendiliğinden değişeceği anlamına gelen tezler öne süren Kruşçev'in, partinin çizgisini sağa çekebilmesi için, Lenin ve Stalin döneminin uygulamalarıyla hesaplaşması zorunluydu. Herkesin tarihte kendi çizgisine, politikasına ve uygulamalarına destek verecek olanları (tarih mahkûm etmiş olsa da) aklamaya çalışmasını anlamak güç değil. Bir yazımızda (4) altını çizdiğimiz gibi, Buharin'in sağ çizgisinde bir şeyler bulan Gorbaçov, Buharincilerin itibarını iade etmiştir. "Sosyalist pazarın ve Sovyet ticaretinin geliştirilmesinden, sınıf çelişkilerinin ve mücadelesini reddederek, kulakların kendiliğinden

ÇÖZÜM SOSYALİZMDE

erimesinden söz eden Buharin, Bugün Gorbaçov'un uygulamalarına tarihsel bir köprü oluşturuyor. Stalin hedef alındığı noktada Buharinciler hak verilmeye başlanıyor.

Deng de ilk iş olarak Çin'de sağa kayışın ortaya çıktığı dönemin politikalarında kendisi kadar etkin olan Liu Şao Şi'ye itibarını iade etti. On yıl sürebilen Kültür Devrimi, Çin'in devrim tarihinden çıkarıldı. 1966'da Liu Şao Şi ve Deng ikilisinin uyguladığı sağ ekonomist politika, 1978'den başlayarak yeniden uygulamaya konuldu. Deng'in liberalizme kayan sağ ekonomist çizgisinin sonuçlarını Çin'de yaşanan son olaylar ortaya koyuyor. Son olaylardan sonra, Deng'in uyguladığı kapitalizme

Mao'nun ve ÇKP'nin milyara yaklaşan sayıda insanı, toplumsal ilişkiler ile birlikte kendilerini de yenilemek için bilinçli ve gönüllü harekete geçirmesinin önemini anlayamayanlar sosyalizmin kapitalizmden farkını göremiyorlar.

dönük ve kolektif zenginleşmeyi değil bireysel zenginleşmeyi teşvik eden politikalarda frene basma ihtiyacı duyması, sonucu değiştirmiyor. Sonuçta kapitalist özlü reçetelerin geçici başarısı sona erdi. Şimdi sosyalizmden alıp götürdüklerinin yerini ekonomik bunalım, rüşvet, yolsuzluk, enflasyon, işsizlik, dış borçlarda artış, tarımsal üretimde gerileme aldı. Sosyalizmin kültürel değerlerindeki yozlaşmalar, Batı hayranlığının, burjuva özgürlüklere dönüş isteminin sosyalist bilinçte yarattığı tahribatlar açığa çıktı. Çin'deki son kitlesel hareketlenme, Deng'in sağ ekonomist çizgisinin, kapitalist reçetelerle sosyalizmin kazanımlarını; halk komünlerini, Kültür Devrimini, kitle inisiyatifini, sosyalist ahlak ve kültürü, dayanışmayı, toplum için fedakârlık ruhunu ne ölçüde kemirdiğini gösterdiği kadar, sosyalizmin kazanımlarına sahip çıkanların tepkilerini de dile getiriyor.

Bu noktada geriye gidip Çin'de sosyalizmin inşa sürecine bakmak gerekiyor. Bu süreçteki politik müdahaleleri, uygulamaları ve ekonomik politikaları sonuçlarıyla birlikte değerlendirmek gerekiyor.

HER ÜLKEDEN SOSYALİZMİN KURULUŞ SÜRECİ KENDİNE ÖZGÜ BİR YOL İZLER!

Çin, Rusya'dan ve Doğu Avrupa ülkelerinden çok farklı bir toplumsal süreç yaşamıştır. Çin'de sosyalizmin kuruluşunda karşılaşılan sorunlar ve çözümleri de buna göre farklı olacaktı. Sosyalizmi kurma sürecinde karşılaşılan sorunların bir yanında nesnel ve tarihsel gerçeklikler bulunuyor. Bu, devrimini yapmış diğer ülkelerden çok daha zor, karmaşık ve çelişkili bir süreci Çin sosyalizminin önüne koymuştur.

ÇÖZÜM 40

Çin'de sosyalizm, yarı-feodal, yarı-sömürge bir ekonomik ve kültürel yapının parçalanmasıyla, yaygın bir küçük üretimi devraldı. Sosyalist üretim ilişkileri, okuma yazma bilmenin lüks olduğu koşullarda, karasabanla, beden gücüyle üretim yapan 600 milyon köylüyü değiştirerek örgütlendirmek zorundaydı. Ama Çin'de sosyalist inşa sürecinde bu nesnel gerçekliğin yanında, bir de ÇKP'den kaynaklanan zaafıların önemli sorunlar yaratacak nitelikte olduğunu söylemek gerekiyor. Gerçekten de Çin'de sosyalizmin tarihi incelendiğinde; ÇKP'nin Marksist-Leninist parti ve örgütlenme ilkelerine tam olarak uymadığı ve "iki çizgi mücadelesi"ni meşru gördüğü ve bütün sorunlarına bu yanlış parti anlayışının ivme kazandırdığı görülecektir.

ÇKP, tarihi boyunca tek bir ideolojik politik çizgiye sahip olmamıştır. Eğer Çin'de sosyalizm 40 yıldır rayına oturmadıysa, her zaman sağa ya da sola savrulduysa, kesintilere uğrayıp zikzaklar çizdiyse, geriye dönüşler yaşadıysa, zaman zaman kültür devrimi gibi sosyalist kazanım ve değerler yadsınacak kadar ileri gidildiyse, bu öncelikle partinin çelişkili yapısında, iki çizgi mücadelesini savunmasında aramak gerekir.

Leninist örgüt anlayışı hizip özgürlüğünü tanımaz. Partide hiziplerin varlığı Çin özgürlüğünde iki çizgi mücadelesine denk düşüyor. Ve bu, partinin irade ve eylem birliğine zarar vereceği için, Leninist örgüt anlayışı iki çizgi mücadelesini reddeder. Sınıf mücadelesinin değişik biçimler altında sürdüğü ve kapitalizmden komünizme proletarya diktatörlüğü altında geçiş toplumu olan sosyalizmde, proletaryanın en önemli silahı partidir ve bu süreçte proletarya partisi demir gibi bir disipline, ideolojik-politik birliğe sahip olmak zorundadır. Partide disiplinin sağlamlığı ve demokrasinin işleyişi birbirini dışlamaz. Demokrasinin uygulanması, hizip özgürlüğü ve iki çizgi çatışması için meşru bir zemin değildir. Partide irade ve eylem birliğini sağlamak, bağlayıcı karar çıkarmak kadar, tartışma ve eleştiriler ne ölçüde zengin olursa ve demokrasi ne ölçüde işletilirse, bu, parti disiplininin ve birliğinin gönüllü ve bilinçli birlikteliğinin en iyi şekilde sağlanması anlamına gelir. Parti içi demokrasi için hizip özgürlüğü ve iki çizgi çatışması gerekmiyor. Lenin'in de altını çizdiği gibi "proletarya partisinin demir disiplini (özellikle diktatörlüğü sırasında) azıcık da olsa zayıflatmak isteyen kimse, gerçekte proletaryaya karşı, burjuvaziye yardım etmektedir."(5)

Çin, önünde başka bir deney olmadığı ve somut başarıları nedeniyle önce Sovyetlerin sosyalizmi inşa sürecindeki politikalarını ve uygulamalarını örnek aldı. Bu, ilk anda, Çin'e özgü sosyalist inşa sürecine göre hareket edilmediğini gösteriyor. Sovyet inşa süreci modelinin Çin'e uyması beklenemezdi. Çünkü her ülkenin devrim yolu, sosyalizme geçiş biçimi kendi özgül koşullarına göre değişir. Sosyalizmin kuruluşu da her ülkede farklı bir yol izleyecekti. Başka ülkelerin başarılarından, deneylerinden yararlanılmıydu ama olduğu gibi kopye edilmemeliydi. İlk başta Sovyetlerin inşa sürecinden etkilenmesi nedeniyle, Çin'de sosyalizm 1956'lara kadar

beklendiği ölçüde başarılar elde edememiştir. Bu deneyden sonra Çin'de sosyalizmin Sovyet deneyiminden farklı bir rota izleyeceği, izlemesi gerektiği anlaşıldı. Çin, kendine özgü sosyalist örgütlenme biçimini esas olarak halk komünleri üzerine oturttu. Sanayiye geçiş halk komünleri ile gelişecekti. Somut deney bu gerçeği ortaya çıkarıyordu.

Bütün ülkelerin sosyalist inşa sürecinde Sovyet deneyimini izlemeleri diye bir zorunluluk olmadığı yaşanılarak kanıtlandı. Sovyetler Birliği daha işin başında, emperyalist savaştan hemen sonraki işgalle birlikte bir iç savaş yaşadı. Sosyal ve ekonomik yıkım, açlık, kıtlık ve sefalet vardı. Emperyalistler ve toprak ağaları ile burjuvazinin beyaz orduları yenilgiye uğratıldı. Bu kez emperyalist kuşatma altında sosyalizmi inşa etmekle karşı karşıyaydı. Tek ülkede sosyalizmin kurulması ve yaşatılmasının bütün zorlukları, o tarihsel süreçte sosyalistlerin en önemli sorunlarıydı. Bütün bu tarihsel koşullar bir arada değerlendirildiğinde, savaş komünleri ve NEP politikasından sonra, hızlı bir sanayileşmeye ve makineleşmeye geçiş, tarımda sosyalist üretim ilişkilerinin örgütlenmesi anlamına gelen kolektifleştirmeye geçiş, sosyalizmi emperyalist kuşatma altında ayakta durabilecek bir güç haline getirmek açısından, tarihsel öneme sahip politikalar ve uygulamalardı. Rusya'nın o dönemde dünyanın altı emperyalist ülkesi içinde yer aldığı düşünülürse, makineleşmeye geçişinde belli bir temele oturduğunu ve aşırı zorlama, iradecilik olmadığını söylemeliyiz. Yani işe sanayiden başlamak için Rusya'da hazır bir altyapı da vardı.

Stalin'in deyişiyle, bu süreç sosyalizmin ölüm-kalım süreciydi. Ya 10 yıl içinde sanayi kurulacak, ya da emperyalist abluka koşullarında Sovyetler yok olup gidecekti. Çünkü kapitalist dünyada faşizmin yükselişi, yeni bir emperyalist savaş tehditi sözkonusuydu. Ve sosyalizmin anavatanı, emperyalizm ve faşizmin açık tehditi altındaydı. Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin inşa sürecinin çok sancılı olması da buradan geliyor. O günkü nesnel ve tarihsel koşulları doğru değerlendiremeyenler, sosyalist sanayileşme ve tarımda kolektifleştirmenin önemini anlayamayanlar, sosyalizmin hangi koşullarda inşa edildiğini hesaba katmayanlardır. Bunlar sosyalizmin tüm dünyada kendini bir güç ve her yönden emperyalizmin alternatif olarak kabul ettirdiği bu sancılı süreçteki yöntemlerine ve bu yöntemlerden sorumlu olarak gördükleri Stalin'e saldırıyorlar.(6)

Çin'de ise toplumsal süreç farklı ilerliyordu. Dünyada köklü değişimler olmuştu. Sosyalizm tek ülkede var olmaktan çıkmış dünyanın üçte birine yayılarak bir blok karakteri kazanmıştı. Bunlara bakarak Çin'in sosyalist inşaada Sovyet deneyimini yaşaması gerekmiyordu. Sorun, geri ülkelerde, sosyalizme geçiş sürecinde sosyalist üretim ilişkilerini öncelikle örgütlemeye, insanları sosyalist düşünce ve inançla donatma süreci olarak kavranması sorunuydu. Sanayileşme ve makineleşme üretim güçlerinin gelişmesine bağlı olarak ilerletilirken, bu gerçeğe göre hareket edilmediği noktada, ekonomizm

me saplanma bir yerde kaçınılmaz oluyordu.

Castro'nun şu deyişleri bu gerçeği somut olarak açıklıyor: "Bizim devrimimiz -bunu kimse inkâr edemez- muazzam bir ideolojik gücü ayakta tutmuştur, bu güç olmasa bizi başka kim savunabilir?" (7)

Vietnam, Çin ve Küba sosyalist inşa süreçlerinin ortaya koyduğu gibi, sosyalizm sanayileşme ve makineleşmeyle özdeş değildir. Sanayileşme ve makineleşme, sosyalizmde toplumsal refahı getirmesi ve yaşam düzeyini her alanda yükseltmesi bakımından ihmal edilmemesi gereken önemli bir sorundur. Ama burada, bu aşamaya hangi süreçlerden geçilerek gelineceği ve bu sürecin karakterini belirleyen politikalar önem kazanıyor. Geri ülkelerde bu aşamaya politik ve ideolojik müdahalelerle, üst yapısal devrimi sürekli kılarak, üretim ilişkilerini ve insanları yenileyerek, "öncelikle makineleşme", "makineleşme olmadan sosyalizm kurulamaz" diye tutturmadan gelinecektir. Sosyalizmin kuruluşuna makineleşmeyi temel alarak başlamak, her ülke özgülünde nesnel durumu açıklayamaz. Geri ülkelerin sosyalizmi inşa sürecinde, sosyalizmin manevi değerlerini yaygınlaştırmak ve yaşatmak her şeyden önde gelmelidir. Emperyalizmi bu ülkelere bir saldırıdan alıkoyan şey, modern makinelerle donanmış bir sanayiye ve tarım sektörüne sahip olmaları değil, öncelikle sosyalist bilinçle donanmış olarak, sosyalizme sahip çıkan milyonların varlığıdır. Emperyalizmi kitlelerin sosyalizme inancı, devrimci ruh ve coşkusu korkutuyor.

INTERNASYONALİST DAYANIŞMA SOSYALİST İLERLEMENİN HIZLANDIRICI GÜCÜDÜR

Bütün ülkelerin sosyalist inşa sürecinde Sovyet deneyimini izlemeleri diye bir zorunluluk olmadığı yaşanılarak kanıtlandı. Sosyalizmin kuruluşuna makineleşmeyi temel alarak başlamak, her ülke özgülünde nesnel durumu açıklayamaz. Geri ülkelerin sosyalizmi inşa sürecinde, sosyalizmin manevi değerlerini yaygınlaştırmak ve yaşatmak her şeyden önde gelmelidir.

Gerideki ülkelerde sosyalist sanayileşmeyi örgütlemek esas olarak sosyalistlerin kendi görevleridir. Sosyalizmde kendi kendine yetine ve özgüce güven politikası her zaman esas politikadır. Ama özgüven politikası içe kapanıklığa, dünyadan soyutlanmaya vardırıldığı noktada her alanda daha ileri kazanımlar elde etmeyi engelleyecektir. Özgüce güven politikası enternasyonal dayanışma ve yardımlaşmayla birleştiğinde, sosyalist sanayileşme sorununu aşmak zor olmayacaktır. İşte bu noktada enternasyonal dayanışma ve yardımlaşmanın önemi ortaya çıkıyor ki, bu da Marksizmin-Leninizmin en temel



Sosyalist mücadelenin yaratmak zorunda olduğu önemli geleneklerden biri de enternasyonalizmdir.

ilkelerinden biridir. Ve proletaryanın enternasyonalist politikasını sürdürmesi, devrim öncesi olduğu kadar, devrim sonrasında da yaşamsal önemdedir. Proletarya enternasyonalizmi devrimci sorumluluğun ve görevin gereğidir. Enternasyonalizmin gerilediği yerde milliyetçilik ilerler. Yeter ki bu konuda Sovyetler Birliği'nin, 1961'de Çin'deki bütün tarım ve sanayi projelerini tamamlamadan çekilmesi ve Çin'i yüzüstü bırakması gibi enternasyonal bayrağını yere düşüren politik tavırlar sergilenmesin. Yeter ki, Çin'in aynı şekilde Arnavutluk'u terk etmesi yeniden yaşanmasın. Marksist-leninistler bu kötü örneklerin tekrarlanmamasını, Küba'nın Angola'da yaşattığı gibi enternasyonalist dayanışma örneklerinin çoğaltılmasını istiyorlar.

Bu doğrultuda atılmış bir adım olarak Küba'nın 14 yıl boyunca Angola halkına verdiği enternasyonal destekten burada özellikle söz etmemiz gerekiyor. Diğer olumsuz örnekler yanında bu enternasyonal dayanışma dünya halklarına çok şey kazandırdı. Küba'nın kendi güvenliğini bile tehlikeye atacak kadar ileri düzeyde Angola halkıyla girdiği enternasyonal dayanışma, Angola Devrimi'nin kazanımlarını korumakla kalmadı, gelişen aşamada Güney Afrika işgalci kuvvetlerinin yenilgisi yanı sıra, Namibya halkının SWAPO önderliğinde yürüttüğü bağımsızlık sürecinin kılmasını da beraberinde getirdi. Afrika'nın güneyinde, özgürlük savaşçıların, devrimlerin ve Afrika halklarının düşmanı emperyalizm ve işbirlikçisi ırkçı Güney Afrika yönetimi, 14 yıldır her türlü fedakarlıkla yürütülen enternasyonal dayanışmayla yenilmişti.

Castro, Güney Afrika güçlerini, Küba ve Angola birliklerinin birlikte yenilgiye uğrattığı ve Güney Afrika'ya emperyalizmi barışa zorladıkları çatışmalar sürecini ve zorluklarını, enternasyonal dayanışmanın önemini ve **zorunluluğunu** şöyle açıklıyor:

"Angolalılar bizden yardım istediler. Bu yardım son

derece önemliydi. Ya yardımda bulunacaktık ya da yıllar boyu sarfedilen emekler heba olacaktı. Ve yardım ettik(...) Belki de kimse Küba gibi doğrudan doğruya emperyalizmin tehditi altındaki bir ülkenin o enternasyonal taahhütlerine sadık kalabileceğine inanmamıştır.(...) Peki biz bunu nasıl yaptık, onbinlerce savaşçıyı, yüzlerce tankı, topu, vb.vb. o uzak ülkeye gönderdük? Nasıl? Çünkü halk bizimle birlikte, çünkü bütün halkın savaşı anlayışımız bizi çok güçlü kılmaktadır, çünkü ülkemizin savunması bütün halkın elindedir! Ve ancak o ruhta, o anlayış içinde bir halk hiç duraksamadan taahhütlerine bağlı kalabilir ve bütün o takviyeleri oraya gönderebilir-

Bugün artık enternasyonal birlik denilince, merkezi ve bağlayıcı

kararlara tabi, seksiyon partilerden oluşmuş yeni bir 3. Enternasyonal düşünülmemelidir. 3. Enternasyonal, sevapları ve günahlarıyla kendi nesnellliği ve tarihselliği içerisinde bir anlam ifade ediyor.

Enternasyonalizm temelinde bugün acil görev, sosyalist güçler arasında tepkisellik ve subjektivizm sonucunda zedelenmiş olan enternasyonal dayanışma bilincini ve ruhunu, genelde halkların öncü partilerinde yaratılabilmektedir. Doğal olarak böyle bir çaba sonucunda oluşturulacak olan enternasyonalist birlik, bugünkü nesnel gerçeğe bağlı şekillenecektir. Bu anlayış pratikte bugün için sosyalist güçler arasında bağımsız politik çizgilerini koruyan kendi politik strateji ve taktiklerini kendisi çizen, ama ortak düşman emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı aralarında karşılıklı dayanışma, yardımlaşma bilgi alış-verişi sağlayan parti ve örgütlerin birliği olarak biçimlenecektir. Ve bu ilkeleri benimseyen hiç bir sosyalist gücü yadsımayacaktır.

Bunun için gelişmiş kapitalist ülke proletaryasının, dünya ezilen halklarının ve kurtulmuş sosyalist halkların birliği perspektifiyle hareket edilmelidir. Enternasyonalist dayanışma sadece maddi olarak silah-insan gücü yardımı biçiminde kavranmamalıdır. Bugün sosyalist hareket bu temel öneme sahip dayanışma biçimlerinin bile önkoşulu olan ilişkilerden geçmek zorundadır Bunlar ideolojik dayanışma (yayın vd.) siyasi (askeri ve barışçıl her türlü eylem biçimiyle) olarak her bir halkın kendi örgütlü gücü oranında öne çıkaracağı dayanışma örnekleri olmalıdır. Bunlar aracılığıyla yaratılacak güvenle bir birlik sürecine girecektir. Bu bugünden yarına oluşturulacak bir birlik değildir, ama bugünden ilk adımları mutlaka atılmalıdır. Giderek ideolojik birlik sürecini de getirecek olan böyle bir birlik platformu pragmatizm ve milliyetçiliğin önünün alınmasında da işlev görecektir. Aksi halde gelişecek olan pragmatizm, milliyetçilik, halklar arası ayrılıkçılık ve emperyalizm karşısındaki dağınık-

lıktır. Dünya halkları nezdinde sosyalizme duyulan inanç ve güvenin pekiştirilmesi ya da zayıflatılmasında, enternasyonalizm politikası temel bir öneme sahiptir. Salt bu nedenle bile bugün yeni bir enternasyonalin gerekliliği kendini dayatıyor.

ÇİN SOSYALİZMİNİN ÖZGÜNLÜĞÜ: HALK KOMÜNLERİ VE PROLETER KÜLTÜR DEVRİMİ

Şu bir gerçek ki, sosyalist inşa sürecindeki geri, köylü toplumları için halk komünleri deneyini Mao'nun ve ÇKP'nin Marksizm-Leninizm hazinesine önemli bir katkısı olarak görmek gerekir. Halk komünleri Çin'de sosyalizmi kitlelere maletme anlayışının nüveleri olarak görülmelidir. Halk komünleri .sosyalist merkezi bütünü hareketli, canlı parçaları olarak sadece sosyalizmin ekonomik-sosyal gelişiminin değil, kitleleri sosyalizme kazanmanın ideolojik-kültürel eğitim ve dönüşüm araçları da olmuştur.

Çin'e özgü sosyalizmi kurma rotasının odağında yer alan halk komünlerini yaygınlaştırma ve güçlendirme politikası, partide sağ ekonomist çizginin egemen olmasıyla gevşetildi. Giderek Liu Sao Si-Deng yönetimi altında üretici güçler teorisi öne çıktı. Sosyalizm daha çok makineleşme ve sanayileşme olarak görülmeye başlandı. Çin'e özgü sosyalizmi kurma yolundan sapıldı. Mao'nun kitleleri harekete geçirerek başlattığı Proleter Kültür Devrimi, bu somut olgular karşısında, öncelikle partideki sağ temsil edenleri ve politikalarını hedef aldı. Burada sağ ekonomist çizginin temsilcilerinin etkilenmesi SBKP'ye bağlanıyordu. Proleter Kültür Devrimi bu yanı sıra SBKP'nin 20. Kongre sonrası uygulamaya koyduğu sağ çizgiye tepkinin bir ifadesi olarak da görülmelidir. "Revizyonist karargahları bombalayalım" sloganı altında başlayan Proleter Kültür Devrimi, insanlık tarihinin tanık olduğu en büyük kitlesel hareketliliklerdir. Bu yanı sıra "sosyalizm kitlelerin eseri olacaktır" gerçeğinden hareketle, on yıl boyunca sürdürülen Proleter Kültür Devrimi'nden öğrenilecek çok şey vardır. Kültür Devrimi kitlelere sosyalizmin gerçek sahiplerinin kendileri oldukları gerçeğini göstermiştir. Sosyalizm kitlelerin bilinçli ve gönüllü eylemliliği ile gelişip güçlenebilirdi ki, bu da Proleter Kültür Devrimi'yle çıkışıyordu.

Proleter Kültür Devrimi sosyalist inşaada güçlü bir atılımdır. Kitleler ideolojik ve politik olarak sosyalizmi özümlemeye bizzat kendi öz deneyimleriyle bu süreçte çok şey öğrendiler. Burada Proleter Kültür Devrimi'ni, kitlelerin yukarıdan emirlerle ve zorla harekete geçirilmesi olarak değerlendiren ve Kültür Devrimini kitle zorbalığı olarak karalayanlara karşı da bir şeyler söylemek gerekiyor.

Proleter Kültür Devrimi'ne bu yönde yapılan karalamalar, Mao'nun Marksizm-Leninizme evrensel düzeydeki katkılarına ve sonuçta Çin Devrimi'ne saldırının bir aracı haline getiriliyor. Çin'de proletarya devrimi olmadığı ve Çin'in hiçbir zaman sosyalistleşmediği gibi bir subjektivizmle hareket edenler, kitlelerin sosyalistleşmesinde önemli bir kaldıraç olarak bütün Marksist-Leninist-

lere önemli dersler sunan Proleter Kültür Devrimi'nin rolünü ve önemini asla anlayamamışlardır. Bir milyarlık Çin'de sosyalizmin nasıl kurulacağını, kurulmak zorunda olduğunu kavrayamamışlardır. Bunun önemini ve değerinin anlaşılamadığı noktada, sosyalizmde her şey, üretici güçlerin geliştirilmesine, sanayileşmeye ve toplumsal refaha indirgenmiştir. Bu anlayışlar sağ ekonomist sapmaların kaynağı oluyor. Zaten Proleter Kültür Devrimi'ne "karar ve yönergelerle sosyalizmi kurma" olarak bakıp reddedenler, Çin'in sosyalistleşememesini tarım ülkesi olmaktan kurtulamamasına, makina sanayii kuramamasına bağlıyorlar. Onlar ideolojinin, üretim ilişkilerini sosyalistleşirmenin, sosyalizmin manevi değerlerinin geri ülkelerde sosyalizmi kurmak ve yaşatmakta önemini anlayamadıkları için, sosyalizm denilince öncelikle maddi-teknik temel arıyorlar. Hiçbir siyasi güç, örgütlenme ve tepeden alınan karar, kitlelerin istemleriyle, düşünce ve duygularıyla kaynaşmamışsa, milyonlarca insanı kendi subjektif niyetleri doğrultusunda harekete geçiremez. Kitlelerin sosyalizmin inşası yolunda harekete geçirilmesi, nesnel bir gerçekliğin ifadesinden başka bir şey olamaz. Evet Lenin'in dediği gibi "canlı, yaratıcı sosyalizm halk yığınlarının ürünüdür". Ve Proleter Kültür Devrimi çağımızda bu gerçeğin en canlı ve somut örneğidir.

Çin Proleter Kültür Devrimi'nin ortaya çıkardığı ve sosyalizmin inşasında kullanılacak olan bu değerler yadsınamaz. Evet, Kültür Devrimi sürecinde yer yer mekanikliğe düşülmesi ve sosyalist üretim ilişkilerinin aşırı zorlanması, üretim güçlerinin gelişme seviyesini aşan ilişkilerin, belirgin uyumsuzlukların ve giderek çatışmaların ortaya çıkmış olması da bir gerçektir. Fakat bunlar Proleter Kültür Devrimi'nin özgün, tarihsel önemini azaltmıyor.

Bu süreçte iradenin toplumsal dönüşümdeki rolü abartılmıştır denebilir. İradenin, politikanın sihirli bir değnek gibi her şeyi dönüştürebileceğine inanılmış ve bu, üretim ilişkilerinin üretici güçler üzerindeki etkinliğini abartmayı da beraberinde getirmiştir. Sonuçta sınıf mücadelesini, partideki mücadele de dahil olmak üzere, proletarya-burjuvazi arasındaki çatışma, olarak değerlendirmek, en küçük bir yanlış yapanı "burjuva ajanı", "dönek" diye mahkum etmek, sosyalizmde sınıf mücadelesinin biçimlenişini anlayamamanın bir sonucudur. ÇKP içinde süren mücadelede, grupların birbirini hainlikle, burjuva ajanlığıyla, kapitalist yolcu olmakla (ve hemen aynı kavramlarla) suçlamaları, olaylara ak-kara mantığıyla bakmanın, subjektivizmin ürünüdür. Ve bu öyle komik durumlara yol açmıştır ki, kısa aralıklarla hainler kahraman, kahramanlar hain haline gelebilmişlerdir! Ve bu süreçte partiye ve sosyalist inşaya da bir noktadan sonra zararlar verilmiştir. Bütün bu olumsuz gelişmeler, partinin iki çizgi mücadelesine olanak veren yapısal özelliğinin sürekli ve meşru görülmesiyle doğrudan ilgilidir. Çin Komünist Partisinin başlıca açmazı budur demek yanlış olmayacaktır.(9)

Kültür Devrimi'nde, Mao'nun, sol'un yönlendirici oia-

ÇÖZÜM SOSYALİZMDE

bileceği tesbiti esas olarak partide sağ çizgiyi tasfiye etme çabalarından kaynaklanıyor. Kültür Devrimi'nin başlarında Mao eşine yazdığı mektupta bunu belirtiyor; "Onlarla uyuştuktan başka seçeneğim olmadığı açık. Önemli bir konuyu kendi isteklerime aykırı olarak onaylamak, hayatımda ilk kez başıma geliyor" diyordu. Sol'un Kültür Devrimi sürecindeki en sivrilmiş temsilcisi ün Piao etkinliğini kullanarak darbe yoluyla iktidarı almaya kalkıştı, başaramadı. Mao bu darbenin önlenmesinde önemli rol oynadı. Ama bütün bu gelişmelere rağmen Mao'nun ölümüne kadar sol'a sağ'ın çatışması sürdü. Kültür Devrimi'ndeki etkinliğinden dolayı bu süreçte "Dörtlül Çete" diye anılarak tasfiye edilecek olan sol çizgi temsilcileri ağır bastı. Mao, ilk önce sağ çizgiyi tasfiye etmeyi önüne hedef olarak koyduğundan, Kültür Devrimi'ni bir yanıyla bu yönden kullandığından, Lin Piao'nun darbesine karşı çıkmakla birlikte, parti içinde sağ'a karşı sol'u desteklemeyi sürdürdü. Kültür Devrimi ile tasfiye edilen sağ'ın parti içindeki en önemli iki temsilcisinden biri olan Deng Siao Ping'in yıldızı yeniden parladı. Mao'nun da desteğiyle önemli görevlere getirildi. Ama fazla sürmedi. Deng'in uygulamaları sol'un politikalarıyla çekişkiye düştü. Mao, Deng'ten desteğini çekti ve sol bir kez daha Deng'i düşürdü.

Çin'de yeni bir sürecin, sağ çizginin ÇKP'de yönetimi ele geçirdiği sürecin başlaması, Mao'nun ölümünden sonradır. Mao'nun parti içindeki çizgisinin izleyicisi olarak yönetime gelen Hua Kua Feng dönemi sol çizginin etkinliğinin kırılması ve partinin sağ çizginin egemenliğine geçişinin hazırlık süreci olarak görülmelidir.

Mao'nun ölmesinden hemen sonra "Dörtlül Çete" ola-

giderek içe kapanıp milliyetçi bir çizgi benimsemesinin ve sol'a savrulmasının da etkisi azımsanmamalıdır. Başlangıçta SBKP'nin emperyalizme karşı savunmaya geçmesiyle süren sağ çizgisine karşı, Marksizm-Leninizm bayrağı ÇKP'nin elindeydi. ÇKP MK'sinin 1963 tarihinde SBKP'ye yolladığı mektupta tepkiselliğinin ve mekanikliğinin izleri görünse de, sağcı tezler mahkum edilmiştir. ÇKP, SBKP'nin kişi kültürünü yıkmaya gerekçesiyle Stalin'e saldırmasını, sosyalizmin inşa sürecinde uygulanan Marksist-Leninist politikalara saldırı olarak gördü. Bunda sonuna kadar haklıydı. Çünkü bu anlayış Lenin'in savunduğu önderler, parti, sınıf ve kitleler arasında olması zorunlu olan ilişkiyi ve karşılıklı saygınlığı ortadan kaldırıyor, partinin demokratik merkezîyetçilik ilkesini sekteye uğratiyordu.(10)

SBKP'nin, Leninist "barış içinde birarada yaşama"(11) ilkesinin özünü değiştirmesinin ve bu ilkeyi dış siyasetinin temel ilkesi düzeyine çıkarması yanlıştı. "Barış koruma", "nükleer bir savaşı önleme"ye bağlı olarak bu ilkenin yozlaştırılmasına, bu politikanın sınıf mücadeleleri ve devrim sorununa kadar yansıtılmasına, ÇKP haklı olarak karşı çıktı. Bu tezi bu şekilde değiştirmek, SBKP'nin devrimler ve ulusal kurtuluş savaşları karşısında enternasyonal görevlerini yerine getirmesinde frenleyici bir etkendi. ÇKP'ye göre, "barış içinde yarış"ı sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki ekonomik yarışa indirgemek, her şeyi emperyalizmle Sovyetler Birliği arasındaki çelişki olarak görmek, emperyalizmden kaynaklanan çelişkileri sonuçta tek bir çelişkide odaklaştırmak ve geriye itmek, Marksist-Leninist bir politika değildir. Emperyalizmden kaynaklanan çelişkiler tek bir çelişkide toplanmazdı. Ve yaşanan süreçte emperyalistlerle ezilen halklar arasındaki çelişki, baş çelişki olarak öne çıkmıştı. Devrimlerin fırtına merkezi sömürgelere, yeni-sömürgelere kaymıştı. SBKP'nin "barışçıl yoldan sosyalizme geçiş" teorisi; Marksist-Leninist devlet ve devrim tezlerinin reddedilmesi anlamına geliyordu ve bu tezler, II. Enternasyonalin ve uluslararası reformist sağ çizginin tezleriydi. Gerçek halk devrimleri, burjuva devletini bürokrasi ve militarizmi ile aşırı güçlendiği emperyalizm döneminde, burjuva devlet mekanizması parçalanarak gerçekleşecekti.

SBKP ve ÇKP arasındaki ideolojik-politik ayrılıklar giderek derinleşti. SBKP'nin sağ çizgisine karşı Marksist-Leninist bir çizgide bulunan ÇKP; bu noktada kalamadı. Tepkisellik ve mekaniklik içe kapanmayı, milliyetçiliğe kaymayı getirdi. ÇKP, SBKP karşısındaki Marksist-Leninist platformunu kaybetti.

ÇKP, belki de tarihinin en büyük hatasını Sovyetler Birliğini, SBKP'nin başına sağ bir çizginin geçmiş olmasına bakarak, "kapitalist" ve "sosyal emperyalist" bir ülke olarak ilan etmekle yapmıştır. Bu tesbitten sonra sosyalist ülke ve partiler arasındaki ideolojik, politik ayrılıkları çatırşma noktasına vardırmanın uzlaşma köprülerini tamamen atmanın, sosyalizm içinde suni bir şekilde düşman kamplar yaratmanın sorumluluğu ÇKP'ye aittir. Çünkü sosyalist dünyanın ortaya çıkışından beri sosya-

Proleter Kültür Devrimi sosyalist inşaada güçlü bir atılımdır. Kitleler ideolojik ve politik olarak sosyalizmi özümlemede bizzat kendi öz deneyimleriyle bu süreçte çok şey öğrendiler.

rak adlandırılan sol çizgi partiden tasfiye edildi. Aralık 78'de toplanan ÇKP MK'nın üçüncü Genel Toplantısıyla, sağ, denetimi doğrudan ele geçirdi. Kültür Devrimi'nin kazanımlar tasfiye edilmeye başlandı.

ÇKP tarihinin, iki çizgi mücadelesi ve darbeler tarihi olması esprisi budur.

YANLIŞ POLİTİKALAR, YANLIŞ TEORİLER VE SOSYALİST GÜÇLERDE YOL AYRIMI

Burada ÇKP ve SBKP arasındaki ayrılıkların, nasıl düşmanlıklara dönüştüğünü de ele almak gerekiyor. Bunda, SBKP'nin 1956 Kongresi ile sağ'a dönüş yapmasının etkisi olmakla birlikte, ÇKP'nin tepkiselliğinin,

EKİM DEVRİMİNİ SELAMLİYORUZ

